

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 36.

LAUANTAINA 5 p:nä SYYSKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 16.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeliden jakoa ja si- demuuttoa varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10
Riihimäelle	16:11	(paikallisjuna)	
Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Uusi urheilulaji Tervakoskelle. Tässä on pitkiä aikoja eletty vain pesäpallon merkeissä ja vähän ampumisenkin silloin tällöin, joten vanha pyöräily on jäänyt kokonaan pois muodista. Nyt on kuitenkin suojeluskunnan urheilutoimikunta ehdottanut, että kilpailtaessa kiertopalkinnosta N:o 9, jossa m. m. on uintia, tämä uinti jätettäisiin pois ja sen tilalle otettaisiin pyöräilyä, ainakin tänä vuonna, koska kilpailu on siirtynyt näin syksyn puoleen, jolloin uimavesi tuntunee jo liian virkistävältä. Siis pyörän selkään harjoittelemaan.

Kilpailtava matka ei kuitenkaan ole pituudella pilattu, sillä se kulkisi Vipulasta ristitien-koulun-siin kautta takaisin Vipulaan. Kilpailuajaksi ehdotetaan lokak. 18 p.

Uinti ja uimaranta.

Meillä tuhansien järvien ja jokien maassa pitäisi jokaisen ehdottomasti osata kunnollisesti uida, mutta valitettavasti kylässämme on vielä henkilöitä tätä taitoa vailla. Paikkakunnan kaikki edistysseurat ovat jättäneet tämän mainion urheilumuodon oman onnensa nojaan. Joku vuosi takaperin vielä sentään vähän uinnista huolehdittiin. Seurat panivat toimeen uintikilpailuja ja Tervakoski osakeyhtiö palkkasi uinnin opettajan muutamiksi viikoiksi kylämme uintitasoa ja innostusta kohottamaan, mutta nyt tämä kaikki on jäänyt mieluisten muistojen joukkoon.

Muistupu mieleeni uintiolot kylässämme noin 30 vuotta sitten. Ei silloinkaan ollut vieraita uinnin opettajia, vaan vanhemmat toverit olivat opettajina. Innostus kumminkin uinnin oppimiseen oli niin suuri, että jokainen ennen alakansakouluun menoaan tahtoi osata uida. Päivät kuluivatkin suurimmaksi osaksi joen rannalla kesällä. Noin kymmenkunta kertaa päivässä pistäydyttiin veteen uimamollit mukana, jotka oli tehty puusta, kahiloista tahi eläimen rakosta. Kun pojan nappula osasi senverran uida, että uskaltautui lähtemään joen yli, niin kaksi vanhempaa toveria kävi häntä sinne saattamaan. Kun tämä joen yli uiminen oli tapahtunut, niin silloin vasta katsottiin, että asianomainen osasi uida, siihen asti sanottiin, että ui toinen jalka pohjassa. Tämä joen yli uiminen oli siis eräänlainen koe, joka saattoi pojan uintitaitosten kirjoihin ja oli suuri elämys sen suorittajalle.

Nyt on tullut hiekkarannat muotiin, ja sellainen se toivotaan Alasjärven rannallekin ennen pitkää tulevan. Toivottavasti sitten uintikin taasen tulee siihen arvoon kuin se todella kuuluu ja että

jokainen pitää kunnia asianaan uinnin oppimisen. Hiekkaranta laitetaan Surutomasta noin sadanmetrin päähän Luuliole päin rantaan, jota jo useampana vuonna on käytetty uintirantana ja aurinkonkylpypaikkana. Tuleva hiekkaranta laitetaan noin 50—60 m. pitkäksi. Ranta veden rajasta noin 2—3 m. ylöspäin raivataan tasaiseksi, josta sitten alkaa 4 ntr. leveä hiekkakenttä ja tämän yläpuolella tasoitettu nurmikenttä, joka myöhemmin voidaan myöskin ottaa hiekkakentäksi. Oja tulee johtamaan vuorelta tulevan veden järveen. Koko veden peittävä uimaranta puhdistetaan siihen asti kuin veden syvyys tulee noin 1 1/2 metriin sekä tasoitetaan hiekalla. Paikka johon tämä hiekkaranta laitetaan on erittäin sopiva, lämmin ja pohjatuulilta suojattu. Mitään suurempaa uimalaitosta ei siihen ainakaan toistaiseksi tulla rakentamaan, vaan tyydytään välttämättömiin pikkusuojiin. Kun tämä uimaranta tulee siihen kuntoon kuin se on ajateltu laitettavaksi, niin uskallan toivoa, että se tulee tyydyttämään ja ahkerasti käytettäväksi.

Suurottelu pesäpallossa.

ETELÄ- JA VARSINAIS-SUOMEN
PESÄPALLOMESTARIT VASTAK-
KAIN (B. sarj.)

Sunnuntaina syyskuun 13 p. kohtaavat täällä Tervakoskella toisensa Varsinais-Suomen sekä Etelä-Suomen mestarijoukkueet. Edellistä edustaa Loimaan sk. pesäpallojoukkue ja jälkimmä sen mestaruusmanttelia kantaa kuten tiedämme Tervakosken V. & U. Seuran pesäpallojoukkue, anastettuaan sen, (ainakin eräälle taholle) hieman yllättäen. Loimaan sk. joukkueen pitäisi edustaa korkeatuokkaisu-

ta peliä. Niinkuin olemme ehken sanomalehtien pesäpallooselostuksista huomanneet yllätti Varsinais-Suomen joukkueen sk. pesäpallomestaruuskilpailussa pelaten tasan viimevuotisten mestarien Pohjos-Hämeen kanssa. sekä saivat samalla ylistävät lausunnot pelinsä johdosta. Kuuleman mukaan pitäisi Loimaan sk. joukkueen juuri muodostaa runko tuolle Varsinais-Suomen sk. mestarijoukkueelle ja tulemme näin ollen näkemään täällä varsin korkeatasoista pesäpallopeliä, sillä myöskin omat pojat tulevat yrittämään parhaansa, heidän harteitaan kun painaa maamme suurimman alueen mestaruus. (Etelä-Suomen alueessa 17 joukkueita.) Toivokaamme että ilmat pysyisivät vielä siihen asti lämpiminä ja tarpeeksi aurinkoisina niin että **s' loin saisimme** vielä viettää oikean **pesäpallopäivän**, sillä varmastikin silloin jokainen pesäpallon ystävä tulee tätä ottelua seuraamaan ja samalla antamaan tunnustuksensa hyvälle pesäpallopelille.

Hausjärvi — T:koski 9—9.

Viime tiistai-iltana kävivät Hausjärven Urheilijat täällä pelaten pesäpallottelun meikäläisen B. joukkueen kanssa. Varsinainen peliaika meni umpeen, samoin vielä yksi jatkettu vuoroparikin. Pimeys esti pitemmältä jatkamasta. Vieraillevissa kiintyi ensin huomio polttajaan sekä syöttäjään joka jo entisiltä vierailuilta on tehnyt hyvän vaikutuksen. Joukkue on vähitellen kehittymässä kilpailukykyiseksi jo kovemmankin vastuksen tullessa. Hyvää jatkoa vain. Omat pojat pelasivat kaikki kohtalaisesti, erikoista „löytöä“ ei ollut havaittavissa.

X.

— V. P. K. huomista juhlaa ei varmaankaan kukaan paikkakuntalainen unohtaa, siksi huomiota herättävä on tämänkin kertainen ohjelma. Vanhaa hyvää tapaansa seuraten on suuresti muutenkin eteenpäin mennyt palokuntamme tällä kertaa koettanut saada entisestäänkin pidetyn ohjelmansa mahdollisimman monipuoliseksi. Kuten ohjelmailmoituksesta selviää on nähtävää ja kuultavaa niin paljon kuin tavallinen kuolevainen voi yhtenä päivänä sulattaa. Suljemme reippaan palokuntamme huomiset juhlat ja tanssit paikkakuntalaisten suurimpaan huomioon.

S y y s - J u h l a n

järjestää

huomenna, sunnuntaina alkaen klo 13:sta
(Kansakoulun kentällä)

Tervakosken V.P.K.

O h j e l m a :

Torvisoittoa	Klubin soittok.
Ampumista	Pienoiskiväärillä
Nuolenheittoa	
Renkaanheittoa	
Lautasten rikkomista	
Arvauskilpailu	
Onnenpyörä	
Onkimista	
Lastenkilp., pullansyöntiä y. m.	
Jäsenkilp. on myöskin palokuntalaisille	

Juhlan loputtua on

TANSSIAISET

S E U R A H U O N E E S S A

sekä näiden aikana

I l l o t u l i t u s !

S o i h t u k u l k u e !

V. P. K.

Kolmen viikon vanhoja

sikaporsaita

myytävänä

K. Sokslampi.

L o t a t.

Syyskausi alkaa jälleen. Kokous ensi maanantaina t. k. 7 p:nä klo 19. Kaikki mukaan.

Puh. joht.

Suojeluskunta.

Ampumakilpailut „Janakkala-Tervakoski Malja III:sta“ pidetään Turengissa huomenna klo 9.

Lähtö konttorin edustalta klo 8.

Paikallispäällikkö.

TERVAKOSKEN KLUBIN ELOKUVAT

„Keltainen lilja“

Billie Dove — Clive Brook

Näytetään lauantaina ja maanantaina
kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 6.—

Lasten kuva „SIRKUSTAITEILIJAT“

näytetään lauantaina klo 18:30

Pääsy: Klubin jäsenten lapsilta vapaa,
muilta 1:50

HÄMEEN LÄÄNIN 100- VUOTIS- HISTORIA

Valmistuu marraskuun alussa.

Kuten tunnettua viettää Hämeen lääni 100-vuotisjuhlaansa marraskuun alkupuolella, päivää ei ole vielä tarkemmin määrätty. Tähän juhlaan valmistuu myös noin 1300-sivuinen, kaksiosainen „Hämeen läänin historia“, jonka on kirjoittanut rehtori K.V. Kaukovaara.

Tämä maassamme ainutlaatuinen teos muodostuu komeaksi, monipuoliseksi kuvitetuksi ja runsassisältöiseksi kuvaukseksi Hämeen läänin ja sen väestön riennosta ja pyrkimyksistä, sen kehityksestä ja saavutuksista, kaikki kerrottuna kansanomaisella, joustavalla tavalla. Historia on merkkiteos kansalliskirjallisuudessamme, se on seikkaperäinen selvitys hämäläisestä kulttuurielämästä sadan vuoden ajalta. Ja m.m. se esittelee kaikkien läänin kuntien toimihenkilöt nykyvuosilta. Tuskinpa onkaan sitä hämäläistä miestä tai naista, jonka suku- ja tuttavuusuhheet eivät liittyisi tämän hauskaasti esitetyn historian henkilöstöön, ja siksi tämä historiateos muodostuukin kaikkien hämäläisten kotien kunniakirjaksi, jota varmaan niin nuoret kuin vanhatkin tulevat suurella mielenkiinnolla lukemaan.

Kaksiosaisen historian hinnaksi tulee 300 markkaa, vaatekansissa 380 ja nahkaselkäkansissa 450 markkaa, jota paitsi vielä ilmestyy numeroitu loistopainos maksaen 1.000 markkaa. Lähiaikoina aletaan kaikissa Hämeen läänin kunnissa kerätä teokselle ennakkotilauksia. Kun teos saadaan tilata myös vähittäismaksuilla, voivat kaikki hämäläiskodit sen itselleen hankkia, kuten tuleekin. Tilauksia keräävät kaikki kirjakaupat sekä pöytäin asetetut erikoisasiamiehet, jotka myös antavat tarkempia tietoja tästä merkkiteoksesta.

Tervakoskella Syyskuun 5 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 37.

LAUANTAINA 12 p:nä SYYSKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 16.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10
Riihimäelle	16:11	(paikallisjuna)	
Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus pidetään Seurahuoneella huomenna, sunnuntaina klo 13. Puhuu pastori Koskela.

— Janakkalan Raittiuslautakunnan järjestämä ulkoilmajuhla vietetään Turengin Pyykkirannassa huomenna, t. k. 13 p:nä klo 14. Puhujista mainittakoon rovasti V. A. Heikinheimo.

— Rotanpyydystäjä t. Koska on osoittautunut ettei kylässä harjoitettu rotanpyynti ole tarpeeksi tehokas, lopettaa Yhtiö tapporahojen maksun t. k. 15 p:stä lähtien.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Tervakoskea historiassa.

Juuri ilmestyneessä tri K. V. Kaukovallan kirjoittamassa Hämeen läänin historiassa kirjoitetaan Tervakoskesta m. m. seuraava mielenkiintoinen pala.

„Toinen hyvin huomattava teollisuuslaitos oli Tervakosken paperitehdas, maamme iältään toinen laatuaan. Kamarineuvos G. G. Nordensvan sai 1818 ^{12/3} luvan perustaa paperitehtaan Janakkalan pitäjän Alimyllyn eli Talolan rässiätilalla olevan Tervakosken varrelle. Tehtaassa oli aluksi kaksi valssia; v. 1839 annettiin lupa rakentaa lisää 3 valssia. Sen peri v. 1840 perustajan poika, ylimääräinen kamarikirjuri Georg Nordensvan. V. 1840 oli tehtaassa 2 valssia. Laitos kävi vesivoimalla. Työväkenä oli mestari, 8 kisa-
liä, 8 oppipoikaa, joista 4 alle 15 vuoden, ynnä 2 valssaria, kaikki suomalaisia. Valmistemäärä oli 3000 riisiä paperia, arvoaan 12,000 pankkiruplaa. Raaka-aineena käytettiin 6,000 leiviskää kaikenlaisia lumppuja, joita koottiin etupäässä Hämeenläänistä. Paperia myytiin Helsinkiin, Turkuun, Porvooseen, Ouluun, Hämeenlinnaan ja Tampereelle. Tehdasrakennus oli kivinen, mutta muut 5 rakennusta puisia. Tehtaan leimana oli joutsen.

Omistaja valitti lumppujen kalleutta. Tamperelaisen J. F. Freneckelt & Sonin ja Tervakosken välillä käytiin v. 1836 virastoissa taistelua siitä, kumpi sai Hämeen läänistä koota lumppuja. Lumpuri ohikin tuttu ilmestys tähän aikaan maa-seudulla.

Virallisen arvostelun mukaan oli Tervakoski v. 1838 „hyvässä kunnossa ja täydessä toimessa. Koko 1840-luvun se toimi vuodesta toiseen tuotannon ollessa

arvoaan 3,500 hopearuplaa vuodessa. Nordensvan ryhtyi v. 1850 muuttamaan laitosta konepaperitehtaaksi, ottaen samalla yhtiömiehikseen protokollasihteri O. Meurmanin ja kauppias B. C. Steniuksen; Ruotsista, Bergssundin tehtaalta, tilattiin höyrykone v. 1852. Tehdas oli uudessa kunnossa v. 1854 koneen nyt valmistaessa paperia. Mutta Meurmanin kuoltua jo v. 1851 möi Nordensvan osuutensa ja Tervakosken tilan Steniukselle v. 1854, ja tämä puolestaan v. 1856 kaikki tunnetuille kauppiaille A. F. Waseniukselle ja J. L. Borgströmille. Kun tehdas paloi v. 1863, otettiin kolmanneksi yhtiömieheksi Otto A. Malm Pietarsaaresta, ja liike muutettiin esakeyhtiöksi (säännöt vahvistettu v. 1865). Ruukki rakennettiin uudestaan kivistä v. 1864 ja sinne hankittiin uusi koneisto Tehdas kävi nyt höyryvoimalla, ja ihmeenä kuultiin, että sinne rakennettiin kaasulaitos valaisemaan työhuoneita.

Tervakosken vuosituotanto oli arvoaan v. 1851 4,000 hopearuplaa, mutta uudistamisen jälkeen se kohosi niin, että se oli vuonna 1858 34,548 hopearuplaa ja v. 1860 45 000 hopearuplaa; v. 1861 160,668, v. 1862 169,280, v. 1863 12,000, v. 1864 6 000 ja v. 1865 200,000 markkaa. Tulipalon johdosta oli v. 1863—64 tuotanto lamassa.”

Ensi silmäyksen

huomioista Janakkalan kunnan 500-vuotisjuhlaaksi ilmestyneeseen Janakkalan historiaan kiintyy tervakoskelaisen mielenkiinto luonnollisesti ennen kaikkea niihin lukuihin, jotka koskettelevat oman paikkakunnan oloja. Ikäväksi on todettava, että Tervakoskea on historiassa käsitelty hyvin pintapuolisesti ja paikottain aivan herhaan johtaen.

Manitakseni muutamia esimerkkejä

siinä on henkilöitten nimet ja arvonimet väärin, koulussamme on muka aikojen kuluessa ollut vain yksi johtajaopettaja, opettajat Hänninen, Luukkonen ja Riihimäki ovat olleet vain apuopettajia; Lotta-Svärd yhdistyksessä on ollut vain yksi puheenjohtaja. Neiti Aronen on johtanut mieskuoroa, jollaista tietääksemme ei Tervakoskella ole hänen aikanaan ollutkaan. Urheiluna harrastetaan Tervakoskella eniten mäenlaskua ja uintia, ja lehtemme viime numerossa eräs kirjoittaja valittaa, että tämä urheilulaji kokonaan on unohdettu. Suojeluskunnan toiminnasta on julkaistu ote vain eräästä vuosikertomuksesta. Meidän puolivuosisaataansa tavoittelevasta ja siihen aikaan maan kuulusta Seurahuoneestamme on riittänyt vaatimaton maininta. sen sijaan kun nuorista työväentaloistamme on selkoa tehty sanoin ja kuvin.

Historiassa kerrotaan laajalti Turenegin seudun teatteriharrastuksista puolivuosisataa takaperin, eikä se tiedä lainkaan että Tervakoskella oli tilapäishuoneustoissa jo paljon teatteria viljelty ja puuhattiin omaa näytelmienkin esittämistä varten silmälläpidettyä Seurahuonetta.

Luentotoiminnasta puhuttaessa olisi odottanut vaatimattomankin maininnan Tervakosken aikoinaan niin suurta huomiota herättäneestä Luentokurssitoiminnasta, jossa viikonkin kestävillä aamusta iltaan kestävillä luennoilla yliopiston opettajat valistivat Seurahuoneen täyteistä harrastaja kuulijakuntaa.

Vuoden 1918 tapauksia ja Janakkalan osuutta niissä ei historiankirjoittaja lainkaan tunne.

Sitä vastoin on kirkonkylän tapahtumat ja henkilöt selostettu mitä tarkimmin, joku kirkonkylän ompeluseura selostettu runsaasti sanoin ja sävelin, joten kirjaa mieluummin voisi kutsua „eräitten perheiden historiaksi” kuin Janakkalan kunnan historiaksi.

Kaikki tunnustus annettakoon teokselle sen suuren arvon vuoksi selvittäessään Janakkalan varhaishistoriaa. Miksi vähentää teoksen arvoa epätarkoilla tiedoilla myöhäisajasta, johon niin helpolla olisi ollut täydelliset tiedot saatavissa.

Kun kerran uhrataan huomattavia varoja, joiden keräämiseen kunnan eri puolet ovat osallistuneet, voisi tosiaan vaatia, että suurempaa huolta kiinnitetäisiin kirjoitettuun. Yksinkertaistahan olisi ollut lähettää eri lukujen käsikirjoitukset tarkastettavaksi asianomaisille paikkakunnille.

PESÄPALLOILUSSA

HÄVISI TERVAKOSKEN B-JOUKKUE HAUSJÄRVEN URHEILJOILLE 14-11.

Viime tiistaina ottelivat yllämainittut joukkueet neljännen kerran, Hausjärven urheilukentällä. (Ennen pelatuista otteluista on Tervakoski voittanut kaksi ja yksi jäänyt pimeyden takia ratkaisematta.) Hausjärviläiset pelasivat kuten ainakin „kotonaan” hyvää yhteis- ja lyöntipeliä ja jos heitot olisivat onnistuneet koko pelin ajan, olisi ero lopputuloksessa ollut vieläkin suurempi. Pelaajista erikseen mainittakoon Lemonkalma joka polttajana onnistui erittäin hyvin. Jos hänellä riittää innostusta harjoitukseen sekä nopeuden hankkimiseen, niin hän on varma „tulevaisuuden mies” pesäpallokentällä. Meikäläisille oli vieras kenttä suurempana „kompastuskivenä” josta aiheutui yliheittoja sekä tästä taasen hermostuneisuutta mikä taasen aiheutti pallojen putoamista. Kukaan pelaajista ei erikoisemmin „loistanut”. Enempi yllämainitunlaisia otteluita, niin lopputulos saadaan muuttumaan.

X.

— Tervakosken V. P. K. syysjuhla viime sunnuntaina oli harvinaisen epäsuotuisan sään vuoksi peruutettava. Illalla pidettiin kyllä vuoden kilpailujen palkintojenjakotilaisuus ja tanssiaiset Seurahuoneessa, jonka ympäristö oli soihtutulin valaistu ja jossa esitettiin tavanmukainen ilotulitus. Yleisöä ei tilaisuuteen ollut kerääntynyt niin runsaasti kuin olisi ollut toivottavaa.

„JANAKKALA—TERVAKOSKI MALJA III:sta”

kilpailtiin viime sunnuntaina Turengissa, Janakkalan sk:n uudella ampumaradalla. Osanottajia oli Janakkalasta 55 ja Tervakoskelta ainoastaan 28, johtuen siitä, että Tervakoskella samanaikaisesti piti olla V. P. K:n juhlit, vaikka ne sitten saatiin siirtää.

Kilpailu, joka käsitti kiv. kouluamunnan, oli hyvin tasainen, paitsi K. Toivosen, Janakkalasta, tulos joka oli ensiluokkainen, 94 pist. ja jolla Janakkala voitti kilpailun. Kun vielä lisätään osaaottaneiden tuottamat prosentit, sai Janakkala ylivoimaisen voiton.

Janakkala, 12 miehen keskitulos 81,1 - 17,2 = 98,3 pist. Tervakoski, 10 miehen keskitulos 80,9 - 10,8 = 91,7 pist.

TERVAKOSKEN KLUBIN

E L O K U V A T

Punainen villi länsi

Tim McCoy

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-

Kielto.

Laillisen edesvastuun uhalla kiellään kaikenlaisen metsästyksen omistamillan mailla.

J. J. Joensuu.

Pesäpallo-ottelu

Tervakoskella sunnuntaina, t. k. 13 p:nä kello 13.

„LOIMAA — TERVAKOSKI

Yllämainitusta ottelusta riippu kumpi joukkue pääsee loppu-otteluun pelaamaan Suomen pesäpallomestaruudesta B-sarjassa. Loimaa on selviytynyt Lounais-Suomen pesäpallomestariksi sekä Tervakoski Etelä-Suomen, joten k. o. ottelusta tulee jännittävimpiä peliä mitä Tervakoskella on milloinkaan nähty.

Pääsy kentälle: Smk. 2.- ja lapset alle 13 vuotta ilmaiseksi.

HÄMEEN LÄÄNIN HISTORIA,

joka huomattava tri Kaukovallan teos ilmestyy Hämeen läänin 100-vuotisjuhlaksi, on vähittäismaksuilla tilattavissa allekirjoittaneelta.

B. Laitio.

— Kolme hirveä kuolleena ovat tänäpäiväiset marjanpöimijät löytäneet Vähikkälän Mustisuon maita. Vanhaimet ovat todenneet että ne eivät ole olleet ammuttuja.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 38.

LAUANTAINA 19 p:nä SYYSKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 30.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si- demuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis- vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Hengellinen kokous tiistaina t. k. 22 p:nä Tervakoskella alkaen klo 18,30. Vieraana puhujana piirisihteerä Otto Paavilainen.

— Kuulutettuja: tehtaan työmies Magnus Verner Syrjänen ja leski Alma Maria Helenius, mol. Tervakoskelta.

— Tulo- ja omaisuusvero on ensimmäisen erän kanto toimitetaan Tervakosken Seurahuoneessa lokakuun 26 p:nä klo 9.

— Suomen kansalaiseksi on hyväksytty kirjeenvaihtaja G. Kumberg Tervakoskelta.

Pikku-puutarhat.

Taasen on käsillä aika, jolloin kylämme pikkupuutarhurit korjaavat sadon puutarhoistaan ja kasvimaistaan. Koko kesän ahkerain ahertamisten tulokset kootaan talvivarastoihin. Viimeaikoina ei enään ole kuulunut ääniä, jotka olisivat tuoneet julki omenoitten puista katoamisen. Toivottavasti omenavarkaudet voidaan katsoa kuuluvan menneisyyteen.

Nykyään kylämme asukkaat alkavat yhä enemmän panna arvoa asuntonsa ympäristön kaunistamiseen. Kukkia ja koristepensaita kasvatetaan. Kentät tasoitetaan ja kylvetään heinäksi, sekä näin muodostuneet ruohokentät hoidetaan hyvin. On oikein hauska nähdä sitä ahertelua, jota kylämme useimmat asukkaat kaiket vapaa aikansa tekevät pikku-puutarhoissaan, mutta kyllä näkyy sitten työn tuloksetkin kauniina vieraittenkin ihailtavana. Ikävä kyllä on keskuudessamme sellaisiakin henkilöitä, jotka eivät tätä ympäristömme kaunistelutyötä ymmärrä, eivätkä anna sille arvoa, vaan päin vastoin pitävät sitä jopa naurettavanakin. He sanovat, kun ei ole omat paikat niin ei kannata siihen työtä eikä varoja kiinnittää, mutta onneksi näitä on kovin vähän jotka tällä tavalla ajattelevat. Tämän kirjoittaja on varma siitä, että työ sen ympäristön kaunistamiseksi, jossa asumme ja elämme ja muutamat vielä kuolevatkin, kannattaa sekä saa suurta ja hyvin ansaittua tunnustusta oikein ajattelevien puolesta. Useimmilla meistä on pieni osuutemme, joka on haltuumme asuntonne läheltä uskottu. Tehkäämme tämä osuutemme niin miellyttäväksi kuin suinkin osaamme ja voimme. Vaalikaamme sitä niin ettei vieras pääse sitä vahingoittamaan, ei nurmikolle polkuja tekemään, eikä koristepensaille y. m. kasveille tuhoa tuottamaan. Koettakoon

jokainen liiallista oleskelua naapurin osuudella välttämään, mutta myöskin olkoon itsekukin mahdollisemman suvaitsevainen toisin ajattelevia kohtaan. Näin menetellen saa jokainen parhaiten nauttia työnsä tuloksista, mutta sitäpaitsi koko kylä saa vielä yhteisesti iloa ja kunniaa siististä ja hyvin hoidetusta asustaan.

Pikku-puutarhoja ihaileva.

Janakkalan Sähkön juttu.

Janakkalan kunnanvaltuuston t. v. maalisk. 14 p:nä tekemästä päätöksestä ottaa o. y. Janakkalan Sähkö veikoineen kunnan haltuun, valitti joukko kuntalaisia maaherralle lausuen valituksessaan, että päätöksen puolesta äänestäneistä valtuutettu Otto Marttila Osakeyhtiö Janakkalan Sähkön hallituksen jäsenenä sekä omien taloudellisten etujensa vuoksi valtuutettu Altti Paturi sanotun osakeyhtiön takausmiehenä olivat olleet jäävejä ottamaan osaa äänestykseen, joten päätöstä ei oltu tehty 2/3 osan määränemmistöllä sekä että päätös olisi asiallisesti tehty väärillä edellytyksillä ja ovat valittajat näillä perusteilla anoneet kysymyksessä olevaa kunnanvaltuuston päätöstä kumottavaksi ja sen täytäntöönpanoa kiellettäväksi.

Maaherra on, hylkäämällä lakiinperustumattomana väitteen siitä, että valitus koskisi kahta eri päätöstä, tutkinut tämän asian ja katsoo siinä tosin selville käyneen, että valtuutettu Otto Marttila Osakeyhtiö Janakkalan Sähkön hallituksen jäsenenä on ollut jäävi ottamaan osaa äänestykseen, mutta kun valtuutettu Altti Paturi takauksittomuksensa vuoksi ei ole ollut jäävi asiassa äänestämään, sen tähden ja kun valtuutettu Marttilan jäävillisyydestä huolimatta kysymyksessä oleva päätös on tehty kahden kolmasosa äänen enemmistöllä laillisessa järjestyksessä, eikä ole näytetty päätöksen olevan muullakaan perusteella lain ja asetusten vastaisen tai valtuuston mennessä sitä

tehdessään toimivaltaansa ulommaksi, maaherra on harkinnut oikeaksi hyljätä valituksen.

Mikäli olemme kuulleet, tultaneen valitusta jatkamaan.

— Tervakosken Klubi toimeenpanee t. k. 26 p:nä iltaman, jonka ohjelmassa on Max Reimann'in ja Otto Schwartz'in kirjoittama sekä Otto Al-Antilan suomentama 3-näytöksinen huvinäytelmä „Loikkaus avioliittoon”. Näytelmä on huolellisesti valmistettu ja sen alkuvaiheita on ohjannut näyttelijä Ensio Jouko, joten voidaan odottaa amatööriemme näyttelevän tavallista paremmin.

Näytelmän jälkeen seuraa tanssia, joka varmasti tulee olemaan vilkas, koska samana iltana saapuu kylään nuoria poikia osallistumaan seuraavana päivänä pidettäviin taisteluharjoituksiin.

Pesäpallokentän reunalta seurattua.

LOIMAA KATKAISI MESTARUUSPOLUN MEIKÄLÄISILTÄ!

Voitti Tervakosken jännittävän ja tiukan pelin jälkeen 5—4.

Viime sunnuntaina suoritettiin täällä kotikentällä välienselvittely Etelä- ja Varsinais-Suomen aluemestarien, Loimaan sk. ja Tervakosken V. & U.-seuran kesken ja voitti Loimaa sen, kuten otsikosta näkyy tiukan pelin jälkeen, joskin täpärästi ja katkaisi näinollen meikäläisiltä mahdollisuuden loppuotteluun pääsystä, joka lopullinen sarjan selvittely pitäisi tapahtua t. k. 20 p. (tätä kirjoittaessa vielä lähemmin määräämättömässä paikassa.)

Jos arvostelemme joukkueita niiden pelitehokkuuden mukaan niin olivat ne jokseenkin saman arvoisia joskin vieraat ainakin tällä kertaa olivat lyönneissään jonkun verran voimakkaampia. Ulkopeli, joka aina, koko tämän vuoden ajan on ollut se turva mihin meikäläisten menestyksellinen peli on pohjautunut, ei joukkueessamme tällä kertaa vastanut täysin parhainta tasoa, pettäen se, vallankin kolmas pesä, melkein pä luvattoman paljon. Vieraiden pallonkäsittely oli aika taidokasta ollen n. s. yleisöön menevää, se-

kä samalla heitot nopeita ja kun heidän lyöntinsä kuten jo on mainittu olivat aika onnistuneita niin voi heidän voittonsa pitää perusteltuna, joskin ero ei ollut suuren suuri ja olisi sen yhtä hyvin voinnut kääntää meikäläisten eduksi, sillä näin tasaväkisessä pelissä näyttelee pienet sattumat ratkaisevaa osaa. Vieraista onnistui parhaiden kakkosvara sekä polttaja. Joukkueen kuulu sieppari ei ainakaan tällä kertaa saannut aikaan mitään erikoisempaa. Meikäläisistä teki syöttäjä parhaan vaikutuksen, hänen työskentelynsä oli nopeata ja samalla varmaa — vaikkakin teki yhden kohtalokkaan lyönnin ajolähdössä, lyöden sen (viimeisen) suoraan siepparin käteen. Käyttääksemme „jos”-sanaa, sanomme; jos meidän ulkopeli olisi kestänyt niin hyvin kuin se olisi kestänyt paria-kolmea viikkoa aikaisemmin niin peli olisi hyvin luultavasti päättynyt parin juoksun erolla meikäläisten hyväksi, — Loimaan jonkun verran paremmasta teknillisestä pallonkäsittelystä huolimatta. Meikäläisten pelissä tapahtuneen pienen laskukohdan kyllä ymmärtää, sillä joukkuehan on ollut jo kolmisen viikkoa hajalla eikä näinollen ole saannut tarpeellista harjoitusta.

Vaikkakin tämä sarjapeli katkesi näin melkein pä suursarjan kynnyksellä ei siinä silti ole paljon paheksumista, sillä sen jo tähän asti tuomat opit ja kokemukset ovat arvaamattomassa määrässä nostaneet joukkueemme pelikykyä ja kokemusta ja ehtihän se jo pelatuilla oteluilla osoittaa olevansa huomioonotettava vastustaja kenelle hyvänsä ainakin alueen paremmuudesta kiisteltäessä. Otte- lun Loimaa — Tervakoski tuomitsi hyvin sotilasvirkailla hra Myyryläinen Riihimäeltä.

Juoksulista:

Loimaa 0-0-0-2-1-0-2 = 5

T:koski 0-1-0-2-0-0-1 = 4

X.

Kielto.

Sen johdosta että valaistusverkko kylässä on liikaa rasitettu, kielletään kyläläisiä käyttämästä 25 wattia vahvempia lamppeja sekä näitäkin säästävääsiksi, jotta valoa riittäisi jokaiselle. Siirtyessä vaihtovirtaan tulee valaistus huomattavasti paranemaan.

Tervakoski Osakeyhtiö.

TERVAKOSKEN KLUBIN

E L O K U V A T

„Hiljaa mäissä”

Harold Lloyd.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 60.

NIITÄ HENKILÖITÄ, joilla on Etelä-Hämeen lotta piirin lääkintäjaoston voittoarvoja, pyydetään toimittamaan ne kapt. Gröndahlille voittojen hakemista varten.

T I L A T K A A

Uusi Suomi

v. 1932.

Tilauksia vastaan ottaa

E. Sinivuori.

Uudet tilaajat saavat lehtensä jouluun alusta.

L o t a t.

Kokous ensi maanantaina klo 19.

Puh. joht.

V. P. K. jäsenkilpailut toimitusjohtajan lahjoittamasta kiertopalkinnosta alkavat t. k. 20 p. kello 10.

Kaksi päivää kestävä

säilykekurssit

toimeenpanee Kotitalouskonsulentti E. Koskenalusta Melkkolan Mattilassa t. k. 24 ja 25 p:nä alkaen klo 11.

Etelä-Janakkalan Maamiesseuran Kotitalousvaliokunta.

— Järvenpään Vehnämyllyn „Karkea Kultajyvä”-vehnäjauhoa sai lehtemme toimitus maistiaiseksi vastaanottaa. Jauhoja on toimittajan taloudessa käytetty ja voittaa se ehdottomasti ulkomaisen tuotteen. Kokeilujen perusteella ei hänen taloudessa tulla enää käyttämään muita vehnäjauhoja kuin „Kultajyvää”, ja syytä on yleisesti kaikkien alkaa kaupasta pyytää tätä kotimaista tuotetta, Osuuskaupassamme kun sitä on kesästä asti ollut saatavissa.

Tervakoskella Syyskuun 19 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 39.

LAUANTAINA 26 p:nä SYYSKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 30.9 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoim-
na arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30
sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40,
17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yk-
sityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta,
I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoim-
na joka päivä.

— J u m a l a n p a l v e l u s p i d e -
tään Tervakoskella huomenna kello 13.
Saarnaa pastori Lehtonen.

— K u n n a l l i s v e r o t. Janak-
kalan kunnan tämän vuoden kunnallisve-
rojen kolmas (viimeinen) kanto suoriteta-
naan Tervakosken Seurahuoneessa lokak.
1 p:nä klo 12—15 ja Napialan kansakou-
lulla lokak. 1 p:nä 10—11.

Maksamatta jätetyt verot jätetään
heti tämän kannon jälkeen ulosottotoimin
perittäviksi, jolloin verovelvollisilta vero-
määrän ja ulosottopalkkioiden lisäksi pe-
ritään lisävero.

— O l y m p i a - k e r ä y s. S.V.U.L.
Etelä-Hämeen piiri on jo asettanut mie-
het varojen keräystä suorittamaan olym-
piamatkaa varten. Tervakoskelle on asia-
mieheksi valittu paperimestari J. Niemi-
nen.

Tervakosken kartanon historiaa.

Maisteri Kerkkosen kirjoittamasta
Janakkalan historiasta lainaamme seuraav-
an Tervakosken kartanon aikaisempia
vaiheita kuvaavan kohdan:

Tervakosken kartano on syntynyt
Tervakosken kylään, joka on käsittänyt
Talolan rälsstitilan ja Hovilan rusthollin.
Ne olivat eri ostajilla aina 1800-vaiheille
saakka. Nykyiseen Tervakosken kartanoon
on liitetty sitäpaitsi lukuisia muita maa-
tiloja, joiden omistussuhteita emme tässä
ryhdy selvittämään. Talolan rälsstitilan
yhteyteen on jo aluperin kuulunut myös
2 myllyä. Talolan omistusvaiheista tie-
dämme seuraavaa.

Erik Jaakonpoika eli Jobinpoika,
Turun tuomiokapitulin jäsen ja kaniikki
möi 1490^{3/2} Melkkolan tilan ja 2 myllyä
Tervakoskelta Maunu Laurinpoika Gri-
sefotille, joka oli Turun tuomiokapitulin
arkkidiakooni eli piispan apulainen. Hän
perusti 1501^{1/12} prebendan eli kirkkovi-
ran, jonka hoitajan tuli toimittaa 4 il-
maista messua Pyhän ristin alttarissa
uudessa koorissa pohjoisella sivulla Turun
tuomiokirkossa ja tätä varten lahjoitti
hän tiloja Kalvolassa, Sauvossa, Raisiossa
ja Janakkalassa Melkkolan ja 2 myllyä
Tervakoskella. Hän kuoli itse 1502 ja
haudattiin Naantalın luostariin. Näyttää
siis siltä, että Tervakosken Talola on al-
kujaan kuulunut Melkkolan kylään.

Maunu Grisefotin jälkeen omistivat
tilan arkkidiakoonit, jotka saivat nauttia
tulot siitä. Seuraavia arkkidiakooneja oli-
vat Paul Scheel 1506—1513, maisteri
Jaakko Juhonpoika 1515, k. 1526. Hänen
jälkeensä Kustaa Vaasa lopetti jumalan-
palvelukset uudessa koorissa ja tulot käyt-
tettiin valtion velkainmaksuun. Viimeinen
katoolinen arkkidiakooni oli maisteri Per
Juhonpoika Sild eli Sillä, joka nautti tu-
loja kuolemaansa asti 1542.

Tämän jälkeen oli Tervakoski lää-
nitettynä: 1544^{6/12} sai sen Kustaa Vaas-
an kamarikirjuri Hans Thomasson; 1551
—1553 oli se lakitieteen tohtori Anders
Olofssonilla; 1570 Pontus De la Gardiel-
la, jonka puoliso oli Sofia Gyllenhjelm,
kuningas Juhana III:n luonnollinen tytär

Katarina Hannuntyttären kanssa, rälssi-
tilaan kuului silloin 2 myllyä ja niissä
pari kiviä; 1577^{21/1} sai Lucretia Gyllen-
hjelm, Sofia Gyllenhjelmän sisar, aateli-
sella vapaudella yhden tilan Tervakoskel-
ta; Brita De la Gardie, joka oli Sofia
Gyllenhjelmän ja Pontus De la Gardien
tytär, omisti sitten Tervakosken. Hänen
lampuotinaan Tervakoskella 1625 oli Niilo
Matinpoika. Jaakko De la Gardie, joka
oli Brita de la Gardien veli omisti 1618
—1628 yhden äyrin rälssimaa Terva-
koskella ja hänen lampuotinaan ja vou-
tinaan oli Martti Pekanpoika. Brita De
la Gardien puoliso oli Harvialan herra
Jesper Matinpoika Kruus, jolle Tervakos-
ki joutui ja hänen jälkeensä oli se Har-
vialan omistuksessa aina n. vuoteen 1800,
jolloin sen osti asessori Johan Nordenswan
ja jolloin se joutui yhteisomistukseen Ter-
vakosken Hovilan rusthollin kanssa.

Hovilan rustholli on ollut Tervakos-
ken kylän toinen perustila, joka on yh-
tynyt Talolan rälsstitilan kanssa 1800-vai-
heilla Tervakosken kartanoksi. Hovilan
yhteyteen on kuulunut myös jauhomylly,
joten Tervakosken koskessa on ollut en-
tisinä aikoina kolme myllyä.

Hovilan rustholli ja mylly ovat
kuuluneet 1500-luvun loppupuolella U-
hkolan kyläläisille, jotka ovat myyneet
myllyn Kernaalan kyläläisille, hintana oli
12 kuormaa heiniä antava niitty. Ker-
naalan kyläläisiltä on myllyn saanut Jo-
han Knuutinpoika, joka omisti Kernaalan
Mattilan ja Eskolan. Käräjissä 1610 ky-
svi Martta, josta sanotaan, että hän oli
Johan Knuutinpojan leski Kernaalasta,
kenelle kuuluu Tervakosken mylly, Ker-
naalaan vaiko Monikkalaan?

Martta ei kuitenkaan voi olla Johan
Knuutinpojan leski, joka oli Brita Boije
(k. 1600). vaan kysymyksessä on toden-
näköisesti Märta Böllia, joka jäi 1605
leskeksi Johan Knuutinpojasta. Johan
Jaakonpoika omisti Kernaalan isänsä
Jaakko Knuutinpojan jälkeen, joka taas
omisti sen Johan Knuutinpojan jälke-
en. Käräjissä todistettiin sitten, että Johan
Knuutinpoika oli saanut Tervakosken
myllyn Kernaalan kyläläisiltä antamalla
niille yhtä monta kuormaa antavan ni-
tyn, kuin mitä he olivat antaneet myl-
lystä Uhkolan kyläläisille. Jaakko Knuu-
tinpojalla oli oikeus saada jauhoa ilmai-

seksi myllystä. Mylly kuului siis Kernaalaan eikä Monikkalaan. Jaakko Teitin mukaan oli Johan Knuutinpojalla mylly Tervakoskella ja samoin kuninkaallisella majesteetilla. Tällöin oli Tervakoskella siis kaksi myllyä, joista toinen kuului Harvialan rusthollin alueelle ja toinen Talolan rälsstilan alueelle.

Tervakosken rusthollin ja myllyn omistusvaiheista tiedämme seuraavaa: 1543 oli Antti Olavinpoika Knuuttikirjuri tuomion mukaan ostanut Melkkolan ja Uhkolan kyläläisiltä $\frac{1}{6}$ koutun maan Tervakoskelta. Häneltä peri tilan Cecilia Luukkaantytär; myllyn olivat Uhkolan kyläläiset myyneet Klaus Ugglalle, Hakoisten herralle; Cecilia sai oikeuden käyttää myllyä, joka todennäköisesti kuului hänen tilaansa, mylly liitettiin kuulumaan verotuksen vuoksi emäkylään Uhkolaan.

Karin Matintytär, Janakkalan kapalaisen Jaakko Teckaleniuksen leski, osti tämän tilan Cecilia Luukkaantytareltä 1665 $\frac{10}{6}$ ja kauppahintana oli 400 kuparirahaa ja yksi hame. Karin Matintytär meni 1671 uudelleen naimisiin korpraali Erik Erikinpoika Klingin kanssa, joka sitten tuli Hovilan rusthollin omistajaksi. Karin k. 1683.

Erik Kling syytti 1674 kapteeni Anders Lilliebrunnita siitä, että Monikkalan mylly olisi hänen maallaan. Johan Laurinpojan laamanrituomion mukaan 1663 on se kuitenkin rakennettu Harvialan maalle ja Klingin vaimo oli sopinut asian kättä ojentamalla. 1678 koetti Erik Kling saada Monikkalan mylläriä pois, mutta mylläri sanoi että hän istuu pahanpuoleisessa pirtissään niinkuin ennenkin.

Monikkalan mylly siirtyi kapteeni Anders Lilliebrunnilta hänen pojalleen majuri Anders Lilliebrunnille, joka möi Tervakosken eli Konkelin myllyn 1698 $\frac{14}{1}$ Kernaalan Isontalon omistajalle, kirkkoherra Gabriel Melartopaeukselle hintana oli 200 kuparirahaa. Millä tavoin tämä Konkelin mylly, joka sijaitsi Harvialan rusthollin alueella ja joka siis todennäköisesti oli sama mylly, tosin ehkä uudelleen rakennettu, joka kuului Johan Knuutinpojalle, oli joutunut Lilliebrunnille, ei tiedetä. Oliko tämä sama mylly, jonka Hakoisten Klaus Ugglalla omisti, ei voida sanoa. Tämän myllyn peri Gabriel Melartopaeukselta hänen poikansa Gustav Melartopaeus.

Tervakosken rusthollin omistus siirtyi 1683 Brunow-suvulle. Everstiluutnantti Arvid Reinhold Brunow Sauvalan herra, osti 1683 $\frac{20}{8}$ rusthollin Karin Klingiltä maksaen 400 taalaria kuparirahaa. Seuraavana vuonna koettivat Anna Jaakon tytär Teckalenius, jota kutsutaan „eräs piika” ja hänen veljensä Erik Jaakonpoika Teckalenius saada everstiluutnantti Arvid Reinhold Brunowilta takaisin sukuperintönsä ja rustioikeutensa, mutta turhaan. Rustholli meni sitten perintönä Brunow-suvulle ja omistivat sen

Jakob Göran Brunow, Adam Reinhold Brunow ja Gabriel Adam Brunow, joka omistusaikanaan riiteli 1766 ja 1767 ylioppilas Gustaf Melartopaeuksen kanssa jauhomyllyn tonttipaikasta, jonka viimeainnitti omisti, mutta joka sijaitsi Gabriel Brunowin rusthollin maiden sisällä.

Monikkalan Lilliebrunnit eivät myös näy hevillä luopuvan myllyn omistusoikeudesta, koska Erik Wilhelm Lilliebrunn riiteli siitä 1773 ylioppilas Guttaf Melartopaeuksen perillisten kanssa. Konkelin koski ja siinä oleva jauhomylly kuuluivat kuitenkin jatkuvasti Kernaalan Isontalon omistukseen. 1785 $\frac{15}{7}$ omisti Konkelin myllyn eli Schlüterin jauhomyllyn Kernaalan Isontalon rusthollin omistaja Arvid von Göden. Silloin oli myllyssä yksi pari kiviä ja oli se puusta rakennettu 13 kyynärää pitkä, 9 kyynärää leveä ja $7\frac{3}{4}$ kyynärää korkea, puukatolla varustettu; ränni oli 15 kyynärää pitkä ja putous 4 kyynärää. Tämän myllyn yläpuolella 20 kyynärän etäisyydellä oli Tervakosken rusthollin jyvämylly ja toisella puolella samanlainen Harvialalle kuuluva mylly, sitäpaitsi oli eteläpuolella sahalaite, Isontalon rusthollin omistaja vuodesta 1786 majuri H.J. Standertskjöld möi 1791 Konkelin myllyn asessori Johan Norden Swanille.

Edellämainittu sahalaite eli sahamylly on vuodelta 1780. Sitä suunnitteli ja pani rakentamisen alulle jo 1777 Tervakosken rusthollin omistaja Gabriel Brunow, joka omisti sen yhdessä appiukkonsa Hakoisten Karl Gustaf Ugglan kanssa. 1781 $\frac{26}{1}$ sai hän kamari- ja kauppakollegiolta laillisen luvan sahalaiteokseensa, jossa oli 2 raamia. Gabriel Brunowin ja Karl Gustaf Ugglan välillä syntyi riitaa sahasta ja osuudesta siihen. Riitä kehittyi väkivaltaisuuksiin, mikä oli ominaista sen ajan oloille.

Gabriel Brunowilta siirtyi Tervakosken rustholli ja saha Nordenswan-suvulle, jonka haltuun siirtyi myös Toivan kartano siihen kuuluvina tiloineen ja Tervakosken Talola.

— **Jatko-opetus.** Tämän lukuvuoden jatko-opetus alkaa perjantaina lokak. 2 p:nä klo 14. Koska on ollut sanomalehdissä kirjoituksia siitä, että jatko-opetusta ei järjestettäisi kalenterivuosina 1932 ja 1933, on opettajistossa herännyt ajatus, että oppilaitten päästötodistuksen saamiseksi olisi asialle eduksi suorittaa koko jatko-opetuksen vuosikurssi syysluku-kautena. Meidän koulussamme tulee näin ollen jatko-opetusta annettavaksi n. k. päiväkouluun, nim. maanantaisin klo 14-17, keskiviikkoisin klo 14-18 ja perjantaisin klo 14-17. Opetettavat aineet ovat kirjallisuus ja kirjoitus, yhteiskuntaoppi ja laskenta. Oppivelvollisten vanhempiä ja holhoojia kehoitetaan huolehtimaan, että tunneille saavutaan säännöllisesti ja valmistaudutaan huolellisesti.

TERVAKOSKEN KLUBIN

E L O K U V A T**„Säihkyvät säilät”**

Rod la Rocque.

Näytetään sunnuntaina ja maanantaina kello 19.

Salittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-

Tervakosken Klubi

toimeenpanee lauantaina 26. 9. klo 20

ILTAMAN

Ohjelma: Soittoa

„LOIKKAUS AVIOLIITTOON”

3-näytöksinen huvinäytelmä kirj. Max Reimann ja Otto Schwartz suomennanut Otto Al-Antila.

T a n s s i a.

Pääsy: Smk. 8.- ja 5.-.

Suojeluskunta.

Taisteluharjoitus. Kokoontuminen tänään klo 18 Seurala.

Paikallispäällikkö.

KAMPAAJA.

Parturineiti ottaa työtä vastaan Rajapitissä sunnuntaina t.k. 27 p:nä klo 12—5

Jatko-opetukseen osallistuvat Vuokko Ekholm, Eeva Eväsoja, Kyllikki Heino, Pentti Koskinen, Taimi Lehtonen, Veikko Numminen, Matti Nurmela ja Kyllikki Virtanen sekä Veera Haila, Lyyli Isotalo, Oiva Laine, Eino Levänen, Heikki Mutikainen, Maija Nurmela, Heli Rinne, Ahti Setälä, Raii Silander, Reino Syrjänen, Eda Tamminen, Heivi Uuttu ja Helmi Virtanen.

— **KLUBIN ILTAMA.** Kuten viime lehdessämme mainitsimme toimeenpanee Tervakosken Klubi tänä iltana iltaman, jonka ohjelmassa on 3-näytöksinen huvinäytelmä „Loikkaus avioliittoon”. Olimme torstaina tilaisuudessa seuraamaan kenraaliharjoitusta ja voimme vakuuttaa että illan esitys tulee tarjoamaan sekä hilpeyttä että taidenautintoa, sillä näytelmää on hyvin valmistettu, liikkuminen tuntuu varmalta ja replikit sajuivat vaivattomasti.

Näytelmän hankkimiskustannusten peittäämiseksi on klubin jäseniltäkin kerättävä pääsymaksu, mutta kun tämä on erittäin alhainen, jaksanee jokainen, huolimatta huonosta ajasta, uhrata roponsohvituksen alttarille.

Tervakoskella Syyskuun 26 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 40.

LAUANTAINA 3 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 14.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10
Riihimäelle	16:11	(paikallisjuna)	
Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— **L ä h e t y s j u h l a** Tervakoskella lokak. 11 p:nä kello 13. Vieraana puhujana past. E. J. Hakala.

M y y j ä i s e t Suomen Lähetysseuran hyväksi pidetään edellisenä päivänä, siis lauantaina, klo 14. Ottaen huomioon Lähetysseuran vaikean taloudellisen tilanteen pyydetään kaikkia niitä, jotka aineellisesti tahtovat tukea evankeliumin levittämistyötä, avustamaan myyjäisiä luovuttamalla luonnontuotteita, käsitöitä tai muuta tavaraa. Lahjoitukset otetaan kiitollisuudella vastaan viimeistään tuntia ennen myyjäisiä.

Huom! Kahvitarjoilu sekä juhlassa että myyjäisissä.

— **90 vuotta täyttää** huomenna leskirouva Wilhelmiina Grönlund Hallakorvessa.

Kuollut.

Viime sunnuntaina kuoli Siitamassa Tervakosken ent. paperikoneenkäyttäjä Kalle Grönberg 87 vuoden ikäisenä. Vainaja oli Tervakosken vanhinta kantaväestöä. Hänen isänsä oli jo pikkupoikana rakennustöissä silloin kun Tehdasta 1818 alettiin rakentamaan, jääden tehtaaseen töihin ja saaden paperintekijänä kisällin arvon, kuten lehdessämme v. 1923 kerrottiin. Poikansa peri isänsä ammatin ja peri sen täydellisesti. Paperikoneen käyttäjänä toimi Kalle Grönberg-vainaja Tervakoskella 45 vuotta eli siihen asti kun hän v. 1910 muutti ostamaansa huvilaan Siitaman pysäkillä nauttimaan ansaittua vanhuuden lepoa. Meidänkin lehdellämme — sen alkuaikoina — on ollut tilaisuus niin monasti julkaista muistelmia entisestä Tervakoskesta vanhuksen rikkaasta muistivarastosta.

Kepeät mullat ansiokkaan päivätyön suorittaneen vanhan tervakoskelaisen viimeiselle leposijalle, joka tulee olemaan Janakkalan hautausmaalla, vainajan elämänkumppanin ja kaikkien vanhojen toverien seurassa.

Olympialaisrahastoa tukemaan Tervakoskellakin.

Niinkuin kaikki tiedämme on Suomi tähänastisissa Olympialaiskisoissa loistavasti selviytynyt kerta kerran perään. Pienen kaukaisen maamme nimi on niiden voittojen päivinä ollut, voimme huulet sanoa, miljoonien ihmisten huulilla. Olympialaiskisarjat ovat arvaamattoman paljon tehneet maatamme ja kansaamme tunnetuksi. Jokainen meistä on hengessään seurannut mukana poikaimme ponnistuksia suurten ja voimakkaiden mai-

den urheiluvaihoita vastaan. Mutta nämät, joka neljäs vuosi uusiintuvat kisat, kysyvät varoja. Edellisten keräysten aikana on meillä, samoin kuin koko maassammekin nurkumati ja ilomielellä annettu rahamme yhteiseen kassaan ja velvollisuutemme tulemmet tietenkään täyttämään tälläkin kerralla synnyinmaamme menestyksen ja maineen ollessa kyseessä, vaikka meitäkin osaltamme painaa yli koko maailman levinnyt pulakausi. Tuntien ja tietäen maatamme painavan lamakauden, sekä siitä johtuvan heikentyneen taloudellisen aseman on suoranaisten keräyksen sivussa alettu järjestää n. s. välillistä verotusta, kaikenlaisten puulaaki- ja ystävyysottelujen muodossa. Samaa keräysmuotoa silmälläpitäen on täällä meilläkin ensi sunnuntaiksi järjestetty ystävyysotteluja pesäpallossa Lopen, Hausjärven ja Tiken II pesäpallojoukkueiden kesken. Näin etukäteen arvostellen tulee peleistä hyvinkin jännittävät ja myöskin hyväntasoiset sillä muistammehan vielä loppilaisten hyvän kunnan sekä Hausjärven myöhäissyksyn korkean kurssin ja kun meidän B-joukkueellamme on näille kummallekin kalavelat maksettavana ovat hekin koettaneet parhaansa kunnonsa nostamiseksi. Kun tiedämme että ylläolevien ottelujen tulot käytetään Olympialaisrahaston kartuttamiseksi niin uskomme, että jokainen paikkakuntalainen mielihyvin rientää tukemaan pesäpallolijoiden kiitettävää harrastusta.

Ottelut alkavat siis ensi sunnuntaina (4.10.) urheilukentällä klo 12.

Rientäkää katsomaan!

— **J a n a k k a l a n** kunnan hoito- ja toimikuntien suoritti kunnanvaltuusto vaalit viime maanantaina. Taksoituslautakuntaan valittiin Tervakoskelta A. Vallinheimo ja lisäjäseniksi G.A. Gröndahl ja S. Syrjänen ja raittusvalvojiksi A. Luhta ja A. Vallinheimo. Kunnansairaalan johtokuntaan valittiin Tervakoskelta rva Eilen Sirén.

KLUBIN ILTAMA.

Viime lauantai-illaksi oli Tervakosken Klubi järjestänyt iltaman, johon yleisöä oli saapunut hyvä huone, ja josta huomattavan osan muodosti samana yönä alkaneet Suojeluskuntain taisteluharjoituksiin osaaottavat suojeluskuntalaiset. Tervakosken soittokunnan esitettyä torvisoittoa, esitettiin näytelmä „Loikkaus avioliittoon”, kirj. Max Reiman ja Otto Schwartz. Kappaletta esitti „Kansan Näyttämö” kolmisen vuotta sitten suurella menestyksellä nimellä „Tuo mies toimitetaan naimisiin”. Se on, kuten yleensä saksalaiset farssit, sanomattoman hauska, olematta kuitenkin sirkusmainen. Iloittelun ohella huokuu voimakkaasti todellisuustuntua, vaikkakin se pohjautuu pelkkään tilannekoomikkaan. Yleisöllä oli varmasti hauska iltansa. Esityksessä havaitsi vissiiä määrätietoista ohjausta ja sen olikin suorittanut näyttelijä Ensio Jouko.

Esiintyjistä, alkaaksemme naisista vaikka miehiset päätehtävät kappaleessa olivatkin etualalla, oli nti Syrjänen varmin tilannehallinnassaan. Vaivaton luonnollisuus säilyi koko pitkän osan. Nti Aution tyyppitutkielma rouva Lindemannina oli aivan erikoinen. Nti Lehmuusaari, jonka ensimmäinen „suuri osa”, tässä näki parrasvalon, oli äänellisesti oikeaan osunut ja „särmikkyys”, joka vielä pisti silmään, hioutuu pois vastaisissa tehtävissä. Nti Nystedt'in Minna-palvelijatar täytti mitan nykyaikaispalvelijatar tyyppinä. Miesrooleista oli iloinen yllätys hra Cröndahl'in kappaleen pääosa, prof. Felix Wendland, jonka ekonomista avuttomuutta lainkaan ilioittelematta hra Gröndahl sai loihdituksi uskottavan kuvan kuivasta tiedemiehestä, jolla myöskin on taipumusta elävään elämään. Ainoastaan yleisön riemu sai hänet — häiritsevimmän kolmannen näytöksen kosintakohtauksessa — rikkomaan tyyppin. Sanomme vain että kynttilä on ollut vakan alla kymmenen vuotta! Hra Uttu hänen toista maata olevana veljenään näytteli tottuneen teatterimiehen varmuudella. Hra Pajusen Friedrich oli hänen omaa luokkaansa. Osa mitä kiitollisimpia hänelle ja esitetty häikäisevällä, sopivalla elerikkauksella. Hra Pajunen on ja tulee pysymään alallaan — farssikoomikkona — kylämme näyttämön ainutlaatuisena yksilönä.

Tunnustettava on että kylämme te-

atterielämä ei ole taantunut. Kevyt ja aito farssi luistaa kuin rasvattu vaikka mukana on toinen puoli uusia tulokkaita. Tunnustus ajatukselle: käyttää ammattimaista ohjausta ja kehoitus etsiä uusia uinuvia voimia kylän nuorten keskuudessa.

Ipis.

— Työttömyyskysymys Janakkalassa. Viime maanantaina pidetyssä Janakkalan kunnanvaltuuston kokouksessa oli esillä m.m. työttömyyskysymyksen järjestäminen. Siitä päätettiin että annetaan halpakorkoisia lainoja maanviljelijöille uudisviljelys- ja laidunraivaukseen sekä metsämaiden ojituksen ja muihinkin perustamisluntoisiin töihin edellyttäen, että työt saavat suorittaa kunnan työttömät ja että lainojen saajat varsinaisissa maataloustöissä sitoutuvat pitämään normaalian työvoiman. Lainaa annetaan korkeintaan kustannusarvion määrä. Lainojen korko on: 1. vuonna koroton, 2. vuonna 2%, 3. vuonna 3%, 4. vuonna 4%, 5. vuonna 5% ja 6—8 vuoteen sama korko, minkä Janakkalan Säästöpankki maksaa talletuksista 6 kk. irtisanomisella.

Ryttylän—Tervakosken maantieltä Kirkkomäkeen iohtava kylätie rakennetaan edellyttäen, että maanomistajat luovuttavat tarvittavan maa-alueen ja sitoutuvat rakennetun tien sorastamaan.

Kuntalaisilta päätettiin ostaa halkometsiä ja ne työttömyyslautakunnan toimesta hakkauttaa työttömillä.

Kysymys Turengin urheilukentän rakentamisesta varatyönä jätettiin pöydälle, ollen sitä toimikunnan, johon valittiin J. Ilmarinen, A. Mäkelä ja L. M. Ojala valmisteltava.

Varatyönä katsottiin myös voitavan suorittaa Riihimäen—Punkan kylätien ojitus.

Tervakosken edistysseurojen anomus avustuksen myöntämisestä mainittuun kylään rakennettavaa urheilukenttää varten, joka työ myös suoritettaisiin varatyönä, jätettiin pöydälle.

Kunnassa kuluvan svyskauden aikana suoritettavat varatyöt ja kustannusarviot lopullisesti hyväksymään valtuutettiin kunnallislautakunta.

— Biisamimyyrä. (majavarotta) on tavattu jo Alasjärvestäkin. Kuten tunnettu istutettiin muutamia vuosia takaperin mainittua turkiseläintä pohjois-Hämeen vesiin ja se on nopeasti levinnyt. Yksi biisamimyyrä on jo Alasjärvestä tapettu.

TERVAKOSKEN KLUBIN

E L O K U V A T

„Asfalttikukka”

Betty Amann, Gustav Fröhl
Näytetään lauantaina ja sunnuntai-
näytetään sunnuntaina ja maanantaina
kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5.

Lapsille

„VIISAS BUDDY”

samoina päivinä klo 18:30.

Urakkatarjous.

Tervakosken uimarannan tasoitus annetaan urakalla suoritettavaksi. Piirustukset ja työselitykset saa allekirjoitaneelta, jolle myöskin urakkatarjous jätettävä 5 p:nä lokak. mennessä.

Uimaranta-toimikunnan puolesta

J. Nieminen.

Lotat.

”Maanantaimarkka”- laatikot työstetään ensi kokouksessa maanantaina t.k. 5 p:nä. Kaikki laatikot silloin edullisesti tuotava.

Puheenjohtaja

LAHDEN KANSANOPISTO JA KANSANKORKEAKOULU.

Toimitukselle on lähetetty Lahden Kansanopiston ja Kansankorkeakoulun vuosikirja. Runsaasti kuvitettu julkaisu selostaa mielenkiintoisesti elämää tässä uudessa laitoksessa, joka vuosi vuodelta on kerännyt yhä suuremmat nuorisokoukset opiskelemaan suojissaan.

Oppijakso niin Lahden Kansanopistossa kuin Kansankorkeakoulussakin alkaa lokakuun 16 p:nä klo 18. Suurin osa oppilaista saa asunon opiston uudessa kaisissa ja mukavissa oppilashuoneissa ja kaikki oppilaat ruoan. Opiston runsaasti kokenut opettajavoima takaa jokaiselle mahdollisuudet monipuolisiin ja tuloksellisiin opinnoihin.

Tervakoskella lokakuun 3 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 41.

LAUANTAINA 10 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 14.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— **L ä h e t y s j u h l a** Tervakoskella ensi sunnuntaina klo 13. Puhujina pastori Hakala ja Lehtonen. Myyjäiset tänään klo 14.

— **K o n s e r t t i.** Helsingin Johanneksenkirjon kirkkokuoro antaa laulajaiset Janakkalan kirkossa t. k. 18 p:nä klo 12. Johtajana tihentööri Hihlman, urkuja soittaa säveltäjä Armas Maasalo. Vapaaehtoinen lahja kannetaan Hyvikkälän lastenkodin hyväksi.

— **J a n a k k a l a n** piirin nimismies L. M. Ojala on nimitetty nimismieheksi Pirkkalan piiriin.

Hiihtomuseo.

Ympäri Suomea kerätään suksia perustettavaan Suomen valtion hiihtomuseota varten. Tästä hiihtomuseosta toivotaan tulevan maailman suurin hiihtomuseo. Tervakosken Voimistelu- ja Urheiluseura on myöskin osallisena keräämässä hiihtomuseotarpeita. Syyskuun 15 p:nä lähetimme museota varten 11 paria suksia ja yhdet hiihtotossut. Vähän enempi olisimme voineet suksia lähettää, mutta valitettavasti kylämme vanhat parhaimmat hiihtomiehet eivät voineet luopua rakkaiksi käyneistä vanhoista suksistaan. Emme mistään enää löytäneet vanhan hiihtomiehen ja eränkävijän A. Nikanderin suksia. Nämä sukset karhun nahkoineen y. m. varusteineen olisi pitänyt saada museoon, sillä ne olivat erikoiset. Tässä yhteydessä mainittakoon, että A. Nikander jo noin 50 vuotta sitten käytti suksisidettä kilpailussakin.

Museoon lähetetyistä suksista asetaisin Teodor Kilpisen lahjoittamat sukset etupäähän. Sukset on lahjoittaja itse tehnyt v. 1890. Muotonsa puolesta sukset ovat pitkät ja leveät, sekä päältä koristettu. Ne ovat käytännössä kuluneet arvokkaaksi museotavaraksi. Nuoruusaikanaan ovat sukset omistajaansa kilpailussakin eteenpäin kiidättänyt, sekä monet metsästysretket kumpuja ylös toisia alas vienyet.

Antti Syrjän lahjoittama suksipari on myöskin hyvin vanha ja varmasti arvokas. Sukset ovat kovin pitkät ja leveät, molemmista päistä väärät, pohjat pyöreät ja päälly pinta viivoitettu. Nämä sukset ovat kuuluneet Christian Sibeliuselle, joka on ne lahjoittanut puutarhurilleen ja tämä taas lahjoittanut tahi myynyt ne ja nyt viimeksi oston kautta joutuneet Antti Syrjälle joita kerääjä ne sai.

Olof Laition lahjoittama suksipari

on Ylätorniolaista mallia, ja ostettu v. 1896 Oulusta, joten ei nekään ole tämän päivän tuotteita. Arvokas pari olisi tämäkin koristuksineen, jollei omistaja olisi niitä kaventanut ja siten alkuperäisen mallin muuttanut. O. Salomaa, S. Syrjänen, H. Nuotio, Kerttu Vainio, J. Salonen, K. Nieminen, J. Nieminen ja V. Vainio, ovat kaikki lahjoittaneet suksiparin ja viimeainittu vielä on lahjoittanut vanhat hiihtotossut. Nämä sukset ovat ijältään 20—30 vuoden vanhoja ja kahtaparia lukuunottamatta eri malleja. Tervakosken Voimistelu- ja Urheiluseura puolestaan täten lausuu parhaimmat kiitoksensa kaikille suksien lahjoittajille ja tämä onkin kai kaikki mitä me lahjoittajien hyväksi voimme tehdä. Toivottavaa on, että jos joskus vastaisuudessaakin samantapaisia keräilyjä museoita varten toimeenpannaan, yleensä niihin myötämielisesti suhtaudutaan. Suksi-keräyksen tuloksen suhteen voimme olla melkein tyytyväisiä.

— to.

Lähestyvän suurot- telun johdosta.

OHJEITA EROTUOMARILLE, POTKIKOJILLE JA YLEISÖLLE.

Potkupallo-ottelussa on tarkoitus mahdollisimman paljon potkia palloa ja mahdollisimman vähän vastapuolen säärää ja vatsoja, viime mainittu ruumiinosa tulee nimittäin todennäköisesti olemaan hyvin runsaasti edustettuina ottelussa. Iinapotkut ovat niinkutsuttuja harhapotkuja ja niiden kohdalla on tarkoitus, että yleisö nauraa.

Yleisenä pyrkimyksenä on koettaa saada pallo vastapuolen maaliin. Tämä maalireikä on maalivahdin mielestä liian suuri ja hyökkääjän mielestä liian pieni. Ellei pallon kierittäminen vastapuolen maaliin onnistuisi voi sen ampua

VUODEN SUURIN URHEILUTAPAUS HUOMENNA.

TERVAKOSKEN KONTTORIHENKILÖKUNTA JA TYÖNJOHTAJAT
VASTAKKAIN JALKAPALLOILUSSA.

Huomenna, sunnuntaina t. k. 11 p:nä klo 16 on yleisöllämme pallokentällä nähtävyyks, joka loistavasti lyö laudalta kuluneen kesän suuretkin urheilusaavutukset. Tervakosken konttori on haastanut tehtaan työnjohtajiston tuimaan voi-

mainittelyyn jalkapalloilussa, jossa, kuten tunnettu, kummallakin vastapuolella on suuria mahdollisuuksia kymmenvuotistakaiselta ajalta. Joukkueiden onnistunut ja luja kokoonpano käy selville parhaiten sijoitustaulukosta:

K o n t t o r i :

R. Hasselström

V. Stjernerchantz J. Kjälström

E. Englund H. Josefsson G. A. Gröndahl

J. Östman F. Moring E. Stenberg A. Salovaara G. Kumberg.

J. Sillantie R. Helle P. Kinos L. Lehmissaari V. Helle

A. Luhta J. Nieminen E. Rosengren

B. Laitio E. Launis

J. K. Salovaara.

T y ö n j o h t a j a t :

Kuten joukkueiden kokoonpano osoittaa, tulee yhteenotto olemaan tuimaa. Kumpikin puoli on asettanut parhaat miehensä tuleen. Silmäillessä kilpailevia ryhmiä, huomaa että konttori on asettanut maalivahdiksi meillä tuntemattoman suuruuden maisteri Hasselström'in, kun taas työnjohtajat ovat maaliinsa onnistuneet saamaan työnjohtaja J. K. Salovaaran, jonka varma pallonkäsittely biljardipelissä herätti ansaittua huomiota jo neljäkymmentäviisivuotta takaperin. Jo maalivahdeista päättäen tulee pallo useimmin poimittavaksi konttorilaisten maalista. Pakit ovat kummallakin joukkueella lujaa maata. Konttorin pakkien, yhtiön

omaankin maaliin ja silloinkin syntyy — maali — viholliselle.

Vaikka minä tiedän, että erotuomari on kotoisin maasta, jossa potkupalloa viljellään yhtä vilkkaasti kuin — puukkoa Suomessa, niin rohkenen kuitenkin antaa jonkun neuvon hänelle.

Olisi paras soittaa pillillä ainakin joka kymmenes minuutti Stenan varalta, sillä hän ei kuulemma osaa olla pitempää aikaa tupakoimatta. Ellei hän silloin saa tupakkaa saa hän oikein hevosityskän. Jos nyt peli katkaistaan pillillä aina kymmenen minuutin kuluttua, on rouva Stena, joka on tunnetusti eläin- ja etenkin hevositystävällinen ihminen, tilaisuudessa tarjoamaan miehelleen pikku Fennian.

Tärkeä ehto pelissä olisi myös, että Moorinkia ei saisi panna maalivahdiksi,

toimitusjohtajan eversti Stjernerchantz'in ja agron. J. Kjälström'in mahdollisesti suuremman pelitaktiikan korvaa vastapuolen pakkien työnjohtajien Laition ja Launiksen suurempi fyysillinen voima. Keskustukimiehet ja keskushyökkääjät ovat samoin hyvin tasaväkiset, joskin voi otaksua että konttoristi Josefsson ei täysin pysty hallitsemaan vastapuoleen työnjohtaja J. Niemisen salamannopeaa, ilmiömäistä ryntäyspeleä. Samoin työnjohtajien lujat puolipakit piirtäjä Rosengren ja työnjohtaja Luhta ovat kovat pähkinät konttorin kapteeni Gröndahl'ille ja konttoristi Englund'ille, jotka konttorissa ovat pääasiassa työskennelleet käsillä silloin ei maaliin enää mahdu juuri mitään muuta ja „mestarien" on mandoton voittoa.

Kinos on taas liian kauhea hyökkääjäksi. Puolustajana hän sopii parhaiten — maalivahdiksikaan ei hän passaa, sillä pää tulisi kanahäkin katosta ulos.

Kapteenin pitäisi sitten vain muistaa, ettei nyt näytellä hajamielistä professoria ja että hän ei saa käyttää kentällä — autoa kulkuneuvona vaan, että nyt on juostava omilla jaloilla

Jos Laition on vaikea hallita jalkojaan niin ampukoon päällään — sehän on hänellä paremmin treenattu. Ehkä potkupallo käsittely päässä avulla onkin — henkistä työtä.

Yleisölle täytyy vielä antaa yksi tärkeä ohje: Varokaa palloa, sillä ensi-

lään ja nyt ovat jalkalihakset kyseessä. Eturintaman hyökkäysketju on konttorista huomattavasti vahvempi. Keskushyökkääjä prokuristi Stenberg, jolla tässä pelissä on sanoisimmeko kuuluisuutta ja voitteleva maine, on työnjohtaja Kinoselle nähtävästi ylivoimainen, ellei pelissä ole korkeat pallot, jolloin pääpallot käyttäen työnjohtajien puoli on turvattu. Konttorin sivustahyökkääjät insinööri Östman ja kirjeenvaihtaja Kumberg samoin tulevat ulkomailta saamallaan kokenuksella särkemään vastapuoleen työnjohtajien Sillantien ja V. Helteen voimallisen kuljetuspelin. Samoin työnjohtajien puolen hyökkäysketjun työntekijät Lehmussaaren ja R. Helteen vastavaisen ja harkitun pelin ennustamme voittamattomasti särkyvän vastapuoleen tukimuurin, insinööri Moring'in ja konttoristi A. Salovaaran, etenkin ensiksi mainittujen sivuuttamisessa, sillä peli suoritetaan vain normaalinleveyisellä kentällä.

Pelin erotuomariksi on onnistuttu saamaan Tervakosken teknillinen johtaja insinööri J. V. Barritt, jolla on takanaan jalkapalloilusta sekä Englannista että Ranskasta saadut kokemukset, ja jolla kumpaankin pelaajapuoleen on samantyyppiset suhteet. Mainittakoon vielä että Barritt'in oli tämän pelin vuoksi keskeytettävä lomansa, jota hän vietti Sveitsissä ja saavuttava vartavasten viikkoa kaisemmin kotiin, sillä asiaatuntevan puolueettoman erotuomarin saanti tämän luontoisiin otteluihin on tuloksen oikeudenmukaisuuden kannalta kaikista tärkeä kysymys.

Kuten sanottu, suoritetaan ottelu ensi sunnuntaina klo 16 ja on sinne pääsymaksut yleisöltä v ä h i n t ä ä n 2:— (lapsilta puolet) pelaajilta 20:— ja erotuomarilta 200:—, jotka keräytyneet varat käytetään ensikesäistä Suomen Olympiadustusta varten. On siis yleisöllä syytä varata itselleen tilaisuus tulla tähän paikkakunnallamme ainutlaatuisen urheilutilaisuuteen ja muistaa että sisäänpääsymaksu on v ä h i n t ä ä n 2:—
Uppercut.

sunnuntaina se voi lentää minne tahansa, vaikka teidän päänne, ja siitä varmasti tulisi todellinen Rangasituspotku.

SUOJELUSKUNTA.

Lähtö „Janakkala - Tervakoski" -kilpailuun täsmälleen klo 9 konttoriedustalta. Kompassi taskuun.

Paikallispäällikö

Tervakoskella lokakuun 10 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIUN LISÄLEHTI

Numeroon 41.

LAUANTAINA 10 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

Tervakosken Klubin ELOKUVAT

„Merikarhujen myrskyinen merimatka”

M a j a k k a ja P e r ä v a u n u

Näytetään maanantaina klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 6.-.

Hauskat KARNEVAALIT järjestää

Tervakosken V. ja U.-seura Seurahuoneessa lauantaina
t. k. 10 p:nä klo 20.

Soittaa: „KAUTTARANTAIN”

Hämeenlinnalainen 6 miehinen jazz orkesteri.

Värivalaistus

Serpenttiinejä y. m.

Pääsyliput 10:-

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 42.

LAUANTAINA 17 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 28.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Kuollut. t. k. 8 p:nä kuoli Hämeenlinnassa nti Olga Brummer 82 vuoden ikäisenä. Vanhat tervakoskelaiset muistanevat nti Brummerin tavallaan vanhaan Tervakosken kuuluvana, hän hän asui kaksi vuosikymmentä kylässämme opettaja Höijerin perheessä.

— Kuollut. T. k. 9 p:nä kuoli Helsingissä ent. asemapäällikkö Hjalmar Montell lähes 82 vuoden ikäisenä. — Vainaja on suorittanut harvinaisen kunniaakkaan, pitkäaikaisen palveluksen valtion rautateillä. Jo vuonna 1873 nimitettiin hänet sähköttäjäksi ja v. 1877 asemapäälliköksi Leppäkoskelle, josta v. 1883 siirtyi samanlaiseen toimeen Ryttylän asemalle. Ryttylässä vainaja taidolla ja tunnollisuudella hoiti asemapäällikön tehtäviä 26 vuoden ajan, ollen m. m. Tervakosken virallisten paperien kontrollanttina. Tampereen asemapäälliköksi hän siirtyi 1909.

Jalkapallo-ottelun tulos: Smk. 1000:— 0 vastaan.

YLEISÖLLÄ HAUSKAA KUIN MAJAKKA- JA PERÄVAUNUNÄYTÄNNÖSSÄ.

Maalit noin 7—5.

Se on nyt sitten pelattu se suurottelu ja kun tervakoskelaiset tätä lukevat niin ovat jo pelaajien sydämen toiminnat rauhoittuneet ja mustelmat kellastumaan päin.

Yleisöä oli kentällä 3—400 henkeä ja tämä on ehdottomasti kunnioitettavin saavutus. Olemme sitä mieltä että jos Tervakosken 80—100 kiloiset rouvat vielä järjestävät jotakin tämän tapaista, niin on meidän kylämme tehnyt tehtävänsä v. 1932 Olympialaisten hyväksi.

Me emme voi ryhtyä pääkaupungin lehtien urheilureportterien tapaan selostamaan ottelun kulkua sen eri vaiheissa, sillä ottelu oli niin „vaiherikas“ ettei siitä saanut oikein selvää ja toiselta puolen se oli koko ajan sikäli samanlainen että miehiä makasi milloin vatsallaan, milloin suullaan maassa, ja milloin sillä paikalla jolla tavallisesti istutaankin. Pallolla oli oikeastaan kaikista helpommat päivät, sillä siihen osui vain ehkä 10% hyvistä aikomuksista.

Yksityisistä pelaajista mainittakoon ensin siro ja hoikka everstimme, joka esiintyi turistipuvussa. Yleisö kaipasi suuresti hänen keltasta pomppaansa, joka on ennenkin ollut taisteluissa mukana. Hän kävi rohkeasti ja kiihkeästi pallon kimppuun aivan kuin se olisi ollut suurempi orderi Günter Wagner'ilta. Stena oli pelkkää tekniikkaa, vasyi mutta kosti synkeästi tämän lehden pakinoitsijalle hänen irveilynsä tupakkanälästä ampu-

malla röyhkeitä maaleja. Emme nähneet hänellä pelin aikana tupakkaa, mutta ehkä sitä oli huulessa.

Kumberg oli niin innostunut että hän pyrki ottamaan pallon pois omiltaan miehiltään. Millä kielellä hän noitui epäonnistuuksaan emme kuulleet.

Moring pelasi yllättävän hyvin, silloin kun hän oli pystyssä, samoin Salovaara, junior. Josefsson olisi voinut onnistua paremmin ellei hän koko ajan olisi pyrkinyt sekoittamaan pesäpallon jalkapalloon. Gröndahl oli varustautunut suojaamaan olematonta vatsaansa autorenkaalla — autoa kun piti jossain muodossa olla mukana. — Ainakin kerran näimme hänen osuneen potkaisemaan palloa.

Mestarit komeilivat suurilla painoiltaan ja harmailla hiuksillaan. Ikä ja lihavuus tekevät ihmisen hyvänsuovaksi ja tästä syystä mestarit antoivatkin pallon olla aikalailla rauhassa, viitsimättä sitä erikoisesti rääkätä. Rosengren pelasi aika hyvin mutta olisi onnistunut vielä paremmin jos olisi ollut tilaisuus eri tilanteissa piirtää itselleen suunnitelman. Salovaara, senior, pelasi jalkapalloa maailsakin, otaksuen että käsilläkosketuskielto koski myöskin häntä. Laitio pelasi ylevän boheemimaisesti ja oli hänellä joukkueensa muihin miehiin nähden etumatkaa, sillä hän oli harjoitellut Launiksen kanssa koko edellisen viikon potkimalla tyhjää silakkaneliikkaa pihassaan.

Kinos osoitti olevansa hienotunteinen hyökkääjä joka väistää sekä palloa että vastapelaajaa, antaen loistavan näytteen siitä miten yhtiön toimitusjohtaja on kaadettava jalkapallopelissä, gentlemanimaisesti.

Hasse oli paljon parempi työttömässä maalissa kuin hyökkääjänä. Samoin oli kartanon agronomi suorastaan loistava toimettona puolustajana mutta maalissa mahdoton — yleisön iloksi.

Helteet, Lehmussaari, Luhta, Sillantie, y. m. huusivat kun ei muu auttanut: päälle, päälle, mutta tulos oli: alle, alle. Östman'illa ja Englund'illa on liian vähän ruumiillista painoa sataa kiloa vastaan.

Niemisellä oli hienoin jalkapallopaita, pelasi hyvin ja ajatteli luultavasti enemmän kassaa kuin maalilukua.

Erotuomari oli täysin tehtävänsä tasolla ja kansanvälistä luokkaa.

Tämmöisiä otteluita pitäisi järjestää useammin sillä nauraminen on terveellistä. Jos olympialaiskassa osoittautuu talvella laihaksi niin mikä estää meitä vielä järjestämään sisäkilpailujakin tai viemästä esim. ukko Salovaara hiihtomäen päälle ja hänen alastulonsa sieltä on nähtävyys, tapahtuu se sitten suksien tai nimettömien päällä.

S + K.

Tehdas-Korjauspaja

Kuten toisesta paikasta lehteä näkyy, muodostui viimesunnuntainen konttorilaisten ja „mestarien” yhteenotto urheilutapaukseksi, joka loistavasti löi laudalta kaikki tähänastiset saavutukset. Se ei kuitenkaan ole mitään siihen verrattuna mitä tuleman pitää, sillä pieni korjauspaja on ollut kyllin rohkea haastakseen koko suuren tehtaan jalkapallootteluun ensi sunnuntaina.

Pelaavien joukkueiden kokoonpanosta ei minulla vielä ole tietoa, mutta mikäli olen saanut kuulla ovat pelaajat valittu silmälläpitäen yleisön vaatimuksia, saada kerran nähdä todella ensiluokkaista peliä, sillä tätä vaatimusta ei viimesunnuntainen peli, kaikesta hienoudestaan huolimatta, kyennyt täydellisesti tyydyttämään.

Tulot tästä ottelusta lankeavat tietysti Olympialaisrahastolle, joten yleisö ei mitenkään voi jäädä välinpitämättömäksi siihen nähden. Ohnan kansamme hartain toivomus saada Los Angeles'iin ensi kesänä joukkue, joka kunnialla kykenee puolustamaan pienen maamme urheilumainetta suurien rinnalla. Valitettavasti on katsojapaikkojen määrä rajoitettu, sillä pallokentän reunoilla voidaan järjestää kuonnolliset paikat ainoastaan 1000:lle katsojalle, jonka vuoksi yleisöä pyydetään ajoissa saapumaan kentälle nämä paikat saadakseen, sillä myöhästy-

neiden on ehdottomasti tyydyttävä huonimpiin paikkoihin ja voi vielä näinollen jäädä näkemättä moni nautintorikas tilaisuus.

Pääsymaksu kentälle on ainoastaan 2:- markkaa. Näin pienellä summalla voi jokainen hankkia itsellensä yhden elämänsä hausimmista hetkistä ja samalla tulee kantaneeksi kortensa yhteiseen kekkoon. Jos näin saadulla summalla voidaan lähettää edes urheilijain „piikkarit” lätkön taakse, on silläkin jo paljon asiaa autettu.

Tavataan siis huomenna kello 14 pallokentällä.

U. R. Heiluhullu.

J. K. Lehteä painoon pantaessa sain käsiini joukkueiden kokoonpanolistan, se on seuraavan näköinen.

<p>K o r j a u s p a j a :</p> <p>J. Autio O. Autio K. Virtanen J. Nieminen L. Lehmussaari</p>	<p>O. Eväsoja A. Puustinen U. Lehmussaari M. Syrjänen</p>	<p>H. Mutikainen</p>	<p>M. Jokinen T. Kilpinen O. Tamminen</p>	<p>A. Heino S. Jokinen Fj. Moring</p>	<p>K. Jokinen V. Syrjänen O. Kilpinen V. Uuttu</p>	<p>O. Saarela</p>
--	---	----------------------	---	---	--	-------------------

Kuten näkyy, on mahdotonta etukäteen mennä lausumaan arvostelujaan sinne tai tänne, mutta huomennahan sen näkee miten käy.

Sama.

RADIOVASTAANOTTAJA 5- putkinen, erittäin puhdasääninen ja herkkä, kovaäänisinen ja paristoineen myydään halvasta hinnasta.

G. A. Gröndahl
Tervakoski.

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

„Isäin pahat teot”

Emil Jannings

Näytetään maanantaina kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.-

Samana päivänä klo 18:30 lapsille

„KALLISARVOINEN AMPIAINEN”

Suojeluskunta.

Ne, jotka eivät vielä ole ilmoittaneet alueen harjoituspäiville Kuuselaan 22-24. 10. 31, voivat vielä tehdä sen maanantaipäivän kuluessa

Riihimäki-Tervakoski maljan ampumakilpailut pidetään sunnuntaina 18. 10. 31 klo 10.

Toimihenkilöitä tarvitaan runsaasti.

Paikallispuhallikolla.

TERVAKOSKEN SEURAHUONEESSA sunnuntaina 18 p:nä lokak. klo 14 piti Riihimäen

Pelastusarmeija

kokouksen.

Laulua ja soittoa, puhe kapteen Einar Pihl, luutnantti Åke Ahlbom.

Tervetuloa!

Oviraha 2:-

Jalkapallo-ottelu

TEHDAS — KORJAUSPAJA

huomenna kello 14 pallokentällä.

Pääsy kentälle Smk 2:-

Tulot Olympialaisrahastoon.

PIKKU — UUTISIA.

— Vallinheimon yrttitarhassa on puhjennut punalehtiseen ruusupensaaseen lumvalkoinen ruusunkukka näin lokakuun kylmiä päiviä sulostuttamaan. Kesällä mainittu pensas oli laillinen vihreälehtinen, vaaleanpunaisia kukkia kantava, mutta nyt se on kuulemma muuttanut koko luonnonjärjestyksensä.

Tervakoskella lokakuun 17 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 43.

LAUANTAINA 24 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 28.10 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si- demuuttoa varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

Lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus Tervakoskella huomenna klo 13.

— Tapaturma rautatiellä, kuolema seurauksena. Viime maanantaina klo 10.34 junan lähdettyä Pihlajaveden asemalta yritti jo liikkeellä olevaan junaan nousta nti Lahja Niemi Janakkalan Huistista. Siinä hän kuitenkin epäonnistui ja jäi junan alle, jolloin hänen oikea jalkansa ruhjoutui reiden juuresta poikki. Hänet vietiin samassa junassa Haapamäelle, missä rautatielääkäri antoi hänelle ensi avun. Loukkaantunut kuoli saamistaan vammoista samana päivänä. Nti Niemi, joka oli 19 vuotias, työskenteli viime kuukauden asti Tervakosken tehtaassa.

— 50 vuotta täytti viime tiistaina johtaja Väinö Mattila Järvenpäässä. Kuten muistettaneen toimi johtaja Mattila v. 1919 asti osuuskaupamme hoitajana.

Luistinradasta:

Viimetalvena tuli luistinradan perustamisesta puhe liian myöhään, joten sen hommaaminen katsottiin parhaaksi siirtää seuraavaan talveen. Tämä luistinerataksymys tuli esille T:kosken Klubin vuosikokouksessa, jossa päätettiin kutsua asiaan innostuneet kokoon lopullisesti asiasta päättämään. Kokous oliin kutsuttu, mutta valitettavasti siihen vaan saapui kaksi henkilöä, jotka edellä olevan päätöksen tekivät. Se että kokoukseen näin vähän saapui osanottajia ei ollut innostuksen puute, vaan se, että muitten esteiden takia, kokous kun pidettiin arkipäivänä, eivät asiaan innostuneet voineet kokoukseen saapua.

Nyt tämä rataksymys on otettu puheeksi näin aikaisin sentähden, kun nyt jo on katsottu välttämättömäksi ryhtyä alustaviin toimiin. Voimisteluseura onkin puhdistanut ja mitannut sen paikan johon klubin kokous ehdotti radan laitettavaksi. Luistinrataa varten puhdistettu ala on 55 mtr. pitkä ja 35 mtr. leveä ja on se lahdessa „Surutto- man” ja „Kassarin” välillä. Paikka on hyvin tien läheisyydessä, tuulilta suojattu ja sähköjohdot aivan vieressä, jos iltavalaistusta sinne tahdottaisiin. Voi olla että tämä rata-ala on toisten mielestä liian pieni, mutta jos suurta rataa yritämme pitää kunnossa, niin se käy meille ylivoimaiseksi. Tämä luistinrata olisi varsinkin lasten takia hyvin tarpeellinen, mutta kovin mielellään siellä varttuneempikin väki kävisi, kun se vaan kunnossa pidettäisiin.

Kun muistelemme pari vuosikymmentä taaksepäin, niin silloin oli melkein joka vuosi Tervakoskella luistinrata ja useimmiten klubin hommaamana. Luulisin, että parhaiten se nytkin onnistuisi jos klubi sen hommaisi sieltä kuin alote

kin taasen lähti. Luistinrata pidettiin noin 3—4 kuukautta kunnossa ja sinä aikana oli se tavallisesti ahkerassa käytössä. Luisteluiltoja pidettiin torvisoiton kanssa oli usein ja varmasti nämä ovat virkistävempiä sekä vanhempaakin väkeä huvittavampia kuin tanssi-illat.

Jos nyt luistinrataa ruvetaan hommaamaan, alku kun jo tähän suuntaan on tehty, niin ehkä olisi asialle eduksi valita luistelua harrastavista henkilöistä toimikunta, joka tämän koko homman hoitaisi. Nyt ei pitäisi missään tapauksessa antaa asian raueta, sillä varsinkin tehdasväestölle tämä virkistysshuvi on suuresta merkityksestä. Näyttää siltä, että ensi talvena tulee olemaan aikaa rataa kunnossapitoon, kuin myöskin siinä huvitteluun. Siis luistinrata ensi talveksi Tervakoskelle.

— to.

JALKAPALLO-OTTELU.

Viime sunnuntaina pelasivat ystävyysottelun tai „puulaakiottelun” kuten olympiakeräystä varten järjestettyjä kilpailuja on alettu kutsua. Tervakosken tehdas ja tehtaan sähkö- ja remonttiosasto. Yleisöä ei erikoisen koleaan sään vuoksi ollut saapunut kilpailua seuraamaan kuin jotkut harvat. Smk 200:- kasvoi olympiarahasto. Itse ottelu oli urheilullisesti luonnollisesti paljon mielenkiintoisempi kuin aikaisempi ikämiesten „suurottelu”, mutta tulella oliin nuorta hyvää ainesta. Pelin tulos oli 3—0 vastaan sähkö-remontin hyväksi, mutta tulos ei lie oikein vastanne voimasuhteita. Ansio on etupäässä voittavan puolen aivan erikoisella tavalla työnsä suorittaneen maalivahtin Jorma Aution, kun taas tehtaan puolen maalivahti Villiam Uuttu oli melko avuton. Itse pelaajat olivat hyvin

tasaväkiset, puolustus oli tehtaan puolella huomattavasti lujempikin kuin voittaneella puolella ja mainittakoon vielä tehtaan puolen sivustahyökkääjä Osmo Tamminen, jonka pallonkuljetus ja asettelu oli lupaavaa. Pelin tuomitsi kapteeni Gröndahl.

Tämän pelin jälkeen, kun lasketaan vielä mitä edellisellä viikolla esitetty „maaottelufilmi” tuotti, on kylästämmme olympiarahastoon kerätty kaikkiaan noin Smk. 2000:- ja sehän kai jo alkanee riittääkin yhden kylän osalle.

Tilapäisreportteri

RIIHIMÄKI—TERVAKOSKI MALJAKILPAILU.

Viime sunnuntaina suoritettiin Tervakoskella ampumakilpailu Riihimäki—Tervakoski malja II:sta. Kilpailuun kuului yhdistetty koulu- ja kenttäammunta ja edusti Riihimäen suojeluskuntaa 18 sekä Tervakosken s-kuntaa 12, joista Riihimäen 12 ja Tervakosken 8 miehen tulos otettiin huomioon. Riihimäki voitti kilpailun 234,4 pisteellä Tervakosken 220,1 pistettä vastaan. Mieskohtaiset tulokset olivat:

1) Fr. Dahlstedt Tervakoski 250 p. 2) E. Pasanen Riihimäki 249 p. 3) L. Muttilainen R. 247 p. 4) E. Kansanaho R. 243 p. 5) O. Paronen R. 242 p. 6) E. Kättö R. 241 p. 7) N. Talvenheimo R. 240 p. 8) H. Nuotio T. 240 p. 9) A. Salovaara T. 236 p. 10) J. Joensuu T. 233 p. Koulumunnassa oli paras tulos H. Nuotiolla 133 p. Kenttäammunnassa saavuttivat 122 p. Dahlstedt, Muttilainen ja Paronen.

Samalla suoritettiin suojeluskuntien välinen ammunta, jonka jokainen suojeluskunta suorittaa kotikentällään. Riihimäkeläiset ampuivat nyt Tervakoskella. Kilpailu tapahtui sotilaskiväärillä 3 x 3 laukauksella, seisten, polvelta ja makuulta, ollen aikaa 1 minuutti sarjaa kohden. Tulokset:

Riihimäen sk.: 1) N. Talvenheimo 71 p. 2) V. Makkonen 55 p. 3) V. Ahlors 45 p. 4) E. Kättö 45 p. 5) V. Kaakinen 34 p.

Tervakosken sk.: 1) H. Nuotio 58 p. 2) Fr. Dahlstedt 56 p. 3) E. Sinivuori 53 p. 4) P. Koskinen 39 p. 5) A. Salovaara 34 p.

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

„Tavaratalon tuulispää”

Pääosassa:

CLARA BOW.

Näytetään maanantaina kello 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-.

Huutokauppa.

Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään sunnuntaina, marrask. 1 p:nä klo 13 työnjohtaja J. W. Wilunen-vainajan jälkeensä jättämää omaisuutta, m. m. pitovaatteita, talous- ja huonekaluja, radioita, moottorivene, moottoripyörä y. m. Tunnetuille ostajille kolmen kuukauden maksuaika.

Tervakoskella, 20 p. lokak. 1931

Sandra Wilunen.

Vihellyspilli

löydetty. Saa Kaiun toimituksesta.

„Ukko-kerho”

kokoontuu Seurahuoneeseen huomenna, sunnuntaina klo 10

Maisteri R. Hasselström esitelmöi aiheesta: Voivatko Kiinan selkkaukset vaikuttaa häiritsevästi maailmanrauhaan. Keskustelua.

— Hämeen Rykmentin vanhan lipun hankkimiseksi Hämeen museoon on aloitteen ottanut agronomi J. Kjälström ja kapt. O. Paloheimo Lopelta. Kuten tunnettu ovat ryssät alkaneet muuttaa rahaksi Venäjän museokokoelmia ja Hämeen Rykmentin lippu on toisten ohella Ruotsissa myytävänä. Keräys on hyvällä alulla ja nähtävästi tuo lipun oikeaan paikkaan.

— Tulo- ja omaisuusveron kanto toimitetaan Tervakoskella ensi maanantaina klo 9.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN

jäsenet kutsutaan täten varsinaiseen

syyskokoukseen,

joka pidetään 25 p:nä lokakuuta 1931 klo 16 Seurahuoneessa.

Kokouksen ohjelma on seuraava:

- 1) Hallituksen selonteko osuuskunnan toiminnasta edellisestä varsinaisesta kokouksesta kuluneella ajalla ja sen rahallisesta asemasta.
- 2) Uuden ohjesäännön vahvistaminen hallitukselle.
- 3) Pääsymaksun suuruuden määrääminen ensi vuotta varten.
- 4) Kysymys vähemmän tuottavien tavikkeiden myynnistä sekä niiden oikeudesta voitonjakeluun ensi vuonna.
- 5) Hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkkioiden määrääminen seuraavaksi vuodeksi.
- 6) Jäsenten ja varajäsenten vaali ensi vuoden tilalle.
- 7) Valitaan edustajat keskusliikkeiden ja järjestöjen ensi vuoden kokouksiin.

Hallitus.

LIIKEHTIMINEN TEILLÄ.

Syyspimeyden ja huonon kelin aikana sattuu usein tapaturmia matkalla työhön tai sieltä pois. Varsinkin pyöräilijät ovat alttiit näille tapaturmille, jotka enimmäkseen tapahtuvat joko oman tai jonkun vastaantulevan huolimattomuudesta.

Tapaturmavakuutusyhtiöt eivät kuitenkaan ole velvollisia maksamaan korvusta siinä tapauksessa, että loukkaantumiseen on ollut syynä liikenneasetusten rikkominen, joka taas hyvin usein juuri on ollut tapaturman aiheuttajana. Samoin ei Tehdasyhtiö tule maksamaan sairausavustusta mainitunlaisissa tapauksissa. Kehoitamme sen takia kaikkia — varsinkin pyöräilijöitä — vakavasti noudattamaan liikennesääntöjä.

Siis:

Ajakaa aina tien oikealla puolella. Käyttäkää pimeän tultua lyhtyä tarkkatkaa, että „kissansilmä” on paikallaan.

Ajakaa varovasti alamäissä, sillä maan alla tie on usein pehmeää ja petteävää.

Ja muistakaa, että „on parempi varoa kuin katua”.

Tervakoskella lokakuun 24 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 44.

LAUANTAINA 31 p:nä LOKAKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensiker-
nan 11.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna
arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30
sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

tehtävät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40,
17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yk-
sityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta,
L. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna
joka päivä.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN SYYSKOKOUS.

Viime sunnuntaina pidettiin Terva-
kosken Osuuskaupan sääntöjen määrää-
mä syyskokous. Hallituksen puheenjohta-
jan avattua kokouksen valittiin puhetta
johtamaan hra V. Helle ja pöytäkirjaa
pitämään hra R. Helle. Luettiin kerto-
mus liikkeen toiminnasta 9 n kuukauden
ajalta. Hallituksen jäsenten palkat pää-
tettiin pitää ennallaan. Hallitukseen va-
littiin hrat L. Lehmuksaari ja J. Koske-
la, varalle hrat V. Helle ja E. Jokinen.
Edustamaan osuuskuntaa Y.O.L., S.O.K.,
Tulenvaran ja Elonvaran kokouksissa va-
littiin hra B. Laitio, varalle hra V. Helle,
sekä Hankkijan kokouksissa agr. J. Kjäl-
ström, varalle hra J. Koskela. Kokouk-
sessa luettiin ja hyväksyttiin uusi ohje-
sääntö hallitukselle. Vielä oli kokoukses-
sa keskusteltavana kaupan liiketoimintaa
koskevia kysymyksiä.

Vaikea aika.

Nyt olisi jokaisen Tervakoskelai-
senkin ryhdyttävä määrätietoiseen ja
järkevään avustustoimintaan ennen kaik-
kea paikkakunnan, mutta myöskin koko
maan hädänalaisten auttamiseksi. Nuoria,
terveitä ja voimakkaita miehiä tulee au-
tolla asemalta kyläämme avustusta ano-
maan ja suuria summia he täältä koko-
vatkin, niin että heidän kannattaa käy-
dä kahvilassa syömässä ja juomassa mitä
siellä parasta on ja sitten ajaa asemalle
takaisin autolla. Tämä on epäilemättä
vääriä avustustoimintaa, johon kuukau-
sittain menee kylästämmä sievoisia sum-
mia ja koska tämä useimmissa tapauk-
sissa väärin käytetään, niin sen voisi hy-
vällä omallatunnolla lopettaa. Mutta
meillä on aika ryhtyä toisenlaiseen avus-
tustyöhön, työhön hätään joutuneiden
lasten ja perheiden avustamiseksi. Ansio-
mahdollisuudet kun nykyään on pienet
ja jos nyt joku perheen jäsen varsinkin
isä joutuu sairavuoteelle tahi muutoin
työttömäksi, niin ei kestä kauan kuin
puute 10 henkisessä perheessä ja pienem-
mässäkin on huutava. Usein ovat nämä
puutteeseen joutuneet perheet sellaisia,
jotka eivät hätäänsä huuda, vaan koet-
tavat kaikkensa tehdä pulasta päästäk-
seen, mutta omat voimat eivät aina ri-
tä. Tällaisessa tapauksessa kurjuus tulee
kovin suureksi, johon asianomainen sor-
tuu ja pienet lapset tulevat siitä, jos
eloon jäävät kaiken ikänsä kärsimään.
En yritäkään kuvata tässä tilanteen va-
kavuutta kokonaisuudessaan, vaikka esi-
merkeistä ei olisi puutetta.

Mitä siis olisi tehtävä? Orettava
selvä kipeämmin tarvitsevista ja heitä
johdonmukaisesti ja jatkuvasti autettava,
niin ruuan kuin vaatetuksenkin suhteen.
Mutta varat, miten ne saadaan? Esitän
tässä erään suunnitelman, jota en tahdo
s. n. o. parhaaksi, mutta on kumminkin

yritys asian auttamiseksi. Olisi kutsutta-
va yleinen kokous tilanteesta keskustele-
maan ja valitsemaan hätäaputoimikun-
nan, joka hankkisi aineet asian hyväksi
toimivalle ompeluseuralle. Panisi toimeen
rahan keräyksen listojen, iltamien y. m.
käytettävissä olevien keinojen avulla.
Näin kertyvillä varoilla olisi toimikunnan
jatkuvasti siksi kunnes pahin pula on
ohitse ruuan ja vaatetuksen muodossa
autettava vaikeampaan puutteeseen jou-
tuneita.

Nyt ei riitä jonkun yksityisen uh-
rautuvaisuus, vaan on saatava asialle
kaikki lämpenemään. Jokainen koetta-
koon parhaansa mukaan täyttää velvol-
lisuutensa ihmisenä ja kansalaisena, niin
varmasti pahin puute saadaan vältetyksi.
Ei ole aikaa viivytellä, vaan työ on saa-
tava mahdollisimman pian käyntiin, sillä
talvi tulee ja se on puutteeseen joutu-
neen pahimpia vihollisia.

— to.

Voimistelemaan!

Tervakosken V. & U.-seuran voimis-
teluharjoitukset, miesten aloitetaan ensi
keskiviikkona klo 19:ta voimistelusalissa.

Jokainen kyllä tietää voimistelun
suuren merkityksen niin vanhalle kuin
nuorellekin, joten tässä ei tarvitse siitä
pidemmälti mainita. Nyt kun kerhotoi-
mintakaan ei vie aikaa, niin karistakaa
veltous pois itsestänne ja saapukaa jou-
kolla voimistelusaliiin levossa oleita lihak-
sia herättelemään. Ukkomiehet ja pojat-
kin, te muistatte puulaaki-jalkapallo-
ottelujen jälkeen, miten moni lihas oli
kipeä, se oli harjoituksen puute. Voimis-
teluharjoitukset, jotka alamme on sellais-
ta perusvoimistelua, jossa mahdollisem-
man yksinkertaisilla liikkeillä pyritään
saamaan paljon hyvää aikaan. Ei siis
kenenkään tarvitse pelätä, ettei pysyisi

mukana ja osaisi vaadittavia liikkeitä tehdä, jos vain on hyvää halua. Voimistelusalit on siis ensi keskiviikkona miehiä täynnä.

— to.

— Koulumme TOIVONLIITTO järjestää juhlan Seurahuoneessa ensi torstaina, marrask. 5 p:nä klo 18.30. Ohjelmassa on puhe, jonka pitää opettaja O. Kärnä Helsingistä, torvisoitto, jousiorkesterin esityksiä insinöörin rouva D. Barritt'in pianosäestyksin, lausuntoa, koululaisten laulua, runoja y. m.

Oviraha vapaaehtoinen. Tulot käytetään hädänalaisille.

Kaikki ovat tervetulleita.

— Suomalaisten Teknikkojen Seuran konerakentajain kokouksessa äskettäin piti majuri F. Timgren esitelmän puukaasulla käyvistä autoista. Esitelmässään puhuja mainitsi eräitä mielenkiintoisia numerotietoja puukaasun tuomista säästöistä. M. m. on Tervakosken paperitehdas tänä kesänä käyttänyt puukaasuttajaa puidenkuljetuksessa toimivassa moottorihinaajassa. Sen sijaan että käyttökulut ovat aikaisemmin nousseet Smkaan 1:30 kuutiometriä ovat ne tänä vuonna laskeneet Smkaan —:20 kuutiometriä. Yleensä on puiden kulutus ollut 1,3 kg. hevosvoimaa kohti tunnissa. 2 tonnin kuorma-autossa tarvittaisiin noin 45—50 kg. 100 kilometriä kohti.

Rahakriisi.

Lainamme eräästä säästäjille leviävästä lehdestä seuraavaa:

„Jo vuosia kestänyt taloudellinen lamakausi on nyt kehittänyt jyrkäksi rahakriisiksi, joka pakotti Englannin, kultakannan vanhan kotimaan, luopumaan kultakannasta syysk. 21 p:nä, mitä askelta viikkoa myöhemmin seurasivat Skandinavian maat ja maanantaina lokak. 12 p:nä meidän maamme. Ilmeiseltä näyttää, että samaa tietä täytyy vielä eräiden muiden maiden seurata.

Tämä merkitsee lähinnä sitä, että markan ulkomainen arvo kullassa mitattuna alentui aluksi noin neljänneksellä, mutta on sittemmin jo kohonnut melkoisen matkan ja on tätä kirjoitettaessa saavuttanut vanhan suhteensa puntaan. Kun meidän ulkomaan kauppamme tapahtuu pääasiassa punnissa, onkin luonnollista, että markan suhde puntaan koetaan pitää kiinteänä (mikäli punnan oma arvo ei tuntuvasti heilahtele) ja kauppataseemme ollessa vahvasti vienti-

voittoinen on tämän päämäärän saavuttaminen täysin mahdollista. Korkealla diskonttokorollaan Suomen Pankki huolehtii siitä, että setelistö ei pääse tarpeettomasti kasvamaan eikä estämään markan arvon pysyttämistä vakavana.

Mitä seurauksia on vuorostaan markan ulkomaisen arvon alenemisella? Voi pitää todennäköisenä, että hintataso meilläkin aikaa myöten kohoaa. Eräiden tavarain ja palvelusten hintoja on jo nyt korotettu. Kaikkien niiden tavarain tuontihinnat, joita tästä lähin joudutaan ostamaan kultavaluuttaisista maista, nousevat auttamattomasti yhtä paljon kuin markan arvo on laskenut — mikäli tavarain hinnat eivät kultamaissa laske. Ja sitä mukaan kuin kullasta luopuneissa maissa hintataso hiljalleen nousee, kallistuvat niistäkin ostettavat tavarat. Vastaavaa yleistä hintojen nousua muillakaan aloilla ei aikaa myöten mitenkään voida estää — mutta aikaa tähän hintojen muutokseen menee, esim. kiinteän palkan nauttijat voivat tuskin vuodentakaan kuluttua toivoa itselleen vastaavaa palkan korotusta. Ja mitä useampi maa siirtyy paperirahakannalle, sitä hitaamaksi käy yleinen hintojen kohoaminen, koskapa silloin ulkolaiset valuuttakurssit saattaisivat useissa tapauksissa jäädä entisiin suhteisiinsa eivätkä silloin olisi suurempiin hinnankorotuksiin pakottamassa.

Niille, joilla on rahaa, pankkitalletuksia tai muita rahasaatavia, merkitsee yleinen hintatason nousu vastaavaa menetystä. Myöskään säästöpankkien säästäjiä ei voida millään estää joutumasta saman kohtalon alaiseksi. Mutta heitä kaikkia voidaan lohduttaa sillä, että hintojen nousu ei tule suuremmaksi kuin että enintään palaudutaan sille tasolle, missä oltiin 2—3 vuotta sitten, joten silloisten säästöjen arvo rahoilla saatavalla tavaramäärällä mitattuna tulee nyt olemaan jotenkin sama kuin silloin. Vanhempiin talletuksiin nähden menettävät säästäjät siis vain sen edun, minkä rahan arvon äskeisinä vuosina tapahtunut nousu on heille ilman heidän omaa ansiotaan tuottanut. Ne tallettajat sen sijaan, jotka näinä vuosina ovat tallettaneet kallisarvoista rahaa, kärsivät sen sijaan todellista tappiota.

Rahalaitostemme tulee asiakkailensa selostaa ettei markkamme arvo tule laskemaan, sillä alennus on verrattain pieni.

Yleisön rauhallisena pysymiseen taas vaikuttaa mitä oleellisimmin se, että rahalaitokset säilyttävät maksuvalmiutensa niin täydellisenä kuin suinkin, niin ettei tarvitse poiketa niistä tavoista, joita normaalina aikoina noudatetaan yleisölle talletuksia maksettaessa. Silloin yleisössä ei edes pääse syntymään pelkoa siitä ettei se tarvitessaan ehkä saisi rahojaan ulos eikä sillä niin muodoin ole syytä koota seteleitä kotoisiin kätköihin.

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

Salaperäinen Elämä

Pääosassa:

POLA NEGRI

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-

Lapsille kello 18,30

„JERRY SIRKUSTAITEILIJANA”

Huutokauppa.

Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään sunnuntaina, marrask. 1 p:nä klo 13 työnjohtaja J. W. Wilunen-vainajan jälkeensä jättämää omaisuutta, m. m. pitovaatteita talous- ja huonekaluja, radioita, moottorivene, moottoripyörä y. m. Tunnetuille ostajille kolmen kuukauden maksuaika.

Tervakoskella, 20 p. lokak. 1931

Sandra Wilunen.

Suojeluskuunta.

Kilpailut „Voittaja”, „60 vuotis malja” ja „Konsulin malja” kiertopalkinnoista sekä Tervakosken ampunimestaruudesta alkavat huomenna klo 8:30 Vipulassa.

Paikallispäällikkö.

„Ukko-kerho”

kokoontuu Seurahuoneeseen sunnuntaina 1. 11. 31. klo 17.

Maisteri R. Hasselström esitelmöi aiheesta „Mistä johtuu nykyinen taloudellinen pula-aika”.

Keskustelua.

— Kuollut. Turengin Kunnan-sairaalassa kuoli t. k. 30 p:nä lyhyen sairastamisen jälkeen muonarengin vaimo Hilma Toivonen Tervakosken kartanosta. Vainaja oli 50 v. ikä nen ja häntä jäi suremaan mies sekä naimisissa oleva tytär.

Tervakoskella lokakuun 31 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 45.

LAUANTAINA 7 p:nä MARRASKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 11.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si- demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

Lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa P. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus Tervakoskella ensi sunnuntaina klo 13. Puuhuu past. Lehtonen.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet nti Aino Nuotio Tervakoskelta ja hra Arvi Helminen Padasjoelta.

— Kuollut. Viime lauantaina kuoli Vetelissä konttoristi Frits Ahlskog 38 v. ikäisenä. Kuten muistettane toimi Frits Ahlskog aikoinaan Tervakosken maatalouskonttorissa. Lähinnä suree vainajaa puoliso Lydia, o.s. Rosenblad.

— Janakkalan piirin nimismieheksi on nimitetty L. M. Ojala. Kuten joku aika sitten lehdessämme kerrottiin nimitettiin nimismies Ojala Pirkkalan piirin nimismieheksi, mutta tulee nimismies Ojala edelleenkin jäämään Janakkalaan. Ratkaisu tuottanee tyydytystä koko nimismiespiirille.

INSINÖÖRI

Georg Candelin.

Viime tiistaina kuoli Helsingissä sydänhalvaukseen Tervakosken entinen paikallinen isännöitsijä, insinööri Georg Candelin 71 vuoden ikäisenä.

Insinööri Georg Edgard Candelin syntyi Oulussa 31/7 1860; vanhemmat: kauppaneuvos Leonard Candelin ja Amalia Elfsberg. Käytyään Haminan kadettikoulun yleiset luokat, suoritti hän 1883 Polyteknillisessä opistossa Helsingissä koneinsinööritutkinnon. Toimittuaan Amerikassa pari vuotta tuli hän 1886 kunnallisneuvos Humblen kuoltua Tervakoski o. y. paikalliseksi isännöitsijäksi. Tästä toimesta hän erosi 1901 siirtyen Pohjan pitäjässä omistamalleen maatilalle. Insinööri Candelin oli m. m. v. 1904—6 valtiopäivillä talonpoikaissäädystä Raaseporin tuomiokunnan edustajana. V. 1912—1918 toimi hän Valkeakosken tehtaiden isännöitsijänä sen jälkeen asuen Helsingissä.

Kaikki vanhat tervakoskelaiset rakkaudella ja kunnioituksella muistelevat insinööri Candelinia siltä 15:vuotiselta ajalta, jona hän korkeimpana esimiehenä Tervakoskella vaikutti, johtaen järkähtämättömällä oikeudenmukaisuudella pikkuyhteiskuntamme elämää ja rientoja.

Insinööri Candelin-vainajan muisto tulee arvokkaana säilymään Tervakosken historiassa.

— Kansakoulu. Tavanmukainen kuunteluviikko järjestetään ensi viikolla marraskuun 9—14 p:nä. Lasten vanhemmat ja huoltajat sekä koulun muut ystävät ovat tervetulleita opetusta seuraamaan.

Kaikki yhteistoimintaan hätää vastaan.

Puute ja hätä koko maassa esiintyy yhä uhkaavampana. Köyhyys tunkeutuu sellaisiin koteihin, joissa on tultu omiin voimin hyvin toimeen ja lähestyvä talvi tekee tilanteen yhä uhkaavammaksi. On tullut sellainen aika, että puutteeseen joutuneitten auttaminen on laskettava kaikkien kansalaisten yhteiseksi tehtäväksi. Suomen kansa on ennenkin osoittanut, että se tajuaa kärsivän veljensä tilan ja taittaa omasta leipäpalastaan sille, jolle ei mitään ole, ja niin on kestänyt aina vaikeatkin ajat yhteisin voimin. Laajat kansalaisjärjestöt maassa ovatkin jo ryhtyneet hätäänjoutuneitten avustustyötä suunnittelemaan ja keräystyötä järjestämään. Se työ tulee varmaan siunausta tuottamaan, mutta sen lisäksi olisi kunkin paikkakunnan voimiansa mukaan huolehdittava oman seutunsa puutteenalaisista, sillä siinä rajoitetussa alassa, jonka oma piiri muodostaa, tunnetaan parhaiten avuntarvitsijain tila silloinkin kun puute esiintyy äänettömänä.

Tervakoskea ja sen lähintä ympäristöä Napialaa, Uhkeilaa, Huistia, Punkkaa, Paistonsuota ja Rauhalan kulmaa varten on asetettu allekirjoitettaneet hätäaputoimikunnaksi, joka tulee mainitussa piirissä johtamaan avustustyötä. Lähipäivinä tullaan kääntymään paikkakuntalaisten puoleen avustuskeräyksen suorittamiseksi, uskomme kaikkien paikkakuntalaisten myötätunnolla suhtautuvan tähän työhön, samoin kuin vetoomukseen itse avustustarvikkeiden lahjoittamiseksi. Me uskomme, että jokainen on valmis auttamaan voimiansa ja kykyjensä mukaisesti, varsinkin kun tietää, että täten annettu avustus järjestelmällisesti

jaettuna tulee oikein käytetyksi.

Tervakoskella 5 p:nä marrask. 1931.

A. Vallinheimo

Anna Keskiuari Eero Launis

Emil Leino Bruno Laitio.

Sähkövalaistus.

Saadessamme valaistusvirtaa vesivoimalaitoksestamme oli vuotuinen kustannus yhtä suuri riippumatta virran kulutuksesta.

Siirtyessä vaihtovirtaan lakkaetaan vesivoimalaitos, virtaa otetaan Imatrasta ja on se maksettava käteisellä suoranaisessa suhteessa käyttöön.

Virran puutteen ja sota-aikaisen aineen johdosta on valaistus ollut heikko ja yleisö on tottunut käyttämään tavallista vahvempia lampuja.

Siirryttyämme vaihtovirtaan tulee virran voima kaikkialla olemaan tehokas ja lampujen suuruutta tullaan sentähden rajoittamaan.

Yhtiö ei ole velvollinen vapaasti toimittamaan virtaa rajoittamattomissa määrissä. Suurin lampputeho rajoitetaan siksi 40 wattiin, mutta heikompia lampuja on asetettava paikkoihin, jossa heikommalla valolla tullaan toimeen.

Ei myöskään ole sallittu jättää lampuja palamaan yksityisasuntoihin, kun ei ketään ole kotona, tahi ulkolampuja yksityispihoille koko pimeään ajaksi.

Sähkövalaistuksen taloudellisuus on siinä, että käytetään hyväksi kaikki mahdollisuudet pitää lamput sammutettuina silloin kuin ei niitä ehdottomasti tarvita, koska niiden sytyttäminen ja sammuttaminen ilman haittaa ja vaivaa voi tapahtua kuinka usein tahansa.

Välttääkseen toimenpiteitä joihin varmuudella ryhdytään, eilei kohtuullista säästäväisyyttä noudateta, kehoitetaan jokaista olemaan käyttämättä enemmän sähkövirtaa kuin tapana on, kun virrankulutus on maksettava mittarin mukaan vieraaseen liikeeseen.

Tulevana lauantaina, marrask. 14 p:nä katkaistaan aamulla klo 8 kylän tasavirta ja siirrytään vaihtovirtaan. Lamput kylän asunnoissa ovat siis vaihdettavat lauantaipäivän kuluessa ennen klo 17.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Huom!

ERIKOISTA. JÄNNITTÄVÄÄ.

Hyvinkään Urheilijat järjestää

nyrkkeilynäytöksen ja -kilpailut

TERVAKOSKEN SEURATALOLLA

lauantaina t. k. 7 p:nä klo 20.

Mukana maamme parhaita nyrkkeilijöitä.

Läh. uutisosastossa.

Päätteeksi tanssia. Hyvä soitto.

Tervetuloa!

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

Kadotettujen legioona

Pääosassa:

GARY COOPER

näytetään sunnuntaina klo 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk 6.-

Lapsille kello 18,30

PALOPÄÄLLIKÖN UROTYÖ.

Suojeluskunta.

Kilpailu kiertopalkinnosta N:o 9. huomenna klo 10. Kokoontuminen Vipulassa.

Perjantaiharjoitus 13. 11. klo 18:30 Seuralla.

Paikallispäällikkö.

Osuuskauppa.

Koska Tervakoski Osakeyhtiö ei tule välittämään vaihtovirran lampujen ostoja, kehoitetaan kylän asukkaita ostamaan lampunsa Tervakosken Osuuskaupasta. Ne, jotka t. k. 11 p:nä mennessä ovat sinne jättäneet tilauksensa, saavat lampunsa erikoisalennuksella.

— HARTAUSETKI pidetään kansakoululla ensi torstaina, marraskuun 12 p:nä kello 18,30 Puhujana Helsingin N.N.K.Y:n sihteeri rva Helmi P a l o h e i m o.

AIVAN ERIKOISTA

TERVAKOSKELLA

nähdään tänään lauantaina. Seuratalolla nimittäin järjestää maamme paras maalaisseura nyrkkeilyssä, Hyvinkään Urheilijat, mielenkiintoisen nyrkkeilynäytös- ja kilpailutilaisuuden.

Tänä iltaisessa tilaisuudessa, joka alkaa klo 20 pitää tervehdyspuheen agnooti V. Kitunen. Tämän jälkeen seura esittelymarssi. Sitten seuraa ohjelmassa nyrkkeilyvalmennukseen kuuluvat lukusat voimisteluliikkeet, liikkee Indian- ja jilla ja päärynäpallolla sekä varjonyrkkeilyä y. m. Valmennukseen kuuluvan ohjelman esittävät seuran parhaat nyrkkeilijät Kauranen, Tolviander, Backman, Ingman y. m. Tämän jälkeen seuraa jäsentenväiset nyrkkeilykilpailut, jossa tulee olemaan useita jännittäviä ja kovia otteluita. Kilpailuun osallistuu kaikkiaan noin 15 miestä. Täten yleisö pääsee asteettain tutustumaan tähän jaloon itsepuolustukseen, nyrkkeilyyn, joka viime vuosina on saavuttanut yhä laajenevan kannatuksen maassamme. Ohjelman lopuksi tanssitaan hyvän orkesterin suorittama soitto.

Edelläolevasta selviää siis, että julkaisen kannattaa tulla tänä iltana seuraamaan tätä ainutlaatuisia ja mielenkiintoista tilaisuutta. Pääsymaksutkin ovat niin alhaiset, ettei nekään voi olla kenellekään esteenä poisjäämiseen.

K I I T O S.

Sydämellisesti kiitämme Tervakosken Torvisoittokuntaa ja Jouhiorkesteria sekä insinöörin rouva Barrittia heidän arvokkaasta avustaan ohjelman suorituksessa torstaisessa juhlassamme.

Hätäkärsivien hyväksi koottu vapaaehtoinen oviraha tuotti Smk. 450.— ja luovutetaan rahat paikkakunnalla vastaperustetun hätäapukomitean käyttöväksi.

T:koski 6. XI. 1931.

Tervakosken kansakoulun Toivonliiton

OTAVAN AIKAKAUSLEHTIEN,

kuten Suomen Kuvalehden y. m. valtuutetuksi asiamiehiksi Tervakoskelle, Napajärvellä, Uhoilaan ja Hallakorpeen on otettu poliisikonstaapeli Eino Uotila, osasto Tervakoski, ja pyydämme luottamuksellisesti kääntymään hänen puoleensa lehtiemme tilausasioissa.

Huom! Sellaisten asiameiesten tilauksia, joilla ei ole meidän antamaamme valtakirjaa, emme hyväksy.

Kustannus y/o Otavan aikakauslehtien piiriasiainmisto

Tervakoskella marraskuun 7 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 46.

LAUANTAINA 14 p:nä MARRASKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 25.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityisiä vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Sokeainviikko alkaa huomenna, t. k. 15 p:nä. Silloin myydään kaikkialla n. k. sokeainkukkia à 1 mk. ja sokeainmerkkejä à 50 p. Vaikka tätä nykyä vedotaan monin tavoin kansalaisten anteliaisuuteen, on kuitenkin toivottavaa, ettei kukaan jäisi välinpitämättömäksi sokeiden hädälle. Ostakaamme siis noita merkkejä ja kukkia ja valmistakaamme siten „valoa“ valottomille.

— Kuollut. T. k. 4 päivänä kuoli Helsingin Uudessa tuberkuloosisairaalsassa nti Hilma Jokela 28 vuoden ikäisenä.

— Osuuskaupamme hoitaja hra P. Törnroos on saroutunut irti toimestaan t. v. lopussa. Paikka on julistettu haettavaksi.

Yhtenäisen toiminta

PAIKKAKUNNALLAMME KULKEVIEN AVUNPYYTÄJIEN SUHTEEN SAATAVA AIKAAN.

Tässä lehdessä on useamman kerran ollut kirjoituksia nyt huonon ajan lisäämän rahanpyytäjien ammattikunnan tuottamasta vitsauksesta kylässämme. On selostettu miten todellisen hädän pakkoittaman pyytäjäjoukon seassa on aivan ammatikseen rahankerjun ottaneita nuoria miehiä, joille muu anti, kuin puhdas raha ei kelpaa. Koska sydämetöntä olisi ja ei tuskin kukaan voisikaan kieltää apua hädässä olevalta lähimmäiseltään, on Tervakoskea ja sen lähintä ympäristöä varten asetettu Avustustoimikunta järjestänyt menettelytavan, jolla hädässä oleva ihminen saa apua, mutta joka vähitellen seuloa pois ammattimaisen rahankerjuun. Onnistuakseen tarvitsee tämä toimenpide kumminkin aivan yksimielistä ja yhtenäistä toimintaa paikkakunnan asujamiston taholta.

Ensimmäinen ja tärkein ehto on että kukaan ei anna avustustaan rahassa. Avustustoimikunnan sihteeri, hra Eero Launiksesta on saatavana Smk. 1:- maksavia ruokalippuja, jolla lipulla saa ruoka-aterian Tervakosken Seurahuoneen ruokalassa lipussa määrättyä aikana. Avustustoimikunta puolestaan suorittaa ruokalalle ateriasta menevän lisämaksun. Jos jokainen perhe varaa itselleen pari kolme näitä markan maksavia lippuja ja neuvoo pyytäjän syömään Seurahuoneelle antamallaan lipulla, ellei pyytäjä nimittäin ole sellaista edellisestä paikasta saanut, niin silloin ei kenenkään tarvitse näikäisenä lähteä jatkamaan matkaansa. Ne pyytäjät taas, joille rahankerju autopalautta, pirtua y m. varten on pääasialpian alkavat karttaa paikkakuntaa, jos-

sa on vain ruokaa tarjottavana.

Kuten sanottu vaatii tämä kysymys onnistuakseen aivan yksimielisen toiminnan kyläläisten puolelta: jyrkkä kieltäytyminen rahan antamisesta ja antaa avustuksensa ruuassa, joka käy mutkattomimmin Avustustoimikunnan alennuslippujen muodossa.

— Kastemalja saatu Tervakoskeille jumalanpalveluksen yhteydessä käytettäväksi. — Viime keväänä heräsi täällä ajatus, että kylämme naiset yhteisesti hankkisivat kastemaljan pienokaisen ensimmäistä juhlaa varten. Yhtiön johto tästä tiedon saatuaan teki tunnustusta ansaitsevan päätöksen lahjoittaa sellainen ja lunasti keramiikkitaiteilija Mirjam Stäuberin valmistaman kauniin maljan, jonka pohjalla on enkelin kuva ja sisäpuolella reunaa pitkin kulkeva kirjoitus: „Sallikaa lasten tulla tyköni!“ Vielä annettiin yhtiön puolesta tarkoituksenmukainen laatikko maljan säilyttämistä varten kuin myöskin pyyhkeitä.

Niillä varoilla, jotka ennen näitä lahjoituksia jo oli saatu kokoon, teetettiin sitten asianmukainen pöytä kastemaljaa varten. Rahaa oli tullut Smk. 195:50, pöytä maksoi Smk. 145:50. Jäännös Smk. 50:— luovutetaan paikkakunnan hätäapukomitean käytettäväksi.

Suojeluskunta.

T. k. 1 ja 8 p:nä kilpailtiin seuraavista kiertopaikkinnoista. Konsulin maljasta (kouluamm. 300 mtr. 10 lauk., etäisyyden ja välimatkojen arviointia sekä n. 2 km. kävely.) Konsulin 60-vuotismaljasta (kouluamm. 300 mtr. 10 lauk., kenttäämm. 150 mtr. 5 lauk., pistooli kouluamm. 25 mtr. 5 lauk., käsigranaatin tarkkuusheittoa 3 asennosta ja etäisyyden ja välimatkojen arviointia.) Voittaja patsaasta (kenttäämm. 150 mtr. 10 lauk.)

Maljasta N:o 9 (maastopyöräilyä n. 3,3 km ja ammuttaa 5 lauk. 150 mtr. matkalta) sekä Tervakosken ampumamestaruudesta. Tulokset jakaantuivat seuraavasti. Tervakosken yleismestariiksi, kouluamm. 30 lauk. ja kenttäamm. 10 lauk., tuli Fr. Dahlstedt tuloksella 382 pist. samoin kouluammunnan mestariksi Fr. Dahlstedt tuloksella 264 pist. ja kenttäammunnassa A. Nurmela tuloksella 118 pistettä.

Maljan N:o 9 voitti Fr. Dahlstedt tuloksella 99,57 pistettä, toiseksi tuli J. Joensuu tuloksella 97,76 pist. 3. P. Levänen 96,31, 4. A. Nurmela 94,55, 5. P. Koskinen 94,15, 6. L. Hirvensalo, 91,65 ja viimeinen T. Lehtonen tuloksella 41,69 pistettä. Maastopyöräilyssä saavutti parhaan ajan M. Salonen (13,13,8) toinen T. Joensuu (13,30) ja huonoimman ajan omistajaksi tuli K. E. Nyman (18,46). Ammunnassa tuli A. Nurmela tuloksella 56 pisteellä (suurin mahdollinen 60 pist.) ensimmäiseksi, toiseksi J. Joensuu 53 pist. ja viimeisenä „tuuriampuja” S. Jokinen tuloksella 0 pistettä.

Voittaja patsaan voitti A. Nurmela tuloksella 118 pistettä, 2. Fr. Dahlstedt 118 pist., 3. A. Salovaara 117 pist., 4. S. Syrjänen 111 pist., 5. J. Joensuu 110 pist., 6. V. Uuttu 103 pistettä ja viimeisenä kumpu väapei K.E. Nyman „omalla paikallaan”.

Konsulin maljan voitti A. Salovaara tuloksella 142,82 pist., 2. L. Syrjänen, 109,41, 3. S. Syrjänen, 106,29, 4. J. Joensuu, 102,59, 5. E. Sinivuori, 102,39, 6. Fr. Dahlstedt, 97,99 ja viimeisenä N. Orasmaa tuloksella 78,04 pistettä. Parhaat tulokset eri lajeissa saavuttivat: Ammunnassa 1 A. Salovaara 83 pist., 2. Fr. Dahlstedt, 83 pist., 3. J. Joensuu, 79 pist. ja viimeinen N. Orasmaa 41 pist. Matkan arvioinnissa, 3 eri matkaa, A. Salovaara 35 mtr. ero 2 S. Syrjänen 92 mtr., 3. L. Syrjänen 108 mtr. ja viimeinen N. Orasmaa 385 mtr. Kävelyssä sai parhaan ajan V. Uuttu (10,45) 2. N. Orasmaa (11,01) 3. E. Sinivuori ja L. Syrjänen (11,20) ja viimeinen K. E. Nyman (13,05).

Konsuli 60-vuotis maljan voitti tuloksella 20 pistettä A. Salovaara, 2. Fr. Dahlstedt 21 pist., 3. L. Syrjänen 30, 4. J. Joensuu 30, 5. A. Uuttu 33, 6. V. Uuttu 35 ja viimeisenä „mies omalla paikallaan” tuloksella 49½ pist. Eri lajeissa saavutetut parhaat tulokset, Kouluammunnassa 1. Fr. Dahlstedt 90 pist., 2. L. Syrjänen 85, 3. A. Salovaara 80 pist. ja viimeinen P. Kinos 59 pistettä. Kenttäammunnassa 1. A. Uuttu 57 pistettä, 2. L. Syrjänen 56, 3. Fr. Dahlstedt 55 ja viimeinen K. E. Nyman 0 pistettä. Pistoolikouluammunnassa 1. Fr. Dahlstedt 46 pistettä, 2. V. Uuttu 41, 3. J. Joensuu 34 ja viimeinen V. Helle 9 pistettä. Käsigranaatin tarkkuusheitossa 1. P. Koskinen ero 6,99, 2. A. Salovaara 8,30, 3. P. Kinos 10,90 ja viimeinen A. Uuttu

75,85 mtr. ero. Matkan arvioinnissa 1. A. Salovaara ero 37 mtr., 2. A. Uuttu 48, 3. V. Uuttu 96 ja viimeinen N. Orasmaa 271 mtr.

Sunnuntaina, t. k. 15 p:nä, kilpaillaan kiertopalkinnosta No 8 käsittään tiedustelujuoksua kartan ja kompassin avulla. Sk puku ilman varusteita. Kilpailijat jaetaan 3-sarjaan nimittäin. Yleinen, ikämies (yli 35 v.) ja yli-ikä mies (yli 45 v.) Joka sarjassa jaetaan viidelle parhaalle 1 pari puolipohjia. Mukana kuiva alusvaatekerta ja pyheliina saunassa käyntiä varten. Kokoon tuminen Seuralle kello 10.

— Metsäkauppa Saamamme tiedon mukaan on Tervakoski Oy. äskettäin myynyt omistamistaan metsistä W. Rosenlew & Co Ab:lle 20,000 runkoa tukkeja. Kauppahinta on ollut n. 750,000 mk, mikä vastaa n. 37 mk rungolta, koska myytyjen tukkien kuutiotilavuus oli keskimäärin yli 13 jalkaa.

Niiden laajojen metsänhoidollisten perkaus- y. m. hakkuiden ohella, joita Tervakoski Oy. on tänä syksynä suorittanut ja suorittaa, auttaa tämä nyt päätetty metsätyö jälkihakkuuksineen alkavana talvena paljon työttömyyspuljan lieventämistä paikkakunnalla.

— Nyrkkeilynäytös. Viime lauantaina oli Hyvinkään Urheilijat järjestäneet Seurahuoneelle nyrkkeilynäytöksen. Tilaisuuteen saapuneen verran runsaslukuisen yleisön lausui järjestäjän puolesta tervetulleeksi agron. V. Kitunen, jonka jälkeen esitettiin nyrkkeilyvalmennukseen kuuluvana voimistelua ja liikehtimistä sekä harjoittelua Indianuijalla, päärynäpalloilla. Myöskin esitettiin varjonyrkkeilyä. Sen jälkeen alkoivat jäsentenväliset nyrkkeilykilpailut joihin otti osaa toistakymmentä seuran nyrkkeilijää. Katsomolle avautui näin ollen tilaisuus nähdä kehittyneitäkin nyrkkeilyä varsinkin hyvinkääläisten valmentajan hra Toivianderin esityksissä. Yleisö seurasi kiinnostuneena esitystä, mihin useimmilla oli ensi kerran tilaisuus tutustua.

ILMOITUS.

Hyvää toffelia mustaa y m. värejä, joista tehdään talvipalttoita ja ulstereita 450 mk Hyvää laatua sinistä puku 450 mk. Sarkapuku 350 mk.

Sekä teettäjän kankaasta työ vuorineen ja lisätarpeineen 250 mk. (ennen 350)

Hj. N u r m i.

ELOKUVAT

Kiinalaisten vallassa

Pääosissa:

RICHARD DIX ja RUTH ELDER

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6-

„Ukko-kerho”

Vuoromestari J. Nieminen esitelmän aiheesta „Onko nykyinen urheiluelämäme oikealla kannalla” Seuran kerhohuoneessa sunnuntaina 15. 11. klo 15.

Vaikkakin nämä tilaisuudet kulkevat „Ukkokerhon” nimellä ovat naisetkin niihin tervetulleet.

HENKILÖITÄ,

jotka Klubin vahtimestarilta ovat saaneet Klubin jäsenkortteja, mutta eivät vielä ole niistä maksua suorittaneet, pyydetään tekemään sen ensi tilassa

Klubin Johtokunta.

TÄTEN ILMOITETAAN,

että Yhtiö ostaa ne 110—120 voltin säkölamput, jotka siirryttäessä 220 V. vaihtovirtaan ovat käyneet käyttökelvottomiksi asuinrakennuksissa.

Käyttökelpoisia (ei mustiksi palaneita) lampuja yllämainittua jännitystä varten vastaanotetaan seuraaviin hintoihin:

15 — 40 wattia	Smk. 3:50
60 — 75 „ „	6:—
Lamput jätetään	keskusvarastoon seuraavina päivinä:
maanantaina t.k. 16 p:nä	klo 15—17.
tiistaina „ 17 „	9—10.
ja maanantaina „ 23 „	9—10.

Tervakoki Osakeyhtiö.

NYRKKELIYVALMENTAJA Tervakoskelle.

Jos nyrkkeilyn harrastajia ilmaantuu tarpeellinen määrä, niin järjestetään V. ja U-seura kaksiviikkoiset nyrkkeilykurssit, johon ohjaajaksi saapuu hyvinkääläinen A. Toiviander.

Kursseille halukkaat ilmoittautukot marrask. 22 p. mennessä M. Syrjäselle.

Tervakosken V. ja U-seuran Johtokunta

Tervakoskella marraskuun 17 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA 21 p:nä MARRASKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 25.11 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna
arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30
sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:
lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40,
17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10
Riihimäelle	16:11	(paikallisjuna)	
Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o
kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yk-
sityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta,
I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoin-
na joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna
joka päivä.

— Rippi ja Herran pyhän
ehtoollisen vietto on kirkossa ensim-
mäisenä adventtina eikä tavanmukaisesti
jouluk. ensimmäisenä sunnuntaina.

— 65 vuotta täytti viime kes-
kiviikkona nti Minna Stenholm Ter-
vakoskella.

— Hyviä tuloksia näyttää
tuottavan Avustustoimikunnan järjestä-
mä ruokatarjoilu Seurahuoneella rahan-
kerääjille. Ruokalippuja on avustustoi-
mikunnalta ostettu noin parisen sataa ja
on kuultu reisumiesten valittelevan ettei
„tänne enää kannata tulla, koska ruo-
kaan se saanti näkyy jäävän”. Näin ol-
len on järjestelmällä tarkoitus saavutet-
tavissa, kunhan vain paikkakuntalaiset
järkähtämättömästi pysyvät suunnitel-
man takana: pois raha-avustus.

Yleisölle!

Kuluneena viikkona on paikkakun-
nalla aloitettu keräys avustuksen jaka-
miseksi Tervakoskella ja sen lähimmässä
ympäristössä ilmenevän osittaisesta työt-
tömyydestä aiheutuneen pulan lieventä-
miseksi. Yleisömmme onkin ilahduttavan
ja auliisti suhtautunut keräystyöhön, jo-
ten huomattava määrä varoja ja elintar-
peita on Avustustoimikunnan käytettävä-
nä. Koska huutavin hätä uhkaa kum-
minkin maamme pohjoisosan nälkäseutu-
ja, tulee Avustustoimikunta suurimman
osan kerääntyneistä elintarpeista y. m.
saaduista varoista Punaisen Ristin väli-
tyksellä luovuttamaan näiden todellisten
nälkäseutujen hyväksi, joskin tarkasti
pidetään avustuksen jakelussa, joka jo
on alkanutkin, silmällä oman paikkakun-
nan suuren perheen, sairauden tai työt-
tömyyden tähden hätään joutuneita.
Avustuksen keräys jatkuu edelleenkin ja
toivotaan sen tuovan esim runsaasti
käytettyjä pukuja ja jalkineita, joita toi-
mikunnan puolesta korjataan ja toimita-
taan tarvitsijoille.

Avustustoimikunta.

— Hädänalaisten auttami-
sesta kirjoittaessaan lausuu Häm San.
m. m. „Tervakoskelta, joka yleensäkin on
tunnettu mallikelpoiseksi tehdasyhdys-
kunnaksi, ilmoitettiin meille, että paikka-
kunnalla on hädänalaisten avustamiseksi
asetettu erikoinen komitea, joka huoleh-
tii työttömien avustamisesta. Paikkakun-
nalle on myös järjestetty ruokala, josta
päivittäin jaetaan ruoka-annoksia hädän-
alalaisille ja vaatetusavustusten jako on
myös järjestetty. Ammattikerjäläisistä
saadun huonon kokemuksen perusteella
on ruoka-annosten jakelussa otettu käy-
tännön ruokalippujärjestelmä, joka on-
kin osoittautunut käytännölliseksi tässä
suhteessa. Parhaan mukaan on myös
Tervakosken lähiseutujen hädänalaisia
koetettu auttaa ja altista uhrimieltä on

kaiken tämän toiminnan rahoittamiseen
ja järjestämiseen jatkuvasti riittänyt”.

Ukko-kerhosta.

Allekirjoittaneella ei ole tietoa, mi-
ten „Ukko-kerho” tässä muodossaan on
syntynyt. Luultavasti se on periytynyt
edellisen vuoden kerhotoiminnasta. Mutta
kysymys tällaisen keskustelukerhon ole-
massaolosta on mitä kannatettavin. Alle-
kirjoittanut on ollut tilaisuudessa muuta-
mina sunnuntaina, ottamaan niihin osaa
ja myöntää täytyy vaikutus on ollut
voimakas. Selventävät keskustelukysy-
mykset ovat varmasti laventaneet moni-
en katsantokantaa tärkeissä päivänsä-
myksissä. Tällaiset vapaat keskusteluti-
laisuudet, samalla kun ne kehittävät
osanottajien asiainkäsitteilytuttumusta.
valaisevat kaikessa koruttomuudessaan
monia hämärää kohtaa yksilöllisessä aja-
tussuunnassa. Kun näihin tilaisuuksiin
varataan sellaisia yleisluontoisia kysy-
myksiä, joita niissä tähän asti on ollut,
tuovat ne mielipiteinä julki monasti ter-
veen käsityksen, joka ei useinkaan kulje
puolueitten viitoittamia latuja. Jos „Uk-
ko-kerho” saa yleisönsä ajattelemaan
omilla aivoillaan, niin silloin on jo paljon
saavutettu. Ilmoituksessa tässä lehdessä
käy selville huomina kysymys: luokka-
vastakohtien tasoittamisesta. Miten terve
ja ennakkosuunnitelmista vapaaksi voi
keskustelu muodostua, kun jokainen saa
lausua sensuroimattoman ajatuksensa.
Vahinko vain että naiset näihin kokouk-
siin eivät vielä ole eksyneet. Heidän mu-
kana olonsa toisi luonnollisesti paljon
heidän näkökuimaltaan nähtyjä muotoja
kysymyksissä.

Olkoon „Ukko kerho”- ajatus pitkä-
ikäinen paikkakunnallamme, sillä varmas-
ti se tuo hyödyllisiä ja terveitä vaikut-
teita osanottajistoon.

Nurkasta seuraaja.

Veroperusteet Janakkalassa.

Janakkalan kunnan taksoituslautakunta päätti viljeltyyn maahan ja luonnonniittyyn nähden pitää kunnan edelleenkin kolmessa vyöhykkeessä, hyväksyen suurimmalta osaltaan entiset vyöhykerajat, mutta tehden kuitenkin niihin eräitä tarpeelliseksi havaittuja selvennyksiä. Keskimääräinen arvioitu tuotto hehtaarilta määrättiin:

Viljelty maa: I vyöh. 1 lk. 525.-, 2 lk. 425.-, 3 lk. 325.-, II vyöh. 1 lk. 475.-, 2 lk. 375.-, 3 lk. 275.-, III vyöh. 1 lk. 375.-, 2 lk. 300.-, 3 lk. 225.-.

Luonnonniitty: I vyöh. 1 lk. 275.-, 2 lk. 225.-, 3 lk. 175.-, II vyöh. 1 lk. 225.-, 2 lk. 175.-, 3 lk. 125.-, III vyöh. 1 lk. 150.-, 2 lk. 125.- ja 3 lk. 100.-

Metsämaa pidetään kahdessa vyöhykkeessä, ollen vyöhykerajat samat kuin edellisenäkin vuonna. Puukuutiometrin hinta I vyöh. 30.-, II vyöh. 20.-, tehden keskimääräinen arvioitu tuotto hehtaarilta I vyöh. 1 lk. 120.-, 2 lk. 90.-, 3 lk. 60.-, 4 lk. 30.-, 5 lk. 15.-, II vyöh. 1 lk. 80.-, 2 lk. 60.-, 3 lk. 40.-, 4 lk. 20.- ja 5 lk. 10.-.

Pikkuniitty muodostumassa täysin aikaamme vastaavaksi urheilukentäksi.

Urheilukenttäkysymys joka meillä on ollut alustavasti esillä jo useamman vuoden, ja ainakin pari viimeistä vuotta suoranaisena päivän kysymyksenä, on nyt menemässä hyvää vauhtia kohti toivottua päämäärää. Raivaus ja tasointustyöt jotka syyskesällä alettiin, saadaan lähipäivinä päättymään, eikä tämän vuoden osalta enään voitane muita töitä, kuten m. m. salaajitusta, juoksuradan tai hyppy ja heittopaikkojen alustustöitä aloittaa, vaan jäävät ne ensi kevääseen, (paitsi soran vetoa joka väittämättä olisi suoritettava talvella jos suinkin varoja riittää) jolloin ne heti aloitettane — jos sitä varten saatane tarvittavat varat, jota emme puolestamme epäile. Sillä luottaen siihen hyvään ymmärtämukseen jolla yhtiön puolelta on aina suhtauduttu kylämme edistysseurojen aloitteisiin, jol-

lainen tämäkin urheilukenttäkysymys on, uskokaamme tämänkinkertaisen rahakysymyksen saavan onnellisen ratkaisunsa. Jos kaikki kehitty suunnitelmien mukaisesti saanemme vuoden, tai enintään kahden kuluttua urheilukentän, joka tulee tyydyttämään kauan kaipaamaamme liikunta- ja ulkoilmajuhlien paikan.

Katsoen siihen, ei varsin pieneen merkitykseen mikä sanotulla kentällä tulee olemaan tämän taajaväkisen paikkakunnan nuorison terveydellisiin ja kasvatuksellisiin olosuhteisiin, luulisimme olevan Janakkalan kunnankin etujen mukaista, että se myös osaltansa ottaisi osaa kyseellisen kentän kustannuksiin, sitäkin suuremmalla syyllä kun se samalla myöskin lieventäisi tuntuvaksi käyntyä työttömyyttä kunnan alueella. Toivomme että kyseelliset seikat myöskin kunnan puolelta tarpeeksi hyvin huomioidaan, sillä onhan yhdyskuntamme varsin huomioon otettava osa kunnan verotustakin järjestettäissä.

— Kylän pikkupojat ovat ruvenneet urheilemaan kaikenlaisilla omatekoisilla pyssyillä. Niiden paukkina kuuluu kyllä laidassa vielä pimeän aikanaikin. Pyssyt ovat valmistetut vanhoista putkista tahi juotettu tinasta ja laukaistaan tulitikun avulla. Tällaiset alkupe räiset tuliaseet ovat mitä vaarallisimmat, sillä useinkin sattuu, että kuula ei lennäköön piipun suusta ulos, vaan pyssyn peräpää irtautuu putkesta lentäen ampujan kasvoihin. Ruudin vaikutuksesta ja sen vaarallisuudesta ei näillä pikkupojilla ole aavistustakaan. Ehkäpä käyttävät vielä dynamiittiäkin. Emme vielä ole kuulleet, että vahinkoja olisi näinä päivinä tapahtunut, mutta lukuisia esimerkkejä on menneiltä ajoilta kuinka tuhoisaksi tällainen leikki voi käydä. Vanhempain olisi syytä kiinnittää huomiota tähän askarteluun ja ajoissa estää lapsiaan turmelemasta itseään.

Kokenut.

„Ukko-kerho”

kokoontuu huomenna tavallisessa paikassa klo 15. Käsiteltävänä kysymykset: „Kalastusolot paikkakunnalla”, alustaa hra J. W. Nieminen ja „Luokkavastakohtien tasoittaminen”, alustaa hra P. Pajunen.

Ukko-kerholaiset runsaasti kokoukseen, ne alkavat käydä mielenkiintoisiksi.

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

„Cuban kavaljeeri”

Pääosissa:

Ramon Novarro ja Marceline Day

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-.

Lapsille samoina päivinä kello 18:30

„ROUVANI HALUAA KASVATIN”.

Löydetty vanha puukko. Saa Kaiun toimituksesta.

HYVÄÄ HOITOA SYNNYTTÄVILLE

Hinnat 600.-, 500.-, 350.-. Huom. Lämpöiset huoneet, Riihimäen yks. Synnytyslaitos, Tempelikatu 12.

VÄENKIRJOITUS

pidetään Tervakosken Konttorissa ensi tiistaina, t. k. 24 p. klo 14.30.

Tervakosken Lotat

järjestävät

PIKKUJOULUN

Seurahuoneessa t. k. 28 p:nä kello 19.

Kaikki Suojeluskuntalaiset ja Lotat, sekä toimivat että kannattavat, ovat sydämellisesti tervetulleet.

Joululahjoja mukaan.

Tervakosken Lotat.

TERVAKOSKEN SUOJELUSKUNTA

kilpaili viime sunnuntaina kiertopalkinnosta N:o 8, käsittäen tiedustelumarssia. Kilpailijoita oli 11 ja kilpailumaasto oli Tervakosken lähimmässä ympäristössä, siis kaikille tunnetussa maastossa. Silti tapahtui pahojakin barhajuoksuja, joka todistaa että kartan ja kompassin käyttäminen on tarpeellinen yksinkertaisissa kein tehtävissä.

Parhaat tulokset olivat:

S. Jokinen	55 20
P. Koskinen	57,17
V. Uuttu	60,10
E. Sinivuori	60,21
M. Salonen	63,13

Palkintoina käytettiin käytännöllisiä esineitä ja annettiin kaikille osanottajille saappaan anturanahat.

Tervakoskelta marraskuun 21 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 48.

LAUANTAINA 28 p:nä MARRASKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 9.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

Lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17.20. Yksityiset vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

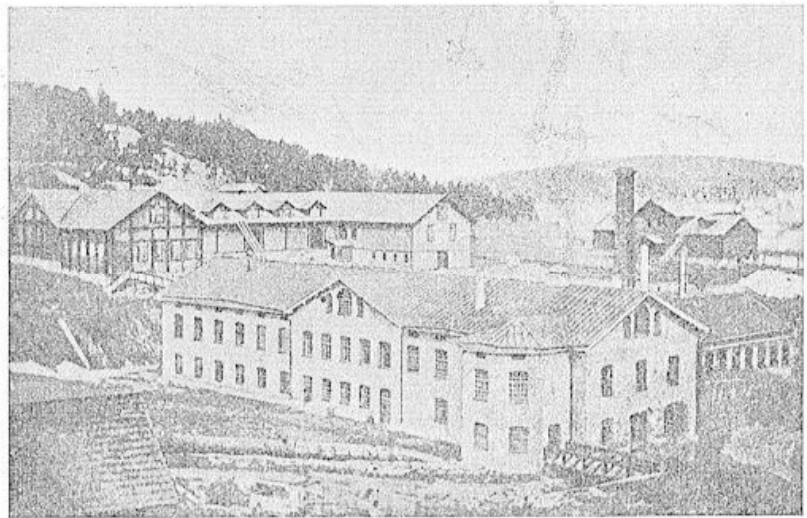
Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoimna joka perjantai kello 17—18.30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— Jumalanpalvelus Tervakoskella huomenna, 1 adventtina klo 13. Saarnaa past. Koskela.

— Kuollut. Viime tiistaina kuoli Turengin sairaalassa rva Serafina Heinonen Tervakoskelta 60 vuoden ikäisenä. Lähinnä suree iäkäs puoliso, ent. koneenkäyttäjä Joose Heinonen.

— Hätähuutoja kuului viime keskiviikkoiltana Suruttoman ja Lintuniemen väliseltä jäältä. Apuun rientäneet ihmiset löysivät jäältä työmiehen Matti Virtasen joka jään särkyessä oli joutunut veteen, mutta omin voimin oli päässyt jälleen jalle, kuitenkin menen tajuttomaksi ennenkuin apu ehti paikalle. Tunnin hieromisen jälkeen tuli hän tajuihinsa.

Tervakosken tehdas v. 1886.

Kuva entisestä Tervakoskesta.

Yllä olevan kuvan Tervakosken tehtaasta v. 1886 julkaistiin lehtori K. V. Kaukovallan aivan äskettäin Hämeen Läänin 100-vuotisjuhlaan ilmestyneessä Hämeenläänin historiassa. Kuva on jokaiselle tervakoskelaiselle mielenkiintoinen. Alkuperäisen valokuvan omistaa tehtaan toimitusjohtaja eversti Stjernschantz ja on hän sen saanut ins. Souranderilta.

Kuva v. 1886 Tervakosken tehtaasta on, kuten sanottu, mielenkiintoinen. Juhlallisena venyy suora eteläinen julkisivu nykyisestä Kone III hollanderisalista valkaisuvalssihuoneeseen asti. Komeat kaariakknat julkisivun keskustassa löytyy vielä tehtaan sisällä umpeen murrattuna. Vanha tuttu jauhomylly etualalla tuo siltoineen jokaiselle puolivuosisadan miehelle hauskoja lapsuusmuistoja.

Joen eteläisellä rannalla ei ollut silloin vielä mitään tehdasrakennuksia. Höyrykattilat olivat nykyisen Kone III kohdalla ja savukorsteenin, pyöreän, muistavat puolivuosisataiset sijainneen

nykyisen suppilomassankokoojan paikalla. Kylän puolella jokea ei siis ollut mitään rakennuksia. Vanha tuttu „Riisteri” on kokonaisuudessaan kuin eilispäivältä. Samoin varasto n:o 1, entinen „Paperimaskiini”.

Allekirjoittanut on kuvan johdosta tehnyt laajoja kiertokyselyitä vanhojen tervakoskelaisten parissa ja tiedustelujensa perusteella uskallan väittää että vuosiluku 1886 on ehdottomasti väärä.

Kuva on täydetty ottamalla viimeistään 1876. Nykyinen lamppuvalssiosasto, joka lehtee pitkin joen v. rrtta kuvan julkisivun keskustasta on ollut jo olemassa 1886, sen todistavat vanhat „Kunniakaartilaisemme”. Sisä kuvan aikamäärään lähden vaan on epävarmuutta. Toivottavasti joku vanhan polven mies tarkasti tutkii yllä olevaa kuvaa ja verestää muistojaan ja selostaa tämän lehden painoilla olettamuksia ylläolevan kuvan iästä. Muistelkaapa millainen tehdas oli työhöi tullessanne. Oliko lomp-

puvllsitt nykyisessä paikassaan silloin 70 luvulla vai olivatko siellä valkaisuvalsiens puolella? Nykypäivien tervakoskelaiselle olisi mielenkiintoista tietää ajankohtia osapuilleen. Siis kertomaan „olleista ja menneistä” ja se tuo varmasti valaistusta moneen kylämme ja tehtaan historialle tärkeään seikkaan.

Innostunut.

— Valokuvauksella huomattava saavutus. Hra Väinö Talvio Kytäjältä sai suuressa valokuvauksilpailussa Genevessa D:sarjassa toisen palkinnon, kunniamitalin. Osanottajia oli 47 maasta 3 miljoonalla valokuvalla. Kuten muistetaan oli hra Talvio 10 vuotta sitten Tervakoskella toimiessaan innostunut amatöörivalokuvaaja. Palkittu kuva on otettu viime kesänä hra V. Talvion kotisaunasta Toivassa. Olemme haastatelleet hra Talviota ja hän kertoo.

„Kyllähän se oikeastaan oli melko hyvä saavutus koko maailmaa käsittävässä kilpailussa. Aiheensa puolesta vielä erikoinen, ulkomaalaisten silmillä nähtynä, suomalainen sauna. Kesälomalla Toivassa käydessäni otettu. Ehkäpä se siellä maailmassa levittää tietoa rakkaasta saunastamme. Otin siihen osaa vähän kuin leikkiläni. Kuvieni valmistamiseen en kiinnittänyt sitä huolta kuin olisi pitänyt.

Siihen aikaan kun minäkin Tervakoskella olin, oli siellä valokuvaus hyvällä alulla Usealia oli kamera ja kaippa niitä on vieläkin. Teillähän sopisi siellä perustaa esim. jonkinlainen valokuvauskerho, jossa kokousten, illanviettojen, kilpailujen y. m. s. muodossa veisitte valokuvausharrastusta eteenpäin. Kilpailuhan on monen muunkin inhimillisen toiminnan kannustimena ja samaa on sanottava valokuvauksestaakin. Valokuvaukselle kylläkään ei anneta kaikissa piireissä täyttä arvoa. Varsinkaan ei myönnetä sille mitään taiteellista arvoa. Olkoon sen laita miten tahansa, ja väitteleköön siitä oppineet. Mutta samoin kuin hyvän taideteoksen katseleminen herättää meissä vastaavia mielialoja ja tunteita niin aivan samoja tunteita liikkuu mielessämme katselemme hyvää valokuvaa. Ja vaikka valokuvaaminen onkin koneellista hommaa niin lopputulokseen asianomainen henkilö voi vaikuttaa monilla keinoilla, kun niitä vaan taitavasti osaa käyttää. Ja aiheita on loppumattomiin. Kunpa vaan saataisi amatöörivalokuvaus palvelemaan sellaisia aiheita joilla on merkitystä kansantieteelle ja kotiseutututkimiselle. Paljon voisi valokuvaus tälläkin alalla saada arvokasta ja hyvää talteen”.

Ilmoitus.

Sattuneesta syystä pyydetään paikkakuntalaisille ilmoittaa, että Avustustoimikunta päättää kokonaisuudessaan esim. vaatetusavustuksien jaosta, joten kuljeksivia reisumiehiä ei ole neuvottava avustustoimikunnan varastonhoitajan luovutusapua saamaan. Nämä varastot ovat kerätty paikallisen väestön auttamiseksi sekä toimitettavaksi Punasen Ristin välityksellä Suomen hädänalaisille seuduille.

Samalla pyydetään huomauttaa että ruoka-avustuskortteja jaettaisiin vain avun tarvitsijoille eikä esim. kuljeksiville kauppiaille, jotka pyytävät ostaakseen ruoka-annoksen.

Avustustoimikunta.

TAISTELUNMUKAINEN AMMUNTA.

XIII alueen suojeluskunnat suorittivat viime sunnuntaina keskenään kilpailun taistelunmukaisesta ammunasta Viralassa. Kutakin suojeluskuntaa edusti ryhmänjohtaja ja 6 miestä. Tämä kilpailumuoto on ollut lähemmin selostettuna Hakkapeliitassa, mutta mainittakoon tässä, että se käsittää ryhmänjohtajan ja hänen miestensä sotilaallista esiintymistä, havaintokykyä ja ampumistaitoa.

Tulokset olivat:

	T:koski	Vanaja	J:kala
Ryhm. joht. pist.	71,70	63,30	58,90
Ryhmän pist.	72,60	76,90	75,20
Ampuma pist.	89	16	13
Yhteensä	233,30	156,20	147,10

Kilpailun ampumatulokset jäivät kovin alhaisiksi pimeän tähden, josta eniten kärsivät Janakkala ja Vanaja mutta myös Tervakosken tulos olisi saattanut nousta kirkkaan sään vallitessa.

Tervakosken ryhmää johti väpeli H. Josefsson Vanajan ryhmää sk kers L. Mikkola ja Janakkalan ryhmää sk. alik. A. Jaakkola

PAHANTEKOJA.

Hikiästä Tervakoskelle johtavalla Imatran sähkölinjalla on viime aikoina eristäjiä säretty. Kun tämä linja kuljettaa noin 20.000 Voltin sähkövirtaa, on ilman muuta selvää, että tällainen eristäjien rikkominen on hengenvaarallinen, sillä kun johtolangat tukevat kosketuksiin pylvään kanssa, johtaa tämä sähkön maahan ja pylvään läheisyydessä kulkevat ihmiset ja elukat voivat saada kuol-

TERVAKOSKEN KLUBIN

ELOKUVAT

„Unkarilainen rapsodia”

Pääosissa:

Dita Parlo — Villy Fritsch — Lil Dagover

Näytetään sunnuntaina kello 19

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk 6

Lapsille samana päivänä kello 18:30

„SEDÄN SEIKKAILUT”

SUOJELUSKUNTALAISET JA LOTAT

tulkaa joukolla viettämään yhteistä

Pikkujoulua

Seurahuoneessa tänään klo 19.

„Ukko-kerho”

kokous huomenna klo 15 Keskusteluyksymys: Miten valittu kansaneduskunta olisi paras, alustaa B. Laitio.

Lotat.

Jäsenmaksut kannetaan ensi kokouksessa maanantaina joulukuun 7 p:nä Puheenjohtaja.

HYVÄÄ HOITOA SYNNYTTÄVILLE

Hinnat 600,-, 500,-, 350,-. Huom. Lämpöhuoneet. Riihimäen yks. Syntystalitec, Tempelkatu 12

Hämeen Sanomat

v. 1932.

saa tilata allekirjoitaneelta.

Emil Jokinen.

lettavan sähköiskun

Valtion Voimalaitos onkin katsonut asian niin tärkeäksi, että se on lähettänyt paikkakunnalle etsivän ottamaan selvää rikoksen tekijöistä. Etsivä onkin tässä tehtävässään onnistunut, ja syytteen asetetaan kolme Paiston poikaa, jotka kivillä ovat heittäneet eristäjät rikki. Samassa yhteydessä saatiin puhelineristäjien särkiöitä kiinni, jotka myöskin saivat vastata teoistaan.

Siis, pojat, pysykää loitolla sähkö- ja puhelinlinjoista.

Tervakoskella marraskuun 28 p:nä 1932.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 49.

LAUANTAINA 5 p:nä JOULUKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikeran 9.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

Ilhtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

Postiauto

kuulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Kuollut. Viime lauantaina kuoli Tervakoskella kuusi vuotta sairastettuaan leskirouva Maria Erikson 77 vuoden ikäisenä. Lähinnä jäivät suremaan tytär ja kaksi poikaa perheineen.

— Kuollut. Marrask. 19 p:nä kuoli Kanadassa Montrealissa ent. tervakoskelainen, rouva Hilma Laitio 42 vuoden ikäisenä. Lähinnä jäivät suremaan Tervakoskella asuvat tytär, Annikki Laitio, ijäkkäät vanhemmat, sisar ja kaksi veljeä perheineen.

— Janakkalan Säästöpankin isännistö valitsi viime lauantaina pitämässään kokouksessa isännistön uudelleen hra A. Vallinheimon Tervakoskelta ja hallitukseen samoin uudelleen hra B. Laition Tervakoskeita.

TERVAKOSKEN KAIKU

10:s VUOSIKERTA.

tarjotaan tilattavaksi v. 1932.

Pienen yhteiskuntamme äänenkannattaja tarjoaa tilattavaksi kymmenennen vuosikertansa. Kymmenen vuoden jatkuva toiminta tällaisilla paikallisilla julkaisuilla on jo saavutus. Että tervakoskelainen ja sen lähimmän ympäristön sekä laajalle ympäri maapiiriä siirtyneet tervakoskelaiset yhä kasvavalla joukolla ovat vuosi vuodelta „Kaiun” ympärillä pysyneet, osoittaa että ajatus paikallisesta lehtisestä on oikeaan osunut. Tulemme siis edelleenkin tarkasti seuraamaan kylämme rientoja ja virtauksia ja tulemme kuten tähänkin asti kiinnittämään suurta huomiota vanhan Tervakosken elämän ja olojen kuvailuun.

Lehden toimituksella on ollut koko elinaikansa onni saada avustajikseen lukea paikkakunnan sivistys- ja edistysrienteiden eturintaman väestö. Heidän arvokkaaseen apuunsa edelleenkin luottaen lähtee lehtemme kymmenennellekin vuositapaleelle.

Lehtemme tilaushinta Smk. 12:- vuodelta paikallistilailta ja Smk. 15:- postitse tilailta pysyy entisellään ja paikallisiksi asiamiehiksi ovat lupautuneet: varastonhoitaja N. Orasmaa, metsäkasööri A. Vallinheimo, nti Vieno Sinisalo ja nti Hilma Selin.

Lähtiessään 10:vuotistaipaleelleen toivoo „Tervakosken Kaiku” löytävänsä entiset tilaajansa ja entiset avustajansa „sormi sormien lomassa” yhteisessä työssä pikkuyhteiskuntamme tässäkin muodossa tehtävän yhteisen valistustyön ympärillä.

Toimitus.

Itsenäisyyspäivänä.

Huomenna viettää Suomi itsenäiseksi julistautumisensa vuosipäivää. Jouluk. 6 p. 1917 teki kansaneduskuntamme päätöksensä julistaen maamme isenäiseksi kansakunnaksi, mutta tulos oli kuten kaikki muistavat suurten taisteluiden ja uhrien takana. Todellisen oikean itsenäisyytensä saavutti maamme vasta seuraavan vuoden kevät-talvella, jolloin kansamme parhaimmisto, sen valkoinen aines, aseellisesti karkoitti rajantakaisen vanhan sortajamme maasta ja vapautti maan heihin yhtyneistä harhautuneista kansalaisistamme.

Silti on jouluk. 6 päivä aina säily-

vä virallisena itsenäisyyspäivänämme. Tuon päätöksen takana seisoi yksimielisenä kansaneduskunnan koko yhteiskuntaa säilyttävä aines. Vain toisen kerran on tämän saman kansanosan edustajat löytyneet yhtä yksimielisinä, viime vuoden tasavaltamme suojelustakia hyväksyttäessä.

Tämä itsenäisyyspäivä löytää tavallisuuden mukaan kansamme taasen rikkinäisenä, keskinäisten eripuraisuuksien ja epäilyjen leikontamana. Rajantakaiset maansa petturit ovat valveilla ja keskuudessamme elävä kumouksellinen aines on valppaana seuraamassa hetkeä, jolloin valkoisen aineksen keskinäinen erimielisyys on sen tehnyt tarpeeksi hei-

koksi, ryhtyäkseen toimintaan. Yleinen maailmanpula ja taloudellinen epävarmuus muokkaavat maaperää maanalaiselle, ulkopuolisesti johdetulle kiihoitustyölle vaan se kansanainees, joka 14 vuotta takaperin sai kalliin hinnan tämän maan itsenäisyyden lujitetuksi, ei salli näitä arvoja uudelleen vaarantaa, mutta vaapaamieliset haihattelijamme näkevät siinä yhtä suuren vaaran: kansanvaltaisten lakiemme menestyksen muka. Vasemmistomme lietsoo vihaa ja eripuraisuutta valkoisen aineksen välillä.

Nyt itsenäisyyspäivänä on todettava, että ellei yhteiskuntaa säilyttävä aineksemme avoimin silmin kulje maan itsenäisyyttä ja vapautta turvaavaa olo-tilaa kohti, niin kyllä voidaan sanoa, että nuori itsenäisytemme sittenkin vielä seisoo haurailta puujaloilla.

Koko Euroopassa on kuohuntaa, hallitusmuotoja muuttuu, kumouksia tapahtuu, mutta tämän itsenäisyyspäivän suuri tunnus meillä pitäisi olla tieto siitä, että se kansanainees, joka tämän itsenäisyyden kerran hankki se sen osaa myöskin säilyttää ja että sen säilyttämiseksi on paljon luovutettava ennakkoluuloista ja erimielisyyksistä. Suuren asian hoito vaatii aina suuresti ja ennakkoluulottomasti ajattelevia aikalaisia.

B. L.

— Tervakosken Sk itsenäisyyspäivän vietto. Tänä vuonna ei Tervakosken Sk. ole paikkakunnalle järjestänyt Itsenäisyysjuhlaa, vaan viettää se itsenäisyyspäivän tekemällä matkan Jumalanpalvelukseen Janakkalan kirkkoon, johon saapuu myöskin Janakkalan Suojeluskunta. Tällainen vapaaehtoisen puolustusvoimamme kerääntyminen Herran huoneeseen näinä vaikeina ja risti-riitojen täyteisinä aikoina onkin kauneinta itsenäisyyspäivän viettämistä. Toivotavasti suojeluskuntalaiset viimeistä miestä myöten ovat matkalla mukana.

— Janakkalan seurakunnan kirkkovaltuuston kokouksessa viime sunnuntaina päätettiin m.m. seuraavat asiat:

Käsiteltiin ensi vuoden tulo- ja menoarvio ja hyväksyttiin se kirkkohallintokunnan laatimassa muodossa. Menoja on arvioitu kaikkiaan 345,200 mk. ja verotuksella on koottava 172 tuh. mk.

Veroäyri jää entiselleen 50 penniksi kunnalliselta veroäyriältä sekä henkilömaksu 5 mk

Kirkon keskuslämmityksestä keskusteltua asetettiin toimikunta tutustumaan ja tarkastamaan Espoon kirkossa olevaa sähkölämmitystä.

Kirkkoneuvostoon valittiin m. m. J. J. Joensuu ja K. G. Enqvist uudelleen.

TÄMÄN VUODEN JOULUMERKKI.

Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys on jälleen lähettänyt liikkeelle joulumerkinsä. Se on taitellija Martta Wendelinin piirtämä.

Joulumerkkiä myymällä kootaan meillä, kuten muuallakin maailmassa, varoja tuberkuloositaisteluun. Tämän vuoden merkistä saatavat tulot käytetään parantolahoidon hankkimiseen varattomille keuhkotautisille, siis tarkoitukseen, jota kuka hyvänsä mielellään avustaa ja johon kireän ajan vuoksi tarvitaan entistä enemmän varoja. Huononakin aikana sentään kaikkein useimmilta liikenee muutama 50-penninen joulumerkkien ostamiseen. Kun pääsisimme edes viime vuoden tulokseen, joka oli 212,947 markkaa, niin saisi moni sairas apua.

Koristakaamme siis kaikki kirjeemme jo heti joulukuun alusta lukien joulumerkillä, puhumattakaan varsinaisista joulukirjeistä ja -kortteista, jotka ovat kuin viallisia, ellei niissä ole joulumerkkiä, samoin uudenvuoden onnittelet.

Joulumerkkejä myydään kaikissa postitoimistoissa, kirja- ja paperikaupoissa, osuusliikkeissä y.m. Niiden hinta on 50 penniä kpl

Syyskokous.

Etelä-Janakkalan maamiesseuran syyskokous pidetään Vähkkälän Kalkkialassa joulukuun 10 p:nä 1931 klo 16 (4). Kokouksessa käsitellään sääntöjen määrittämät asiat. Agr. Kjälidström pitää kokouksen päätyttyä esitelmän aiheesta karjan rasvaprosentti.

Janakkalassa, jouluk. 1 p:nä 1931.

Johtokunta.

„Ukko-kerho”

Kokous huomenna klo 15 Kysymykset: Mitä on anarkismi? alust. hra A. Luhta. Luonnonsuojeluksesta, alust. hra M. Forsman.

ELOKUVAT

„Länsi-rintamalla 1918”

Suurenmoinen järkyttävä sotakuvaus.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina kello 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-

Lapsille samoina päivinä kello 18:30

„SAIPPUAKEITTO”

Lotat ja Suojeluskunta.

Kirkkomatka huomenna sunnuntaina. Kokoon-tuminen Konttorin edustalla klo 8:15.

Lotat.

Tämän vuoden viimeinen kokous pidetään ensi maanantaina, jouluk. 7 p:nä.

Jäsenmaksujen kanto.

Puheenjohtaja.

HYVÄÄ HOITOA SYNNYTTÄVILLE

Hinnat 600.-, 500.-, 350.-. Huom. Lämpöiset huoneet. Riihimäen yks. Synnytyslaitos, Tempellicatu 12.

TYTTÖJEN VOIMISTELU

alkaa huomenna, sunnuntaina kello 10 Keilahuoneessa.

Johtaja.

Kielto.

Laillisen edesvastuun uhalla kielletään Tervakoski Osakeyhtiön mailla oravan ampuminen ampumislupa-ajoista rupumatta.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Juhla lähestyy!

Tyytyväinen hymy huulillaan kertoo moni perheenemäntä saaneensa kerankin oikein maukasta kahvia, kun pannu oli tinattavana Antti Tammissella. Siellä tinataan halvasta hinnasta muutkin kupari-asiat hyväksi.

Jouluksi teettäkää pullapellit, pastinlaatikot, kaakkuvormut ja lintupuura y. m. pelti- ja läkkiteokset

Antti Tammissella, kylä

Tervakoskella joulukuun 5 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 50.

LAUANTAINA 12 p:nä JOULUKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 23.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

Uhteivät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

Postiauto

kuulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoimena joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— Jumalanpalvelus Tervakoskella huomenna klo 13. Saarnaa pastori Lehtonen.

— Hopeahäitään viettivät viime sunnuntaina maanviljelijä Otto Marttila ja puolisonsa Hilda o. s. Mattila.

— Hirviä luistele massassa. Viime lauantaina ylitti Joensuun lahden jään kolme mitä uljainta metsiämme koristusta. Kaksi oli urosta ja yksi naaras. Ne tulivat jälle Pajunojan alapuolelta ja nousivat maalle toisella puolen ylväästi astellen talon peltoja ylös toiselle puolen metsään. Tapaus osoittaa että hirvet alkavat metsissämme lisääntyä oltuaankin jo vuosikymmen takaperin sukupuuttoon kuolemassa.

Hiihtämään!

Taasen olemme päässeet aikaan, jolloin maamme urheilusta sanoisinko „raikkain”, hiihtourheilu, tarjoaa viehätystään. Olemme lukeneet sanomalehdistä, miten Kolilla talviolympialaisiin aikovat poikamme ovat lunta odotelleet valmentuakseen kunniakkaaseen maansa edustukseen. Nyt on lunta jo kaikille tarjona. Jäät ja pellot ovat jo hiihtokunnossa. Siis suksia kuntoon laittamaan ja ulos luontoon.

Hiihtourheilua pitävät asiantuntijat terveellisimpänä ja kehittävimpanä kaikista urheilusta. Se karkaisee ja terästää henkityselimiä, se antaa kaikille jäsenille suhteellisesti samanlaista liikuntaa, voimistelua. Se sopii yhtäläisesti miehille ja naisille, vanhoille ja nuorille. Ja lopuksi se on kai urheilusta vaarattominta, eilei nyt tahalla etsi hurjia laskupaikkoja.

Tehtaan ilmassa päivänsä viettäneelle on totisesti hiihto se parhain lääke. Se parantaa kalpeat posket. Se on paras sairaanhoitaja!

Voimakkaana kaikukoon siis alkavana talvena kaikille kehoitus: Hiihtämään!

E r ä s.

KUOLLUT.

Viime lauantai-iltana kuoli äkkiä sydänhalvaukseen Tervakosken kartanon työnjohtaja Juho Koskela 57 ja puolen vuoden ikäisenä. Työnjohtaja Koskela oli syntyperäisiä paikkakuntalaisia ja oli hän hoitanut nykyistä vastuullista tehtävänsä 33 vuotta suurella harrastuksella ja asiantuntemuksella, vaikkakin hän oli ammattitaitonsa saavuttanut vain kokemuksen koulussa.

Työnjohtaja Koskela oli oikea rehti hämmäläispersoonallisuus, koruton ja suora, mutta juuri nämä avut olivat tehneet

hänet pidetyksi sekä johdettaviensa, että kaikkien niiden parissa, joiden kanssa hän joutui kosketuksiin.

Työnjohtaja Koskelalla oli yleisiin rientoihin nähden kaksi harrastusta, jotka saavat joukosta poistunutta paljosta kiittää. Palokunnassa hän oli alusta alkaen esimerkiksi kelpaavalla innolla mukana. Viimeiset kaksi vuosikymmentä hän oli palokunnan rahavarain hoitajana, koko ajan toimien johtokunnassakin. Samoin oli hän Osuuskaupan hallituksen jäsenenä useat vuodet.

Työsaralleen ja kotiseudulleen kaikkensa omistaneelle uuraalle vainajalle kohoaa monta kaipaavaa muistoa. Lähinnä suremaan jäivät puoliso, sekä tytär perheineen.

MILLOIN JA MITEN ME OLEMME OIKEASSA?

Me vaadimme tavallisesti omille mielipiteillemme ehdotonta oikeellisuuden tunnustusta, sillä me luotamme omaan erehtymättömyyteenme tahii sen ympäristön, tuon meidän maailmamme erehtymättömyyteen, siis niiden, jotka ajattelevat yhdenlaisesti meidän kanssamme. Mutta silloin kun me tahdomme toisia omaksumaan saman katsantokannan joissakin kysymyksissä täytyy meidän muistaa, että toisissa olosuhteissa kehittyneet voivat samoista asioista omaksua toisenlaisen käsityskannan, sillä meidän kaikkien mielipiteisiin vaikuttavat ne ulkolaiset ja sisäiset olot ja virtaukset, joiden piirissä kehityimme ja olemme. Se, mikä toisen mielestä on oikein, voi olla toisesta mielestä vähemmän paikallaan. Mutta kun me joudumme toistemme kanssa tekemiseen joutuvat myös ei mielipiteet vastakkain ja kuitenkin niiden täytyy sopeutua yhteen, sillä muuten ei mitään yhtenäistä voi syntyä eikä rakentaa. Arvostellessamme näinollen toisten mielipiteitä täytyy meidän lähteä siltä pohjalta, että mahdollisesti kumpikin tavallaan ajattelee oikein ja näinollen meidänkin on syytä tarkastaa ja mahdol-

lisesti tinkiä omistakin mielipiteistämme. Sillä muuttuvathan meidän omatkin mielipiteemme. Emmehan me eri ikäkausinaan näe asioita samassa valossa. Usein tulemme huomaamaan, että meidän nopeastikin tulee muuttaa entistä katsantokantaamme, huolimatta siitä, että me tahdomme ja meidän tuleekin olla itsenäisesti ajattelevia ja yksilöllisiä. Meillä on tietenkin oikeus koettaa m. m. vaikuttaa toisten mielipiteisiin, mutta samalla meidän tulee olla suvaitsevia myöskin toisten ajattelutavalle ja näinollen löytää se yhteinen pohja missä oma harjittu vakaumuksemme, sekä toisten katsantokanta voivat yhtyä yhdistäväksi, luovaksi voimaksi, sille yhteisöille tai yhteiskunnalle, jonka piirissä toimimme tai vaikutamme. Ennen kaikkea muistakaamme aina, että rakentava työ on aina sinunauksellista. Hävittävät, repivät voimat ne tuovat eripuraisuutta ja tuhoa tullessaan.

S.

Talvinen urheiluelämämme laajenee.

JÄÄPALLO

UUTENA HARRASTUKSENA URHEILURIENNOISSAMME.

Saadaksemme enemmän uutta ja samalla laajempaa harrastusta talviseen urheiluelämäämme ovat paikkakuntamme asianharrastajat päättäneet ottaa jääpallon vakinaiseksi ohjelmaksi urheiluharrastuksissa.

Saadaksemme asian ripeään vauhtiin on ensimmäinen yhteisharjoitus järjestetty jo ensi sunnuntaiksi (13./12.) kello 10. Sitä varten siis jo nopeasti luistimet esille ja saman tien myös jalkaan — sillä viikkoa myöhempää (20./12.) täytyy jo olla kilpailuasenteessa vanhaa pesäpalkilpaveikkaa Hausjärven Urheilijoita vastassa, jotka tälläkertaa ovat meille opettajan ja vanhemman veljen asemassa.

Päästäksemme säännöistä ja muista peliteknillisistä seikoista jonkun verran perille on t. k. 16 p. kello 19:ta järjestetty keskustelukokous ja jonkunlainen luennon muotoinen tilaisuus Seurahuoneessa. Pois siis syyskauden uneliaisuus ja teräskengät jalkaan, sitä vaatii terveen, voimakkaan nuorison omat terveydelliset edellytykset. Sitä vaatii myöskin se seikka, että meille on luistelua varten hankittu myös kustannuksia kysyvä luistin- ja jääpallorata.

Siis teräskengät ja jääpallomailat esiin!

V.- JA U.-SEURALLE UUSI NIMI.

Koska nimi Tervakosken Voimistelu- ja Urheiluseura on liian pitkä ja käytännössä hankala, on johtokunta katsonut tarpeelliseksi ensi vuosikokousta varten hankkia nimehdotuksia jotka olisivat lyhyitä, mutta silti tarkoitustaan vastaavia. Henkilöt, jotka ovat halukkaat ehdottamaan uutta nimeä seurалlemme, voivat lähettää ehdotuksensa suljetussa kirjekuoreessa ennen ensi tammikuun 15 päivää seuran sihteerille Mauno Syrjäselle.

V.- ja U.-seuran Johtokunta.

HUOMIOITA MAAKUNTAIN PESÄPALLOELÄMÄSTÄ.

Pesäpalloliljain vuosikirjassa kirjoitetaan m. m. seuraavia huomioita maakuntain pesäpalluelämästä:

Suomen tämän vuoden pesäpallomestaruuskilpailuille antoivat oman erikoisen leimansa n. s. aluesarjat, jotka yhdessä muodostivat B-sarjan. Suuren yleisön tietoisuudessa viime mainittu tosin jäi A-sarjan rinnalla miltei kokonaan varjoon. Joukkue, joka putosi seitsemän armoitetun joukosta pois, painui ikäänkuin suureen tuntemattomuuteen, melkoiseksi osaksi ulkopuolella niin maan pesäpallövän kuin sanomalehtienkin huomion. Tämä asiointi on itseasiassa peräti valitettava. Vaikka Suursaria luonnollisestikin aina tulee olem- an yleisön pääasiallisen mielenkiinnon kohteena, on kuitenkin syytä kiinnittää B-sarjaan paljon enemmän huomiota, kuin mitä tähän asti on tehty. Sillä B-sarjan suuresta merkityksestä kansallisen pallolimuotomme kehitykselle tuskin voidaan olla erimieltä. A-sarja tarjoaa kansan nähtäväksi sen, mitä pesäpallopelissä on suurimpaan valmiuteen ja taituruuteen kehittynyt. B-sarja taas näyttää pesäpallon valtavan laajuuden ja voiman, todistaa, että nimitys kansallispeli on tässä kohden paikallaan. A-sarja kehittää pehittää pesäpallopelin korkeimpia, niin teknillisiä kuin taktillisiakin vaihteita, B-sarja puolestaan tekee sitä tärkeää syvämuokkaustyötä, johon pelin tuleva elinvoimainen kehitys perustuu.

Varsinainen B-sarja oli ensi kerran viime kilpailukautena toiminnassa. Siitä huolimatta liittyi siihen lähes kuusikymmentä joukkuetta, joitten suorittaviksi tulevien otteluiden lukumäärä on lausuttava varsin kunnioitettavalla kolminumeroisella luvulla. Maa oli jaettu kahdeksaan eri alueeseen.

Etelä-Suomi oli B-sarjan alueista joukkorikkain. Kokonaista kuusitoista seuraa oli ilmoittautunut mukaan.

Alue jaettiin kolmeen lohkokoon. Pohjoisessa selviytyi voittajaksi TUS, HPK:n ja HTU:n jakaessa seuraavat sijat. Kes-

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Luvattomilla teillä

Pääosassa:

BILLIE DOVE

Näytetään lauant. ja maanant. klo 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6-

Lapsille samoina päivinä kello 18:30

„ISÄUKKO TANSSII”.

Pikkujouluansa

viettä

TERVAKOSKEN V.- & U.-SEURA huomenna, sunnuntaina alkaen kello 18 Jäsenet perheineen tervetuloa!

Joulukukkia

saa tilata ensi viikon aikana.

V. Pulkkiselta

HYVÄÄ HOITOA SYNNYTTÄVILLE

Hinnat 600,-, 500,-, 350,-. Huom. Lämpösi- huoneet, Riihimäen yks. Synnytyslaitos, Tempellicatu 12.

— Kansakoulun kuusijoulu on lauantaina, t. k. 19 p:nä klo 16.

Kaikki tervetulleita!

— Piirteitä Suomen te- d a s h i s t o r i a s t a. Ensimmäiset pain- hiomat, seluloosa- ja paperitehtaat, Jal- Maunoian kirjoittama ja Suomen Paperi- ja puutavaralehden kustantama kirja on toimitukselle lähetetty. Kirjan hinta on 35,- ja on siinä m. m. kuvitettu laajaho- selustus esim Tervakosken tehtaasta sen alkuvuosilta. Kehoitamme lukijoitamme hankkimaan kirjan itsel- een.

kilohkossa löi järvenpää kaikki vastusta- jansa, Tahkon pitäessä huolen toisesta sijasta. Pääkaupungista selviytyi jatko- maan odotuksien mukaisesti HPL, joka sitten voitti vakuuttavasti JP:n. A'nen loppuottelussa tapahtui aikamoinen yllä- tys. Takavuosien vakituinen mestaris- ramme, HPL, sai tunnustaa Tervakosken yritteliään joukkueen paremmakseen. Näin raukesi pääkaupungista mahdol-isuus saada toinen sija A-sarjassa.

Tervakoskella joulukuun 12 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 51.

LAUANTAINA 19 p:nä JOULUKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 23.12 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus on Jouluaamuna kirkossa klo 6 ja Tervakoskella klo 9.

MAATALOUSNÄYTTELY TERVAKOSKELLE.

Etelä-Janakkalan maamiesseuran syyskokouksessa eilen Vähikkälän Kalkkilassa keskusteltiin m. m. alustavasti tulevasta maatalousnäyttelystä, joka pidetään joko vna 1934 tai 1935 Tervakoskella. Näyttelyyn osallistuvat kaikki maatalousjärjestöt ympäristökunnista. Jatkuvat toimenpiteet asiassa jätettiin seuran johtokunnalle.

— Tervakosken Osuuskaupan liikennehoitajaksi on valittu entinen liikennehoitaja Pekka Törnroos uudelleen.

Kansanäänestys kieltolaista.

Vihdoinkin on valtiovallan taholta kiinnitetty vakavampaa huomiota siihen kurjuuteen, jossa kansamme on viimeiset kymmenen vuotta kieltolain ansiosta ollut. Tämän vuoden viimeisinä päivinä toimitetaan neuvoa antava kansanäänestys siitä, mitä alkoholilainsäädäntö kansanennemistön mielestä olisi paras. Nyt siis saa kansa sanoa sanottavansa olotilasta, johon kieltolaki on raittiustilanteen maassamme painanut. Alkoholijuomia on helposti saatavissa kautta maamme, sen syrjäisemmissäkin kylissä. On muodostunut kokonainen ammattikunta — ja vaurastunut ammattikunta — tätä alkoholijuomien tarvetta tyydyttämään. Vuodesta vuoteen ovat nämä salakauppiat saaneet jatkaa turmiollista liikettään, ilman että he ja väkijuomien nauttijat ovat maksaneet minkäänlaista veroa yhteiskunnalle tästä. Sen vuoksi tällaisena aikana, jolloin lainkuuliaisat tahtovat nääntyä verotaakan alle, on kysymys alkoholijuomien verottamisesta saanut entistä enemmän sekä siveellistä että oikeudellista pohjaa.

Viimeinen, voimakas sysäys alkoholilainsäädäntömme muuttamiseksi on lähtenyt syvästi raittiusmielisistä piireistä, jotka avoimin silmin kulkevana ovat nähneet tilanteen vuosi vuodelta huononevan. Kieltolain ylläpitämisen puolella taas löydämme vaikeimmin käännettävissä eräiden puolueiden puolueohjelmat, sekä joukon intoilijoita, jotka kieltolaista runsaan valtioavustuksen varassa ovat tehneet siitä ammatin itselleen, ja vielä trokarit, joiden ansiomahdollisuuksia kieltolain kumoaminen pahasti järkyttäisi.

Käsitteet siis selviksi! Äänestys koskee yksinomaan kieltolakia, jonka merkitys ulottuu yhtäläisesti kaikkiin kansankerroksiin. Puolueilla ja niiden oh-

jelmilla ei ole äänestyksessä osuutta, vaan jokainen äänestää oman vakaumuksensa mukaisesti. Kun kansaan kerran vedotaan, tulee kansan myöskin vastata eikä puolueiden.

Jos maassamme viimeisinä vuosina osakin siitä hälystä, jota n. k. raittiusväen taholta on käytetty toivottamaan kieltolain pönkittämiseen, olisi käytetty vakaumuksen perustuvaan raittiustyöhön, olisi lopullinen menestys varmasti ollut tuottoisampi. Kieltolain koventamisilla on pakoitettu salakuljettaja-armeija verottomilla varoillaan yhä menemään tekniikan viimeisten saavutusten avulla eteenpäin ja tuloksena on että yhä helpommaksi ja helpommaksi käy alkoholin saanti sisämaassa. Jos tämä neuvoa antava kansanäänestys tuo tuloksen, että alkoholilainsäädäntömme on muutettava, tekee kansaneduskuntamme toivottavasti rohkean otteen ja järjestää kaupunkien verotuksenalaisen alkoholimyynnin ja näin tuhoaa vähitellen trokarien ammattikunnan. Kansamme pääsisi alkoholikysymyksessäänkin „laillisiin oloihin”, joka totisesti ei olisi liian aikaista.

Millaiseksi äänestys on muodostuva, on vielä vaikea sanoa. Kysymys on intohimoja kiihoittava ja kiihkoilijoille perin otollinen. Asiallisuus saattaa tällöin helposti jäädä syrjään ja joukkoihin koetaan istuttaa vieraita käsityksiä äänestyksen todellisesta aiheesta, mutta toivomme että lehtemme lukijakunta muodostaa ennakkoluulottomasti ja terveen järkensä neuvoa käyttäen mielipiteensä, osallistuu kansanäänestykseen ja on mukana nyt kireän taloudellisen pulan aikana järkevämpää olotilaa luomassa. Ei riitä se, että jättää äänioikeutensa käyttämättä, on puolueeton. Se jättää epävarmuutta edelleenkin asemaan. Äänioikeus on käytettävä, joko äänestää kiellon pysymisen puolesta ja tukea nykyistä surkeutta tai rohkeasti äänestää alkoho-

lilainsäädönnän muuttamista olevien olojen terveytymiseksi.

Kaksi maata maapallolla on uskal-
tanut ottaa käytäntöön kieltolain. Suuri
ja rikas Amerika ja pieni ja köyhä Suo-
mi. Amerika suurine rikkauksineen huo-
juu sinne ja tänne kumotako se vai ei,
täytäntöön sitä ei saa. Onko meillä köy-
hässä Suomessa varaa pitää lakia, joka
antaa keski-Europan valtakunnille tilai-
suuden salakuljettaa tänne „tunkioistan-
sa” keittämän myrkyä. Silloin kuin koko
Europa julistaa kieltolain, silloin olemme
ensimmäisenä mukana, mutta nyt äänes-
tääkäämme se kumottavaksi, jotta tähän-
astiset verovapaat „trokaritkin” saisivat
ryhtyä hyödylliseen työhön.

Viiva siis listassa sarakkeeseen n:o 3.

ETELÄ-JANAKKALAN MAA- MIESESEURAN

s y s k o k o u s

pidettiin t. k. 10 p. Vähikkälän Kalkki-
lassa. Kokouksen puh. johtajana toimi mv.
K. Nuoritalo ja sihteerinä mv. T. Joensu-
u. Kokouksessa käsiteltiin seuraavat
asiat:

Seuran ensi vuoden toimintasuunni-
telmassa päätettiin huomiota kiinnittää
lammastalouteen. Niinikään pidetään ka-
na- ja karjatalouskurssit. Edelleen pää-
tettiin tukea karjantarkastusyhdistys Maito
I:ta, johon pääasiassa kuuluu pienvil-
jelijöitä. Vielä päätettiin ensi keväänä
toimeenpanna lannoituskokeita.

Johtokuntaan valittiin uudelleen
erovuoroiset mvt L. Alfthan ja A. Ant-
tila sekä rva Anni Koskinen ja varalle
agron. J. Kjälström ja mv. J. Heikkilä.
Tilintarkastajiksi valittiin mvt T.
Dahlsten ja J. Joensuu, varalle rva Hil-
ja Heikkilä ja mv. J. Tuomola.

Edustajiksi H.I. Maanviljelysseuran
kokouksiin valittiin mvt J. Heikkilä, T.
Dahlsten ja J. Maenpää, emäntä Anna
Keskivari ja mv. T. Joensuu sekä varal-
le mv. J. Anttila ja rva Hilja Nuoritalo.

Jäsenmaksu päätettiin pysyttää en-
nallaan 50 penninä peltohehtaarilta ja 5
mk. jäseneltä.

Kokouksen päätyttyä piti agronoo-
mi J. Kjälström mielenkiinnolla seura-
tun esitelmän rasvaprosentin kohottami-
sesta karja- ja maitotaloudessa.

K i i t o k s e m m e

pyydämme lausua Tervakosken V.- ja U.
seuralle meille järjestetystä hupaisesta
„Pikku-Joulusta” viime sunnuntaina, se-
kä Tervakoski o. y. mainitussa juhlassa
meille jaetusta lahjasta.

Kutsuvieraat.

— H a u t a u s. Viime torstaina
kätettiin haudan lepoon työnjohtaja
Juho Koskela-vainajan ruumis. Hautaus-
muodostui suureksi surujuhla. Maata-
louspuolen työt olivat keskeytetty, joten
kaikilla oli tilaisuus olla mukana saatta-
massa pidettyä työnjohtajaansa viime
matkallaan. Surutalosta lähdeittäissä muo-
dosti Palokunta kunniakujan ja Terva-
kosken soittokunta soitti surumarssin.
Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Kos-
kela. Valtava seppelpaljous tulkitsi voi-
makkaasti kaipauksen tunteita poiskut-
sutulle. Omaisten laskettua seppeleensä,
laski eversti Stjernschantz Tervakoski
o. y. seppeleen puhuen vainajan elämän-
työstä, Tervakosken V. P. K. seppeleen
laskivat R. Helle ja J. Sillantie, Osuus-
kaupan hallituksen seppeleen L. Lehmus-
saari ja P. Törnroos, Kartanon maatyö-
väen N. Kurjenmäki ja E. Heinonen,
Paistonsuon maatyöväen V. Silen ja N.
Helenius. Maatalous- ja metsäkonttoori-
henkilökunnan rva Mimmi Jukarainen.
Lukuisista yksityisistä seppeleistä mainit-
semme vain agr. J. Kjälström'in, joka
puhui mieleenpainuvia sanoja työnjohta-
ja Koskelan ansioista työsarallaan, vphra
C. G. Wreden, rva Jukaraisen, hra A.
Vallinheimon, y. m.

Valtava kukkakumpu osoitti sitä
runsasta kaipautta, jota Koskela-vainajan
joukosta poistuminen oli paikkakunnalla
herättänyt.

L U I S T I N R A T A

tulee tänä talvena paikkakunnan urhei-
luyväen käytettäväksi Rata sijaitsee Alas-
järvellä, Suruttoman kohdalla ja tullaan
siellä huomenna jo suorittamaan ensimäi-
nen jääpallo-ottelu. Radan on kustan-
tanut Tervakosken klubi, joka samoin
palkkaa sinne vakinaisen hoitajan. Rata,
johon tulee myöskin sähkövalo, ympäröi-
dään kuusiaidalla. Myöskin tulee radalle
pystytettäväksi pieni pukusuoja. Toivot-
tavasti nuorisomme ahkerasti käyttää
rataa, joten siihen uhratut varat eivät
ole hukkaan menneitä.

— „Tarkoitus pyhittää kei-
not”. Kuten päivälehdistä on ilmennyt
sekoitetaan kansakoululapsetkin tulevaan
kansanäänestykseen. Myös Tervakoskella
ovat opettajat jaanneet lapsille lehtisiä,
joissa lapsia kehoitetaan ottamaan van-
hemmiltaan lupaus äänestää kieltolain
voimassapysymisen puolesta. Etkö ole liian
röyhkeätä sekoittaa alle 10 vuotiaita lap-
sia politiikan pyörteisiin?

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Lady Hamilton'in lemmentarina

Pääosassa:

CORINNE GRIFFITH.

Näytetään lauantaina klo 19:30 ja
sunnuntaina klo 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 6.-

Lastenkuva

„VÄÄRÄ LUPATODISTUS”

näytetään lauantaina klo 19 ja
sunnuntaina klo 18,30.

Jääpallo-ottelu

„Hausjärvi — Tervakoski”

Tervakoskella sunnuntaina, t. k. 20 p:nä
kello 13.

J ä ä p a l l o

harjoitus tänään kello 15. Harjoitus on
samalla karsinta huomista ottelua varten,
joten pyydetään kaikkia mailan ja luista-
mien omistajia saapumaan kentälle.

Riihimäen Sanomat.

Tilauksia vastaanottaa

E. Grönlom

Suojeluskunta.

Hiihto-ampuma harjoitus ja hiihto-
ladun avaaminen huomenna, sunnuntaina
klo 9. Kokoontuminen Vipulassa.

Paikallispäällikkö.

— Kansakoulun kuusijuhla
on tänään klo 16.

Kaikki tervetulleita!

Tervakoskella joulukuun 19 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 52.

TORSTAINA 24 p:nä JOULUKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	" "	10:02
"	10:34	" "	12:50
"	18:34	" "	20:40
"	21:09	" "	23:10
Riihimäelle	16:11	(paikallisjuna)	
Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	" "	14:40
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	20:52
"	21:10	" "	23:03

P o s t i a u t o

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napialassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Jumalanpalvelus jouluhaamuna Tervakoskella klo 9. Saarnaa past. Koskela. Kolehti kootaan Jumalanpalveluksessa Hyvikkälän lastenkodin hyväksi.

Hauskaa Joulua

lukijoilleen

ja

avustajilleen

toivottaa

TERVAKOSKEN KAIKU.

Jouluiilo.

Mutta enkeli sanoi heille: „Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra”.

Luuk. 2:10,11

Jälleen kuuluu rakkaassa isiemme maassa joulun ilosanoma: teille on syntynyt Vapahtaja. Joulun valot syttyvät merkiksi taivaisen valon ja vapahduksen tulosta tähän pimeyden ja synnin kahleissa olevaan maailmaan.

Onnellisissa olosuhteissa elävän ihmisen valtaa jouluiilo, tuo vanha ja häviämätön, jokaisen joulun hänessä herättämä selittämätön onnen ja rauhan tunne. Onko se peräisin enkelin ilmoittamasta kaikelle kansalle tulevasta ilosanomasta: „teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra”?

On niin, että suruttoman maailman jouluun ei sisälly iloa tästä sanomasta. Tämä mainenko on saanut meissäkin jouluiilon syntymään?

Lapsille ei tarvitse mainita muuta kuin sanat: „Taasen tulee joulu!”, kun heidän silmänsä jo kirkastuvat ilosta, joka valtaa koko heidän olemuksensa. Mieliin palautuvat viime joulun suuret yllätykset kotona, muistissa elpyvät kouluissa vietetyt kuusijuhlat, joista moni saa haihtumattoman elämyksen koko elämänsä ajaksi. Ja sentähden: Ole tervetullut, joulu, jälleen suurine iloinesi!

Ja, kuten sanottu, aikuisen ihmisenkin ilo valtaa täyteläisenä ja myöskin ulospäin näkyvänä. „Ja vanhakin nyt nuortuu, kuin lapsi leikkimään ja koukukuselkä suortuu, niin kaikk' on mielisään.

Joulu on ilon juhla. „Minä ilmoitan teille suuren ilon”, sanoi enkeli. Mutta on vaara, että meidän ilomme ei olekaan Betlehemin kedoilla julistetusta joulun evankeliumista yksinomaan. Moni iloitsee näet vain joulun ulkonaisesta vietosta. Lasten mieli kiintyy niin helposti kaikkeen siihen, mikä havainnollistuttaa joulun suurta sanomaa. Maalliset lahjat tuovat suurimman ilon. Monta aikuista viehättää joulun „tunnelma”, joka on aikaan maallisen rikkauden avulla. Enkelin meille ilmoittamaan joulusanomaan ei sisälly mitään tällaista. Paimenet iloitsivat Vapahtajan syntymästä. Ei mistään muusta. Meidänkin tulee oppia saamaan oikea jouluiilo tästä samasta sanomasta. On aina muistettava, että siihen ilmoitukseen sisältyy katoamattomat aarteet, kun sensijaan kaikki tämä maine on vain virvatulen tapaista — katoavaista. Ilman Vapahtajaa emme olisi taivaskelpoisia, ilman Häntä ei meillä olisi iankaikkisen elämän varmaa toivoa, vaan olisimme iankaikkisesti kadotettuja. Tämä on enkelien meille ilmoittama suuri ilosanoma. Kunpa se olisi ilomme, joulurauhamme ja joulutunnelmamme ainoana aiheena! Älkäämme unohtako rukoilla tätä! Paljon tarvitaan rukousta ja avuksihuutamista, jotta Jumala armahtaisi meitä ja valaisisi mielenme näkemään ja käsittämään Jumalan armoihmeden määrättömiä syvyyksiä, kun hän antoi kurjalle, langenneelle suvullemme Poikansa Vapahtajaksi ja Herraksi.

Ah sinuss' jos ain' ilon' ois, Enk unhoitais sua koskaan pois! Suo siihen apus armosta, Niin kiitän aina riemulla!

M. Koskela.

— 75 vuotta täytti t. k. 22 p:nä rva Miina Lehtonen Tervakoskella.

— Uusi lääkäri Tervakoskelle? Tapasin tässä joulukiireessä nuoren ystäväni Ben Stjernschantz'in, joka juuri oli saapunut Helsingistä joulua viettämään kotonaan. No, mitä Helsingistä kuuluu? Eihän erikoista, ei ole ollut aikaa seurata päivän tapahtumia, kun on ollut paljon omia töitä. Metrittäin on tiedekirjoja päähän prantäty ja tuloksena onkin, että kandidaatin paperit nyt ovat taskussa. — Niinkö, onnittelien hra tohtoria! Sidehuoneemme onkin jo kauan odottanut omaa lääkäriään. Koska saan Kaiussa ilmoittaa vastaanoton alkavaksi. Ehkä heti joulun jälkeen, sillä joulukinkkujen, puurojen ja makeisten jälkeen saapuu varmasti paljon potilaita.

Ei niin kiirettä, hyvä veli, vaikkakin kandidaatin paperit ovat taskussa ei silti voi ryhtyä toimivaksi lääkäriksi vaan on ensin työskenneltävä eri sairaaloissa saadakseen käytännöllistä harjoitusta. Ehkä valittava erikoisalakin ennenkuin ryhtyy omalla vastuullaan lääkäriksi.

Se on oikein, nopeasti tämä sinun lääkäriksi valmistumisesi kuitenkin on käynyt, onko 4 vuottakaan kestänyt?

Hyvin on käynyt, muttia kyllä on saanut ahertellakin, lausui nuori tohtori.

K i i t o s .

Pyydän sydämellisesti kiittää kaikkia niitä, jotka ovat kunnioittaneet rakkaan miesvainajani muistoa ja ottaneet osaa suruuni.

Hilja Koskela.

Kansanäänestys.

Lehtemme toimitus kääntyi puhelinhaastattelulla muutamien paikkakuntamme tunnettujen raittiusmiesten puoleen kysyen heidän mielipidettään lähestyvistä äänestyksestä. Lehtemme ahdas tila ei salli laajemmin selostaa keskustelussa saatuja mielenilmauksia, mainitsimme lyhyesti vain itse ydinajatuksen

Maanviljelijä Jalmar Heikkilä Napralasia oli ensimmäinen, jonka puoleen käännymme. „Kantani on jyrkkä ja horjumaton. Kieltolaki on saatava kumotuksi ja laillinen elämä siltäkin alalla palautetuksi.” Kokemus monivuotisena lautamiehenä oli hänellä ollut se, että tilanne kieltolain aikana on yhä huonontunut, väkijuomarikosten luku kasvanut, johtuen tämä kaikki väkijuomien saannin helppoudesta. Valtiovallan säännöstely toisi parannusta asiaan ja lopettaisi laajalle levinneen salakaupan. Vanhana raittiusmiehenä ei epäilyt antaa ääntä-

sä kolmannen vaihtoehdon puolesta, joka varmasti toisi parannusta tilanteeseen.

Seuraava soittomme soi langan päähän kunnallislautakunnan esimiehen Otto Marttilan. Tuntien hänen elinikäisen vanhan raittiusarrastuksensa, odotimme mielenkiinnolla hänen vastaustansa. „Kieltolakitilanne on kestänytön”. hän lausui, olen juuri ratkaisua etsimässä. Kieltolain pysyttämisen puolesta en voi äänestää, kun jokainen päivä näen sen tuoman surkeuden. Koska vakaumuksellisenä raittiusmiehenä tuntuisi oudolta — ainakin vielä — äänestää päinvastaista, olen vakaantunut yhä enemmän siitä, että tulen jättämään äänestykseni käyttämättä”. Luonnotonta oli haastateltavan mielestä se, että valtiolta jää sellainen verotettava tulo, kuin minkä se alkoholiliikkeestä saisi, hyväkseseen käyttämättä. Surkeana asiantilana mainitsi haastateltava myöskin alkoholi-juomien saannin helppouden hänenkin kotikylässään, (jonka eteenpäin vienti sivistyksen ja edistyksen poluilla on totisesti ollut sydämen asia maanvilj. Marttilalla neljäntoista vuosikymmentä kestävässä aikana, uskallamme tähän sivuun merkitä.)

Työnjohtaja Eero L a u n i s , joka kuten edellisekin on koko ikänsä ollut vakaumuksellinen raittiusmieheksi haastateltavaksemme. „Kantani on jo kauan ollut selvä ja varma. Kieltolaki ei ole pystynyt tuomaan sitä olo-tilaa, jota siitä sitä päätettäissä odotettiin Valtion säännöstelevä väliintulo toisi parannusta asiaan. Tulen lujan vakaumuksen perusteella äänestämään kieltolain kumoamista ja nykyisen laittomuustilanteen poistamista. Valtio saakoon verotuksen alaiseksi alkoholiliikkeen, jos sitä kerran ei voida lopettaa, kuten muutkin nautinto-aineet.” Suurta olevien olojen ymmärtämyksen puutetta haastateltavan mielestä osoittaisi, jos tulevassa äänestyksessä paperikieltolakiä edelleen tahdottaisi jatkaa.

* * *

Edellä olevia, paikkakuntamme arvovaltaisten henkilöiden ajatuksia sietää jokaisen harkiten ajatella kieltolakiäänestykseen lähtiessään.

Reportteri.

OSUUSKAUPPA suljetaan jouluaattona klo 12.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

Cecil B. de Mille'n mestariteos

„Kuningasten Kuningas”

näytetään sunnuntaina, joulukuun 27 p:nä klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-

TERVAKOSKEN KLUBI

toimii

ILTAMAN

Seurahuoneessa Tapaninpäivänä klo 19.

Ohjelmassa: Torvisoittoa ja näytelmä

„Loikkaus avioliittoon”.

3 näytöksinen huvinäytelmä, kirj. Max Reiman ja Otto Schwartz, suomentanut Otto Al-Anttila.

T A N S S I A .

Pääsy: Smk. 8.- ja 5.-

„Ukko-kerho”

kokous sunnuntaina, jouluk. 27 p:nä klo 15 Kerhuhuoneessa. Kysymykset: Kotiseutuharrastuksesta, alust. hra Hj Mustonen, ja Tuhoeläimet puutarhoissa, alust. hra V. Pulkkinen.

TERVAKOSKEN PUHELINKESKIÖ

pidetään suljettuna Jouluaattona klo 19 alkaen sekä koko Joulupäivänä. Samalla huomautetaan, että Keskiö sunnuntaisin avataan klo 9 aamulla, joten soittaminen sitä ennen on vältettävä.

— UUDENVUODEN ILTAMAN toimii Tervakosken Lotat vanhaan tapansa, arvokkaalla, vaihtelevalla ohjelmalla Seurahuoneessa Uudenvuoden päivänä klo 19. Lähemmin ensi Kaiussa.

Tervakoskella joulukuun 24 p:nä 1931.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 53.

TORSTAINA 31 p:nä JOULUKUUTA.

1931.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.
B. LAITIO

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Lönnqvist vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka toinen keskiviikko, ensikerän 13.1 klo 12 päivällä.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuttoa varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

Matkivat Ryttylästä pohjoiseen: 7:11, 11:17, 14:40, 17:58, 20:52 ja 23:03.

Helsinkiin	7:29	saapuu sinne	9:15
"	8:04	"	10:02
"	10:34	"	12:50
"	18:34	"	20:40
"	21:09	"	23:10

Riihimäelle 16:11 (paikallisjuna)

Helsingistä	9:12	saapuu Ryttylään	11:17
"	12:35	"	14:40
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	20:52
"	21:10	"	23:03

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, I. Lindroosilta ja E. Saarelalta Napjalassa.

Tervakosken Klubin Kansankirjasto on avoinna joka perjantai kello 17—18,30 j. p. p.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— Rippi- ja Herran P. Ehtoollisen vieto on kirkossa Uudenvuodenpäivänä.

— Jumalanpalvelus on Tervakoskella ensi sunnuntaina kello 13. Puhuu past Lehtonen.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet nti Ilma Hietanen Kuolemanjärveltä ja luutnantti Matti Helle Tervakoskelta.

— Tervakosken urheilukenttää varten on Janakkalan kunnanvaltuusto myöntänyt avustusvaroja Smk. 10,000:—.

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

kaikijoiilleen toivottaa

Tervakosken Kaiku.

Tietoja talteen.

Äskettäin ilmestyneessä Jalm. Mau-nolan kirjasesta „Piirteitä Suomen teh-dashistoriasta”, poimimme kohtia, jotka koskettelevat Tervakoskea.

Tervakoskelle perusti kamarineuvos G. G. Nordensvan, kuten ennen lyhyesti mainittu paperimyllyn v. 1818. Siinä oli aluksi yksi vormusammio ja 2 hollanteria. V. 1839 oli hollanterien lukumäärä jo viisi. — V. 1854 tuli käyntiin paperikone, järjestyksessä toinen Suomessa. Käsi-paperia tehtiin kuitenkin edelleenkin koneellisen valmistuksen ohella, ja tehdään vielä nykyäänkin.

Toinen paperikone hankittiin v. 1869, kolmas v. 1905. Uusi käsipaperitehdas valmistui v. 1906. Senjälkeen on kehitys yhä jatkunut.

Vesivoima on pieni, läpi vuoden ainoastaan 118 hevosv. Pääasiallisena käyttövoimana on vuoteen 1921 saakka ollut höyry, sen jälkeen sähkö. Nykyään käy tehdas Imatran sähkövoimalla. Vuosivalmistus oli v. 1880 479 tonnia, arvoltaan Smk. 827 000:—, v. 1890 662 tonnia, arvoltaan 962,000:— mk. V. 1900 697 tonnia (1,036 000:— mk) ja 1914 1,166 tonnia (2,200,000:— mk) Vuonna 1929 oli vuosituotanto 1225 tonnia ja laskuarvo 29,716,000:— mk. Tehdas on tunnettu hienoista tuotteistaan (m.m. virallinen paperi, rahapaperi, erilaiset arvopaperilajit, savukepaperi ja teknilliset silkkipaperit) — Raaka-aineena on lump-pu. Viimeisimpinä vuosina on tehdas ajanmukaistettu, kaikki 3 paperikonetta parannettu ja osaksi suurennettu j. n. e.

Näihin lyhyihin piirteisiin sisältyy kunnioitettava määrä työtä ja harrastusta maamme lumpupaperiteollisuuden kehittämisessä.

* * *

Työväestön suhde tehtaaseen

ja sen johtajiin on kaikillakin maamme tehtailla vanhempina aikoina, aina vuosisadan vaihteeseen asti, ollut suuressa määrin patriarkaalista laatua. Työväki on ollut hyvin paikallaan pysyvää, oloihinsa itse asiassa hyvin tyytyväistä ja muodostanut niin sanoaksemme suuren perheen tehtaan ympäristöllä. Kantasu-vut ovat jatkuneet polvesta polveen ja vierasta verta on tullut hyvin vähän. — Tervakoskella on tämä ominaisuus erityisesti huomattava ja jatkuu nykypäiviin asti.

Perustuksen tälle miellyttävälle ja kieltämättä onnelliselle asiain tilalle laski kunnallisneuvos Frans Emil Humble, joka 1857—1886 (kuolemaansa asti) toimi Tervakosken tehtaan isännöitsijänä. Tämän yhteiskunnallista laatua olevan toimintansa ohella on hänen elämäntyöllään, joka nykyajalta on unhoon jäänyt, tärkeä merkitys Tervakosken paperiteollisuuden kehityksessä ja senkautta yleensäkin koko meidän maamme lumpupaperiteollisuudessa. — Senvuoksi ansaitsee hän huomion ja maininnan Suomen paperiteollisuuden historiassa. — Seuraavat lyhyet elämäkerralliset piirteet ovat myöskin yhtenä esimerkkinä siitä, että uuttera harrastus ja kunto voivat itsekasvatuksen avulla johtaa miehensä vaikuttavaan asemaan, ulkonaisten olosuhteitten epäedullisuudesta huolimatta.

— Janakkalan kunnanvaltuuston kokouksessa viime maanantaina käsiteltiin m. m. seuraavat asiat:

Käsiteltiin Maalaiskuntien Liiton takausanomus 25,000 mk. määrästä. Asian käsittely lykättiin ensi vuoden toiseen kokoukseen.

Päätettiin perustaa Punkan kansakoulupiiri Etelä-Janakkalaan. Koulupiirille valittiin väliaikainen johtokunta. Samalla päätettiin ostaa Tervakoski Oy:ltä kouluksi sopiva rakennus tonttineen

100,000 mk. hinnasta.

Hämeenlinnan Suomalaisen Tyttökoulu Oy:n taloudellisen tilan vahvistamiseksi päätettiin lunastaa 150,000 mk. arvosta osakkeita ehdolla, että vastaava määrä lainaa, josta kunta on takuussa, tulee maksetuksi ja kunta vapautetuksi takuusta.

Tervakosken—Punkan tien kuntoonpanemiseksi myönnettiin 400 mk. kilometriä kohti.

Korkeimmaksi sallituksi verovähennykseksi määrättiin 2500 mk. ja lapsivähennykseksi 1200 mk.

Koiraveron suuruus päätettiin pitää ennallaan.

LOTTIEN ILTAMA.

Tervakosken Lotta Svärdeille on muodostunut aivan traditsioniksi järjestää yksi juhla vuodessa keskitalveksi ja saada tämä juhla ohjelman erikoisuudella ja arvokkuudella lyömään laudalta muun paikallisen iltamatoiminnan. Nytkin Uudenvuodenpäiväksi järjestetty Lottien iltama seuraa arvokkaasti tätä perinnästä. Juhlan huomioitavasta ohjelmasta tahdonme mainita ainoastaan kansanedustaja Yrjö Leivon puheen ja sotilasohjaaja A. Koskisen esitelmän. Näiden mielenkiintoisten vakavien ohjelmanumeroiden lisäksi saapuu varmasti iloksi yleisölle Helsingistä laulaja Georg Malmstén esittämään laulua. Taiteilija Malmstén on paikkakuntalaisille tuttu entuudestaan, joten yleisömenestystä on pidettävä varmana. Kotoisin voimin on juhlaan järjestetty vielä näytelmäkuvaus „Kersantti, huovi ja talon tyttö.” Ohjelmaan kuuluu luonnollisesti vielä tanssia.

Paikkakuntalaiset pitänevät Lottien juhlan mielessään ja runsaasti siihen saapumalla antamaan tunnustuksen arvokkaan tilaisuuden järjestämisestä.

— Keinot kelpaavat. Tässä lehdessä on jo mainittu kieltolainkantajain tökeröstä tavasta harjoittaa vaaliagitatsioonia juuri päättyneessä kansanäänestyksessä sekottamalla koululapsiakin poliittiseen elämään. Samoin mainittakoon että Janakkalan kirkossa viime tapaninpäiväjumalanpalveluksessa pidettiin saarna, jossa kosketeltiin tulevaa kansanäänestystä, ja sen päätyttyä jaettiin kansanäänestystä koskevia kieltolaki

Tervakosken Osuuskauppa r. l.

Terve

poika

otetaan harjoittelijaksi Tervakosken Osuuskauppa r.l. jäljennökset todistuksista pyydetään jättämään 10 päivään tammikuuta 1932 kaupan konttoriin.

Säästökassan

vastakirjat

pyydetään jättämään kaupan konttoriin ennen 10 päivää tammikuuta korkojen merkintää varten.

Ostolaput

sekä

jäsenkirjat

pyydetään jättämään kaupan konttoriin ennen 10 päivää tammikuuta 1932. Samalla pyydetään ostolaput järjestämään nippuihin sekä merkitsemään laskettu summa nippujen päälle, jälkepäin tehtyjä huomautuksia ei oteta huomioon.

Tervakoskella 28/12 1931.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r. l.
Hallitus.

ILMOITUS.

Kylän asukkaita pyydetään lauantaina, tammik. 2 p:nä jättämään halkovajansa ovet auki puiden inventoimista varten.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Yksink. talout. hoit. tottunut 30—40 v. nainen tai leski vaimo saa

TALOUDENHOITAJAN PAIKAN

2:si henk. perheessä. Sovittava viikon ajalla K. Halmeen kanssa.

puoltavia julistuksia. Jumalanpalveluksen piti paikkakunnalla vieraileva rovasti V. A. Heikinheimo.

Janakkalan seurakunnan v. t. kirkkoherra A. K. Lehtonen on ilmoittanut, ettei hän ollut läsnä mainitussa jumalanpalveluksessa eikä siis ollut asiasta lähemmän tietoinen.

Totisesti, keinot kelpaavat.

Tervakosken Klubin

ELOKUVAT

„K a s a k a t”

Pääosassa:

JOHN GILBERT

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 6.-.

Lapsille samoina päivinä klo 18:30

Pilakuva

Tervakosken Lotta-Svärd Yhdistys

toimii

ILTAMAN

Seurahuoneessa Uudenvuodenpäivänä klo 19.

Ohjelma:

Alkusoittoa

Puhe — Pankinjohtaja Y. Leivo.
Laulua — Taiteilija Georg Malmstén.
Esitelmä — Sotilasohjaaja A. Koskinen
Laulua — Taiteilija Georg Malmstén
Näytöskappale „Kersantti, huovi ja talon tyttö”.

TANSSIA.

Pääsy: Smk. 10:- 8:- ja 5:-

Hiihtokilpailut

järjestää Tervakosken V. ja U-seura jäsenilleen sunnuntaina, tammikuun 3 p:nä 1932, klo 10.

Matkat: yleinen sarja 10 km.

Ikämiehet, (yli 35 v.) ja pojat (alle 16 v.) 5 km.

Kokoontuminen Keilahuoneelle klo 9,30.

Johtokunta.

— Kansanäänestykseen Tervakosken äänestysalueessa otti osaa 280 naista ja 291 miestä, sekä otteita annettu 9, siis 58 %.

Tervakoskella joulukuun 31 p:nä 1931.